

ኢትዮጵያ ፌዴራልዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የፕላንና ልማት ማኅበር

FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
MINISTRY OF PLANNING AND DEVELOPMENT

የ2015 በቂት ዓመት የከደለት መረጃ ቅና ቅና የሚከተሉ አካባቢዎች እና የዘርፍታ ዕቅድ አፈጻጸም

ጥር 2015 ዓ.ም.

ማወራ

- 01 የሚከተሉ ነርፍ አቅም
- 02 የክፍለት እና የጥጋሚ ልማት
- 03 መሰረት ልማት
- 04 ለታችነትነት እና የንግድ ቅስለታሽን
- 05 የሰው አብት ልማት
- 06 ማህበሩዋ እና በሀል ልማት
- 07 የእስተዳደር ነርፍ

01

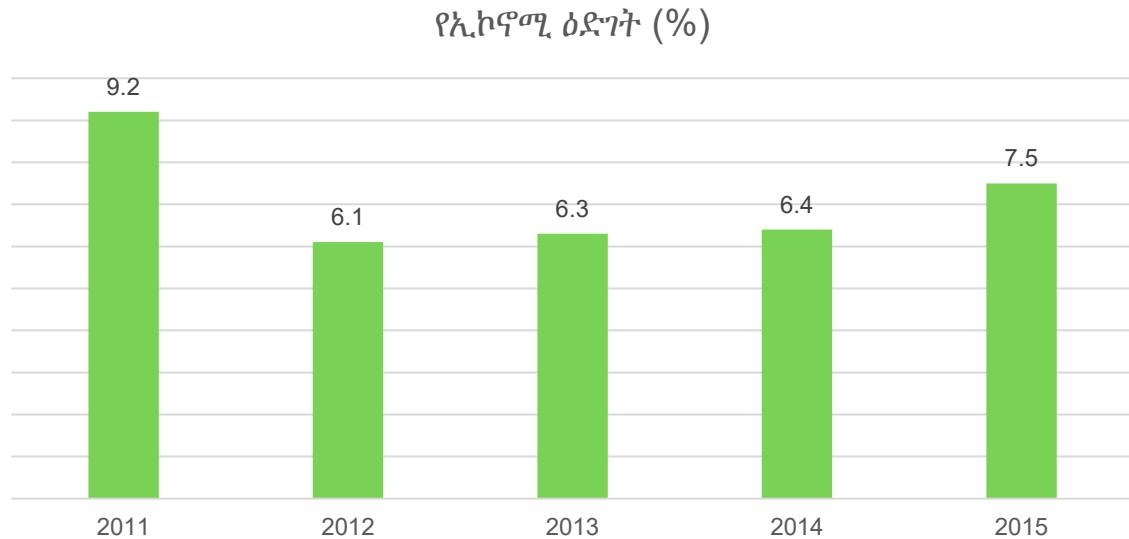
የኢትዮጵያ

ዕድገት እና

ተጠቃሚነትን

ማሳደግ

አማካኝ የኢትዮጵያ አድንት (2011-2015) 7.1

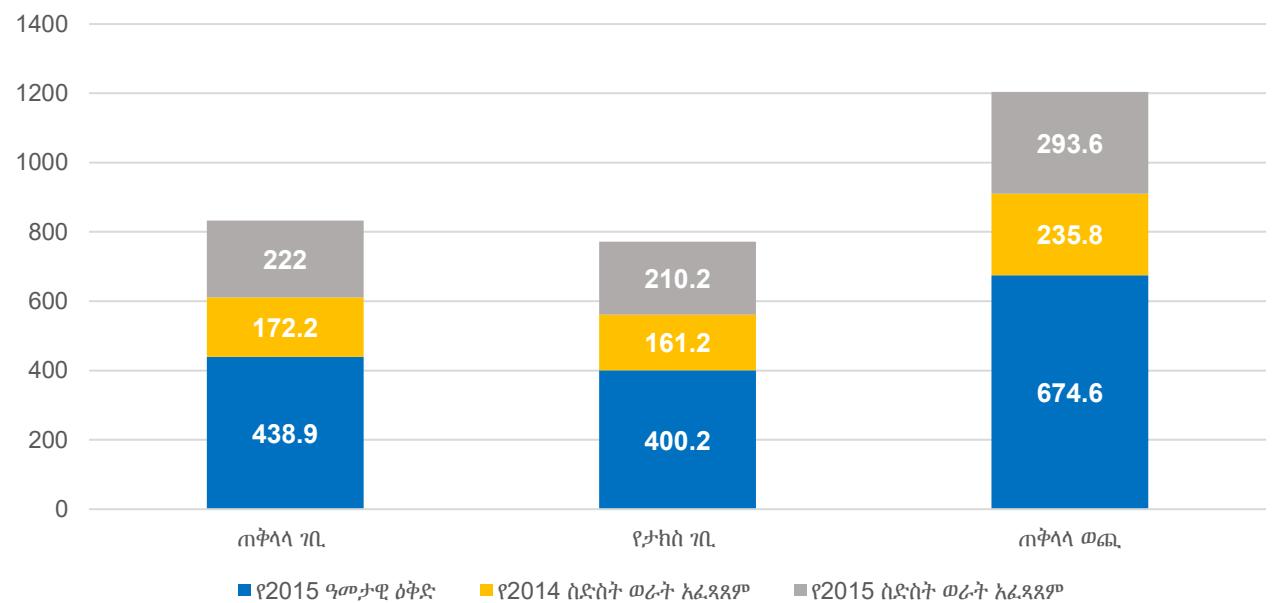
በ2015 ዓ.ም የዘመኑ አድንት ተንበያ

- የግብርና ኮፍ አድንት ተንበያ 6.3%
  - የሰበላ ጥርት አድንት ተንበያ 6.7%
  - የእንስሳት ጥርት አድንት ተንበያ 5.7%
- የኢትዮጵያ አድንት ተንበያ 8.2%
  - የክምራች እንዳለት አድንት ተንበያ 10.6%
  - ከንስተረከሽን ኮፍ አድንት ተንበያ 7.1%
- የኤሌክትሪክ አድንት ተንበያ 7.5%
  - የኤሌክትሪክ አድንት ተንበያ 8.1%

በ2015 ሲደሰት ወራት የፌዴራል መንግስት የህንጻ ውስጥ ገበያ ከለፈው ዓመት አፈጻጸም ቤር
ስነድና በ28.9% መምራል::

የመንግስት በቅላላ ገበያ ወጪ አፈጻጸም
(በብር.ሪን ቤር)

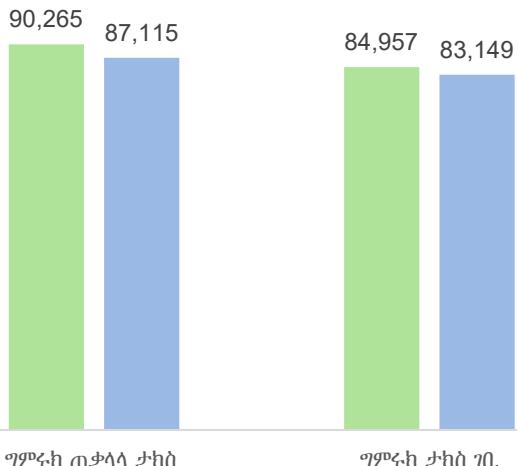

➤ የውጭ ዕድገት ከለፈው ዓመት አፈጻጸም ቤር ሲነዳር ከፍተኛ ሆኖ ቅሬታል:: በዓመቱ ውስጥ በስደስት ወራት ውስጥ የውጭ መድቦች ወጪ 68.5 ቤመቶ በማድረግ ከጠቅላላ ወጪ 49 ቤመቶዎን ሰነድል::

➤ 2015 በመጀመሪያው ሲደሰት ወራት ከውጭ ቅሬታ የበጀት ድጋፍ ቤር 20.9 ቤሌቶን ይገኝል ተብሎ የታችል ሲሆን በስደስት ዓመቱ ሲደሰት ወራት ውስጥ ቤር 4.7 ቤሌቶን ገበያ ሆኖ ሰነድል::

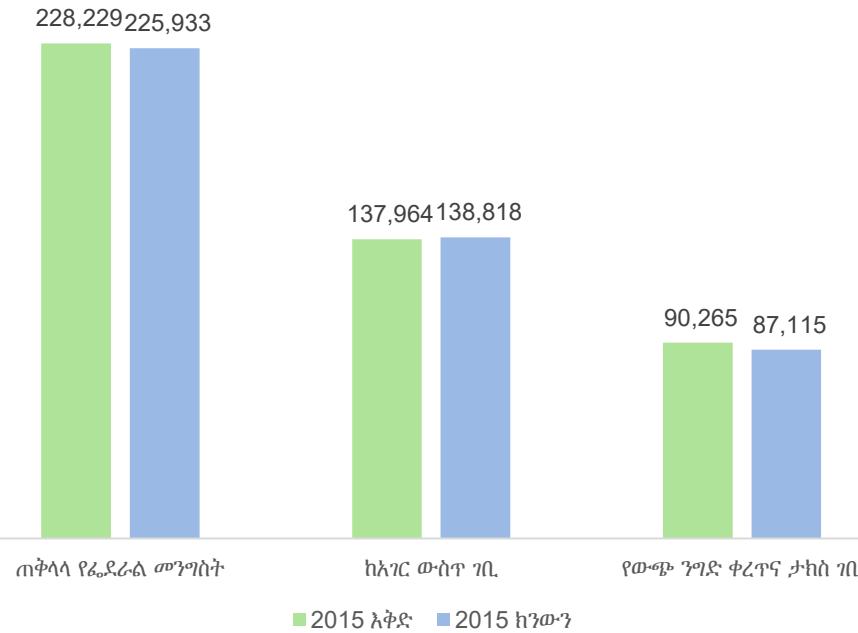

የገምሩክ ታከሰ ገበያ

■ አቶ ■ ክፍል

የሁን ወሰኑ ገበያ ብር

■ 2015 አቶ ■ 2015 ክፍል

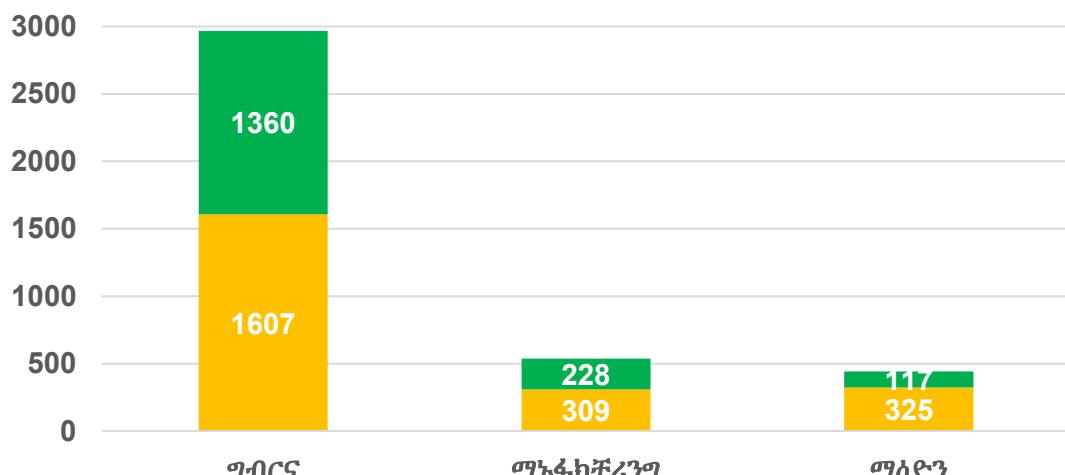
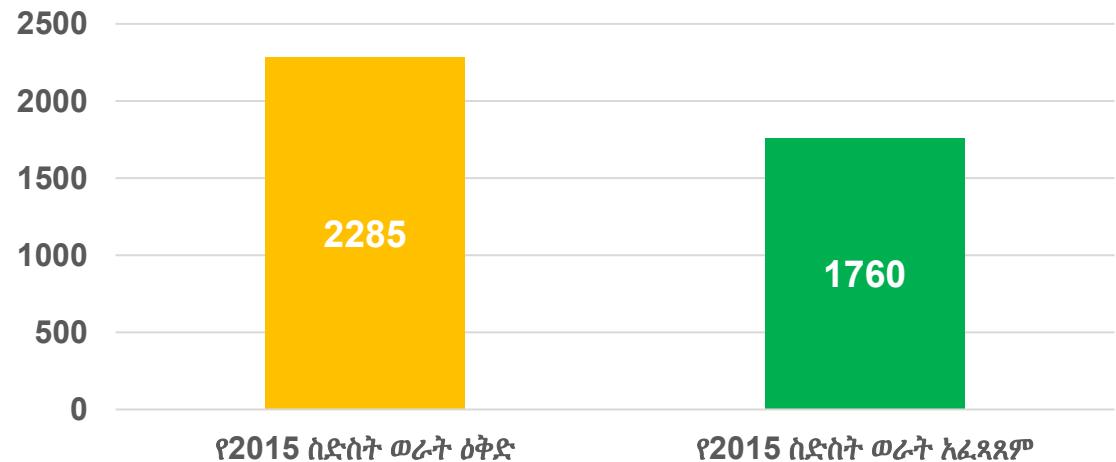
- የንብረት ታክ (Property tax): የፌዴራልና የከልል
የበላቤትነት የወሳኔ ስሳቢ ለህዝብ ተወካይ ባለቤት
እና ለፌዴራልና ባለቤት በማቅረብ ወሳኔ እንዲከተሉት
ተደርጋል::
- የቀረጥና ታክ ነኝ አስጣጥ አገልግሎት ከደቡብ
ምዕራብ: ዘምበለ: ዓፈጻ እና ሁሉሸ ከልሎች በስተቀር
ሁለም ከልሎች: ከተማ አስተዳደርች እና ፌዴራል
እንዲከተማንትና ማዕድን ተቋማት የታክ
የኢንዲስትሮን ማበረታቸ አስጣጥ በኤሌክትሮኒክ
እንዲ መስከተት እንዲሆን ተደርጋል::

- የመንግሥት ቁይናንስ አስተዳደር ማኅና:- የኤሌክትሮኒክ ከፍያ
ሥርዓት በ152 የፌዴራል መ/ቤቶች የኤሌክትሮኒክ ከፍያ
ሥርዓትን በመተግበር በስድስት ወረት ወሰጥ በC 83.6
በላይን ለማስተላለፍ ታቋድ በC 37.8 በላይን(45 በመቶ)
በኤሌክትሮኒክ የኩፍያ አይ ተፈጸምል::
- በኤሌክትሮኒክ የመንግስት ባኩ(e-GP)ሥርዓት እማካይነት
በስድስት ወረቱት ወሰጥ 100 ታቋማት ዓመታዊ የግኝ ዕቅድ
ይኬ ማድረግ ተለዋል::
- የገምሩክ ታሪክ ማኅና ማኅናል:- የከተታል ዕቃዎች
ከማንኛውም ቁረጥና ታክ ነኝ እንዲሆኑ በማድረግ አነስተኛና
መከከለኛ እንተርፕራይዘን ተጠቃሚ ማድረግ ተቋል::

በለኩስ ስድስት ወረት የገዢዎች ወጪ ጉዳይ አፈጻጸም ካብልው አመት ተመሳሳይ ወቀት ገዢ ሲነዳደር 7%
ከመጀ ቅናሽ አሰራታል፡ እንዲሁም የዕቅድን 77% በታ አፈጻጸም አሰማዝባል፡

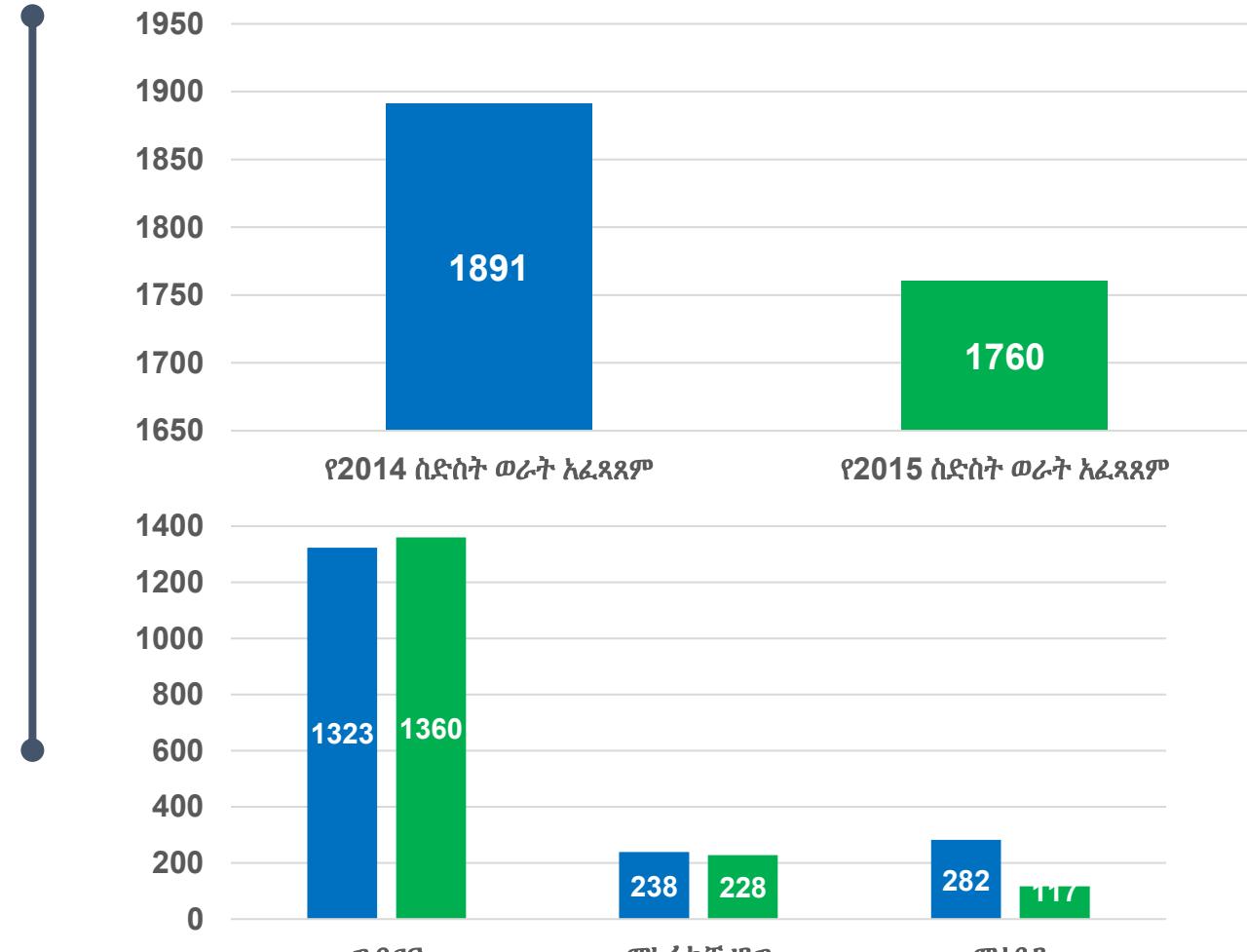
የ2015 በቻት ፍጤት የሰድስት ወረት የወጪ ንግድ ገዢ (ቦሚሉዋን ደላር) የዕቅድ አፈጻጸም

■ የ2015 ስድስት ወረት ዕቅድ

■ የ2015 ስድስት ወረት አፈጻጸም

የ2015 በቻት ፍጤት የሰድስት ወረት የወጪ ንግድ ገዢ ከ2014 ተመሳሳይ ወቀት አፈጻጸም ገዢ ሲነዱበር (ቦሚሉዋን ደላር)

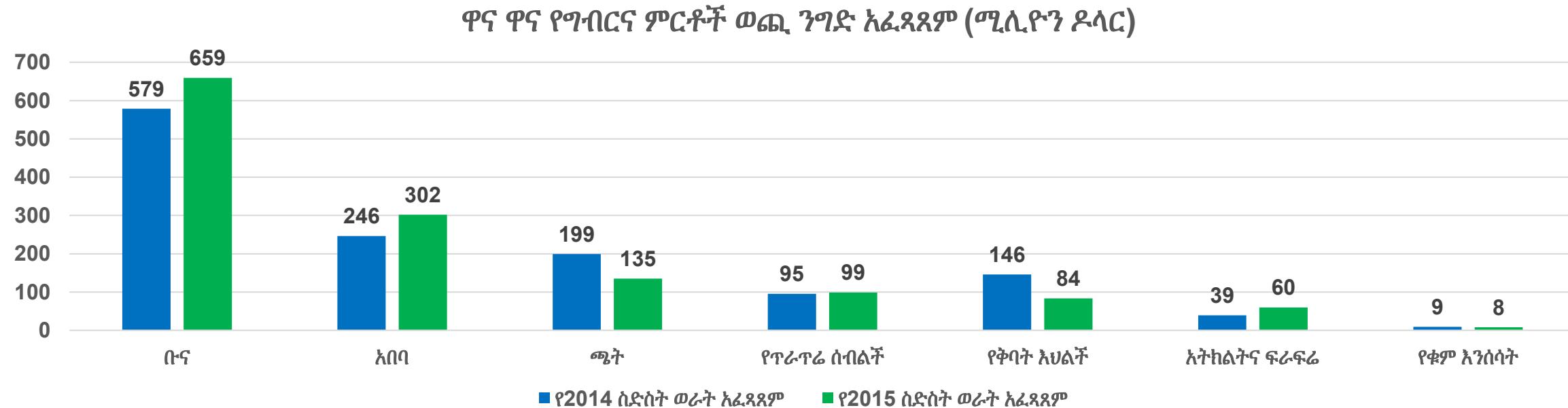

■ የ2014 ስድስት ወረት አፈጻጸም

■ የ2015 ስድስት ወረት አፈጻጸም

የብርና ጥርቶች 1,607 ማለያን ደላር ታቁደ 1,359.78 (84.59%) ማለያን ደላር ተገኘቷል፡
ከባለዎች ፍጤት ተመሳሳይ ወቅት የር ስነዎች 36.34 (2.75%) ማለያን ደላር ተሟጥረኝነት አሳይቷል፡

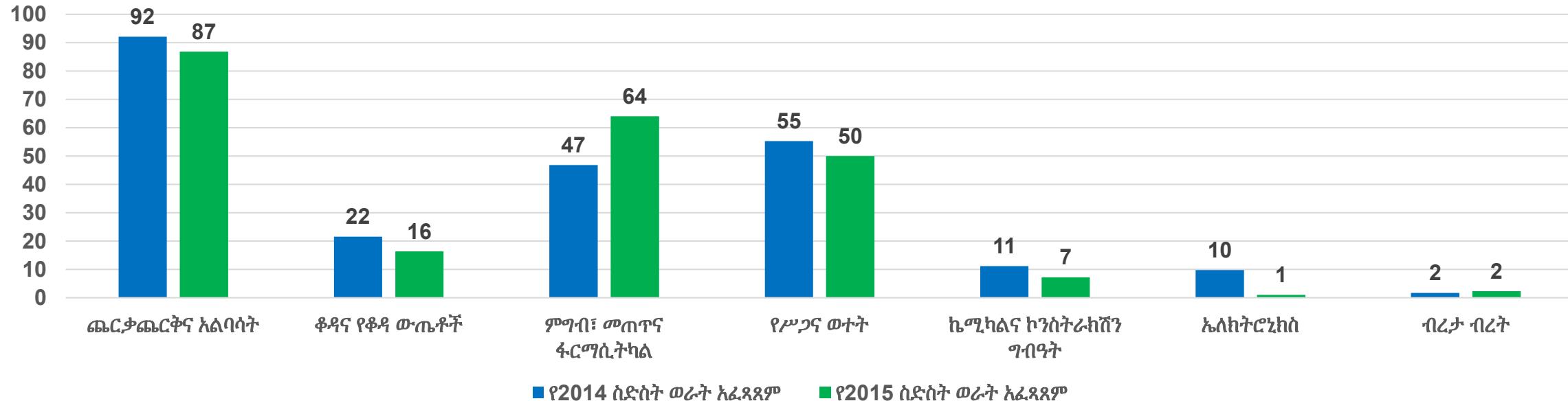
ዋና ውና የግብርና ጥርቶች ወጪ ንግድ አፈጻጸም ከ2014 በፊት ፍጤት ተመሳሳይ ወቅት የር ስነዎች፤

- የብር ጥርቶች ወጪ ንግድ በገቢ የ14% ዕድገት ያካሂ በሆነም ከመጠን አንዳር የ21% ቅናሽ አሳይቷል፡
- የአስዴ ጥርቶች ወጪ ንግድ በገቢ 22% እና በመጠን የ9% ዕድገት አሳይቷል፡
- የ፩፻ት ጥርቶች ወጪ ንግድ በገቢ የ42% እና በመጠን የ32% ቅናሽ አሳይቷል፡
- የጥራታ ስብሰቶች ወጪ ንግድ በገቢ የ4% እና በመጠን የ39% ዕድገት አሳይቷል፡
- የቀበት አሁልች ወጪ ንግድ በገቢ የ42% እና በመጠን የ12% ቅናሽ አሳይቷል፡
- የአትከልተና ፍርማ ወጪ ንግድ በገቢ የ52% ተሟጥረኝነት በመጠን የ33% ቅናሽ አሳይቷል፡

ማኑናኩርናንግ የሚያስተካክሉ በ 308.89 ማረብን ደላር ታቁደ 227.61 (73.69%) ማረብን ደላር ተገኘቷል፡ ከባለፈው ዓመት ተመሳሳይ ወቅት ጽሑፍ ስነዚህ የ10.65 (4.89%) ማረብን ደላር ቅናሽ አሳይቷል፡

ዋና ውና የማኑኩርናንግ የሚያስተካክሉ በ 2014 ዓ.ም. ደንብ አፈጻጸም (ማረብን ደላር)

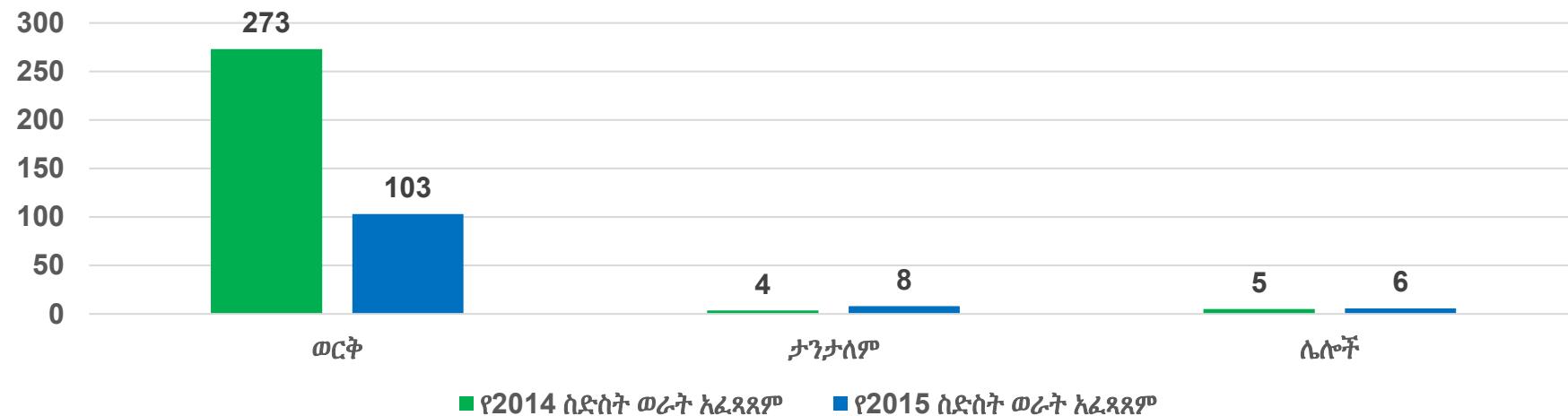
ዋና ውና የማኑኩርናንግ የሚያስተካክሉ በ 2014 በኝነት ዓመት ተመሳሳይ ወቅት ጽሑፍ ስነዚህ

- የመርመራውና አሰጣጥ ወጪ ነገድ በገቢ የ6% ቅናሽ አሳይቷል፡
- የቆዳና የቆዳ ወጪዎች የወጪ ነገድ በገቢ በገቢ የ24% ቅናሽ አሳይቷል፡
- የሞጣዊ መጠጥና ፍርማሰትና የወጪ ነገድ በገቢ የ37% እና በመጠን የ20% ዕድገት አሳይቷል፡
- የሥራና ወጥት ወጪ ነገድ በገቢ የ10% እና በመጠን የ14% ቅናሽ አሳይቷል፡

የሚከተሉት ፌዴራል ቁጥር 324.67 ማረብን ደላር ታቂደ 116.54 (35.9%) ማረብን ደላር ተገኝቷል፡
ከባለው ዓመት ተመሳሳይ ወቅት ከተገኘው 281.52 ማረብን ደላር ጥር ለንግዥ 164.97 (58.6%)
ማረብን ደላር ቁጥር አካይቷል፡

ዋና የንግድ የሚከተሉት ፌዴራል ቁጥር አፈጻጸም
(ማረብን ደላር)

ዋና የንግድ የሚከተሉት ፌዴራል ቁጥር አፈጻጸም ከ2014 በፊት ዓመት ተመሳሳይ ወቅት ጥር ለንግዥ፤

- የወርቅ ወርቅ የንግድ በገቢ የ62% እና በመጠን የ58% ቁጥር አካይቷል፡
- የታንተለም የወርቅ የንግድ በገቢ የ125% እና በመጠን የ48% ዕድገት አካይቷል፡

የግብርና ጥርቶች ወጪ ንግድ

- የጥለም የበኩ ወጪ መወረዳ ተከተሉ የምርት ገዢዎች የገበትን ከንተራት ለመፈጸም ፍላጊት መቀዝቀብ፡
  - የእተካልተና ፍረፍራ ምርትን ወደ ወጪ ለመለከ በተቀባዩዎች በከል ያለው አለመተማማሙን አሁንም ያልተፈታ መሆኑ፡
  - የቅበት እህለዎችን በተመለከት (በተለይም የሰላም እህል)
    - በእነስተኛ መጠን በተበጣው መልከ በቀጥር በዘዴ በሆኑ ለከዎች መያዝ እና በአቅርቦት እጥረት ምክንያት በውቀቱ ለመጠሪ ገዢ በለመቅረብ፡
    - የሂሳር ወሰኑ ወጪ በመናር ምክንያት በእለም አቀፍ ገዢ በተወካይ ወጪ ማቅረብ አለመቻል (ምሳሌ ስላም)፡ - በዕጣ ተቃዋሚ ምክንያት የግብርና ምርቶች በውቀቱ ለገበያ መቅረብ አለመቻል፡
  - የገበያ እና የንግድ ማሳለጥ ተግባራዎች ምክንያት ምርት እድገት በናርም ለውጭ ገዢ የቀረብ ምርት አለማድግ፡
  - በሀገ-ወጥ ዘግድና ከንተረባንድ መስቀልናት የቀም እንሰሳት የመጠሪ ምንዛሪ ገበያ ስያስተኞች የቀም እንሰሳት መባከና፡ የቀም እንሰሳት የውጭ ምንዛሪ ገበያ ስያስተኞች እና አማራጭ የአንበሳትመንት እና አማራጭ የአቅርቦት ማያዝ፡
  - በሚት ምርት ላይ ሁን ወጥ አስራይች በመረከታቸው እና የእገልግሎት አስጥጥ የተቀብጠል በለመሆኑ፡
    - የሚት ምርት የድንበር ላይ ከተን ስፏን በማድረግ በሀገ ወጥ ዘግድ እና በኩንተረባንድ መባከና፡
    - በሚት ምርት ማሰራት እንቅስቃሴ ላይ ከኤለዎች መበረከት፡ የሚት ምርት የታከሰ እና የቀረጥ ከፍያ መስቀልና፡

የመተዳደሪያ ቅጂ የሚታወች ወጪ ነገድ

- ከወጪው ጥምንካር እጥረት ይር በተያያዘ የግብዓት አቅርቦት እጥረት፣
  - የጥናውች የምርት ተዕዛዝ መቀበቀሁ/የገበያ እጣት፣

የሚከተሉትን የወጪ ተስተካክል

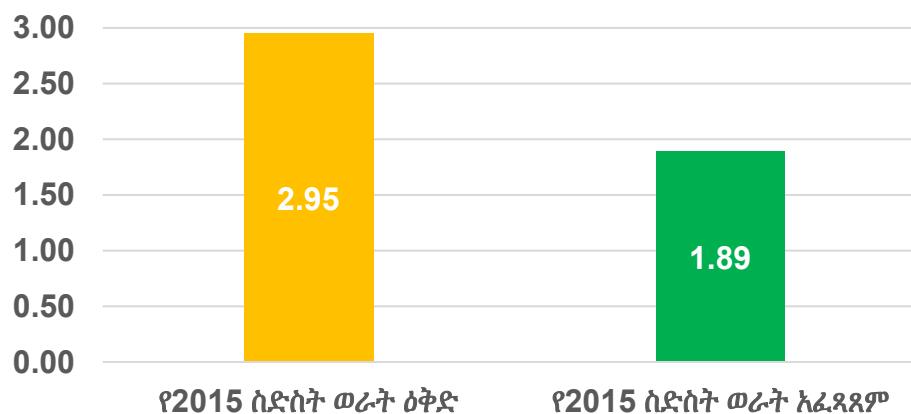
- በወርቅ የሚገኘው አገልግሎት የሚከተሉት ስምምነት የሚያስፈልግ ይችላል፡
  - የሚከተሉት ስምምነት የሚያስፈልግ ይችላል፡

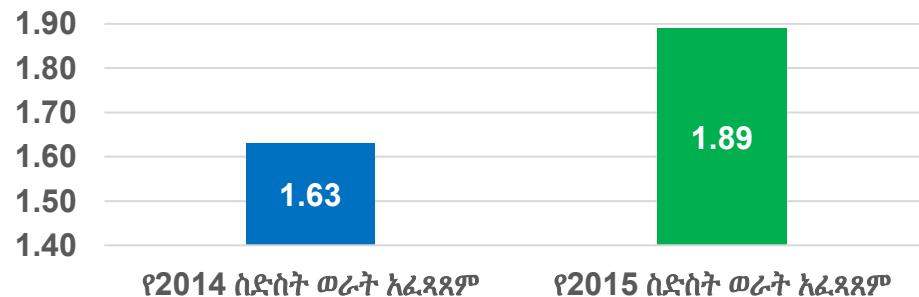
የወጪ ቅጥታ እንስሳት

በብድን ዓመት የመጀመሪያው ግማሽ ዓመት 2.95 በላ.የን ደላር የወጪ ቅጥታ እንስሳት መንት ለመሳገድ
ታችል 1.893 በላ.የን ደላር መሰብ የተቻለ ሲሆን አፈጻጸም 64% ስሆን ይህም ከባለፈው ዓመት
ተመሳሳይ ወቅት ገዢ ሲነዳስር 16.3% እና ነት አለው::

የወጪ ቅጥታ እንስሳት መንት የዕቅድ አፈጻጸም
(በላ.የን ደላር)

የ2015 በድን ዓመት የስድስት ወረት የወጪ
ቅጥታ እንስሳት መንት ከ2014 ተመሳሳይ
ውቅት አፈጻጸም ሂር ሲነዳስር
(በሚሉ.የን ደላር)

- በአጠቃላይ 159 ባለቤት ቅጥታን በመሰብ የእንስሳት መንት ፖቅድ እንዲያውጥ ታችል 115 ባለቤት ቅጥታ (መ.ለ. ለመ.ለ. የወጪ 72% በጥምርታ 25 እና የሃገር ወሰን 18) የእንስሳት መንት ፖቅድ እንዲያውጥ የተደረገ ሲሆን አፈጻጸም ም 72% ነው::
➢ ፖቅድ ያውጥ ቅጥታ ባለቤት ቅጥታ አካል ከርፍ ሲታይ በግብርና 3 በማኑቀና ቤት 84 እና በአገልግሎት 28 ፍቃው::
- በአጠቃላይ 171 ተርድኩቶችን (77 ወደ ተግባራ እና 94 ወደ ማጥረት/አገልግሎት መሰጠት) ለማኑገር ታችል 149 ተርድኩቶች (73 ወደ ተግባራ እና 76 ወደ ማጥረት/አገልግሎት መሰጠት) የተስጠገና ሲሆን አፈጻጸም ም 87% ነው::

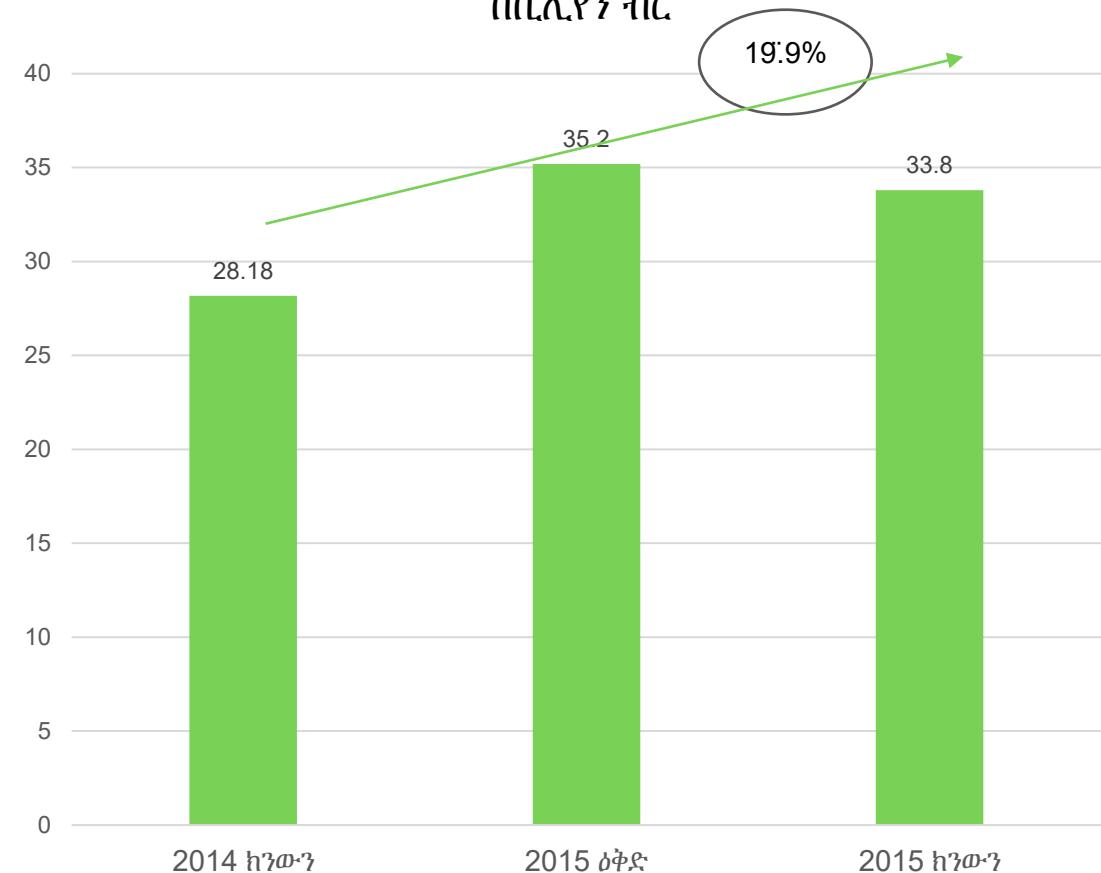
- በእንዲነድ የህንጻቱ አካባቢዎች የነበረው የግብር ሆኖታ እና በእተኩኗያ ላይ የነበረው ዓለምአቀፍ መሬዳዊ ማስረጃ ይሰጣል
- የወጪ ቅጥታ አስተዳደር ስርዓት የወጪ ቅጥታ አንበሳትመንትን በሚያበረታታ መሌከ እንዲገኘ ማድረግ፡
  - በለሁበት የምርት ባበሩት (ጥራ ዕቃዎችን) ካውጭ ማስተካከለ አልመቻልና በሙሉ አቅም ማዋጭ ላይ ችግር መፍጠኑ
  - ንብረት አንበሳትመንት አንበሳትመንቶች ለማስተካከለ ከሆነ ውስጥ ባንክ ባንክ በድር የካቴታል ዕቅድ ማስመጣት አለመቻል
- የእኩል 517/2014 የማበረታታ ደንብ አፈጻጸም፡-
- በእኩል ተላቁይርም በከል ያለው ቅጽታዊ አገልግሎት አስተዳደር እና በመጨረሻ የማበረታታ ውስጥ (final decision) አስተዳደር ላይ ተገማችነን ለማስረጃ የመጨረሻ ውስጥ አስተዳደር ላይ በቀጥታ የሚመለከታቸውን አስፈላጊ ተቋማት ማማከር
- የአንበሳትመንት ሂሳብ ሲሆን ለይመርስ በከል ወደ ሲሆን የሚገቡ አንበሳትመንትን የማበረታታ ስርዓት ተጠቃሚነትን የሚከላከለው አስፈላጊ የአንበሳትመንት ተግባር መሆኑ፣ የእኩል ችግር መፍጠኑ፣

በ"የቴሌ-ቢር" አገልግሎት 27.2 ማላያን በላይ ደንብቃቸትን በማቅረብና በፊድነት ወራት ወሰት አጠቃላይ በኢትዮጵያው ላይ
166.1 በላያን በር የባይሬት መጠን (Transaction Value) በማንቀሳቀስ የ82.5 ማላያን በር ጥሩ ማስተናት ተቋಡል::
በአጠቃላይ 263 በላያን በር በአገልግሎት ከተጀመረ ይምር እስከሁን ይረዳ የባይሬት ተከሂደል::

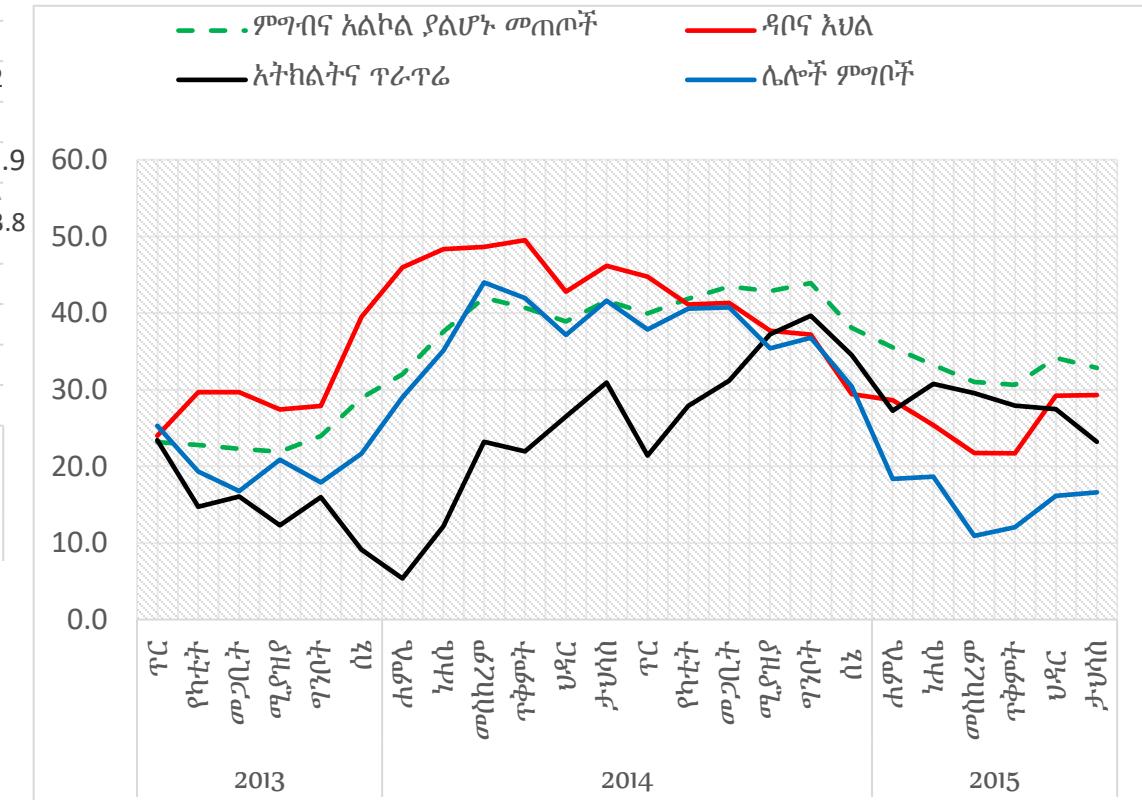
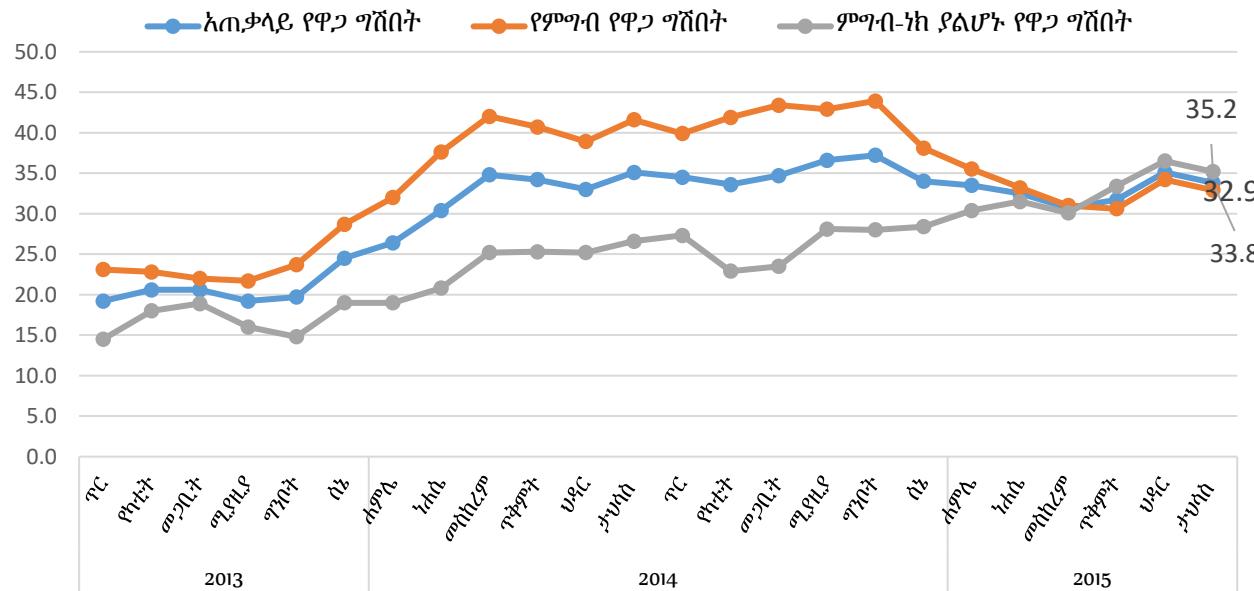
- የኢትዮ-ቴሌክና በመጀመሪያው ስድስት ወራት ወሰት የአገልግሎት በቃሚ ደንብቃቸት በዘት 70 ማላያን ማድረጋለ የተቋሉ ሲሆን
  - ከበደው በሸቱት ዓመት ተመሳሳይ ወቆት እንዲር የ15.1% እና እንዲሁም ከለቀድ እንዲር የ98.6% እስከቋል::
- የወጪ ፍንጻር ከሚያስገኘ አገልግሎቶች 64.8 ማላያን የክሂርክና ደላር የተገኘ ሲሆም የእቅዱን 90% ያሳካ ነው::
- የወጪ መቆጠብ ስትራቴሽን በመቅረብና ተግባራዊ በማድረግ ከ3.5 በላያን በር በላይ የወጪ ቅነስ በማድረግ የዕቅዱን 134% ማሳካ ተቋል::
- የቴሌ-ቢር ምዋል አገልግሎት በማስፈጸምና ከዓለም አቀፍ ገንዘብ አስተላለፈ ተቃማት የሆነ በማግኘት በ44 ሁኔታ የሚገኘ ከነት በቀላሉ ወደ ሁኔታ ቤት ገንዘብ ማስተላለፈ የሚችለበት አማራሪው መቆጠር የተቋሉ ሲሆን
  - በዘረዘሩ ባለቤት ስድስት ወራት 719.6 ሰህ የክሂርክና ደላር ለመቆጠል ተቋል::
  - በኢትዮጵያ ባለቤት በአውጥማች የከፍያ ዘዴ 2.5 ታሪክ በር ተለልቷል
  - በዲሞክራሲ ፍዴንስ አገልግሎት በ103.6 ማላያን ተጠቃሚዎች 149 ማላያን ለውውጥ ተደርሱ 1.4 ታሪክ በር ተለልቷል::
  - በዲሞክራሲ እነስተኛ ባለቤት 1.17 ማላያን በር ለ670 ሲ ተጠቃሚዎች ተረጋግጧል::

የ2015 በፊት ዓመት የመጀመሪያ ስድስት ወራት አጠቃላይ ገዢ
በላያን በር

ውርሃዊ የዋጋ ነረት፡ በሙቶች

- በ2015 በታች ፊመት የመጀመሪያዎች ስድስት ተከታታይ ወረት ከ2014 ተመሳሳይ ወቅት የእናገት ቅናሽ
አካይታል፡ የምግባር የዋጋ ነረት እና ምግባር ነው ይፈጸማል ተከታታይ ወረት ከ2014 ተመሳሳይ ወቅት
33.8፣ 32.9 እና 35.2 በሙቶች ሆኖ ተመዝግበዋል::

- በ2015 በታች ፊመት የመጀመሪያዎች ስድስት ተከታታይ ወረት ከ2014 ተመሳሳይ ወቅት የእናገት ቅናሽ
አካይታል፡ የምግባር የዋጋ ነረት እና ምግባር ነው ይፈጸማል ተከታታይ ወረት ከ2014 ተመሳሳይ ወቅት
የተመዘገበው የዋጋ ነረት የተቀመጥውን ወደ አቀተኛ ምጻኑ የሚውረዳ እቅጫናን ማሳሰብ እንደሚታረስ ያስቀል::

በ2015 በኋት ዓመት በመጀመሪያዎች ስድስት ወጪት ሌ1,835,635 እነታ ቅሬን የሥራ ዕድል ለመቀበር
ታቸው ሌ1,492,553 እነታ (81%) ቅሬን የሥራ ዕድል መቀበር ተቋል::

ግብር = 597,181
(40%)

እንቅስከተኛ = 438,686
(21%)

እገልግሎት = 577,452
(39%)

የወጪ እንደ ሲሆን
ሰጥረት = 38,391

- የሥራ ዕድል ከተወጠረለችው እነታ መካከል
  - የኤቶታ ደርሻ 540,304 (36.2%):
  - የወጣቶታ ደርሻ ደግሞ 1,182,200 (86%):
  - 58,113 የየጊዜር ተመራራች፡
  - 98,061 የቴክኒክ መ-ያ ምኞች፡
  - 1,817 አካል ጉዳትዎች እና
  - 9,240 ስደት ተመለስ እነታ የኢት አድራ ዕድል ተጠቃሚ ሆነዋል::
- ከከጠቃላይ ከተወጠረው የሥራ ዕድል ወሰጥ
  - 44 በሙቶ በከተማ
  - 56 በሙቶ በንጂር የተወጠረ ነው::

የኢትዮጵያ እና የቦታኬሽን

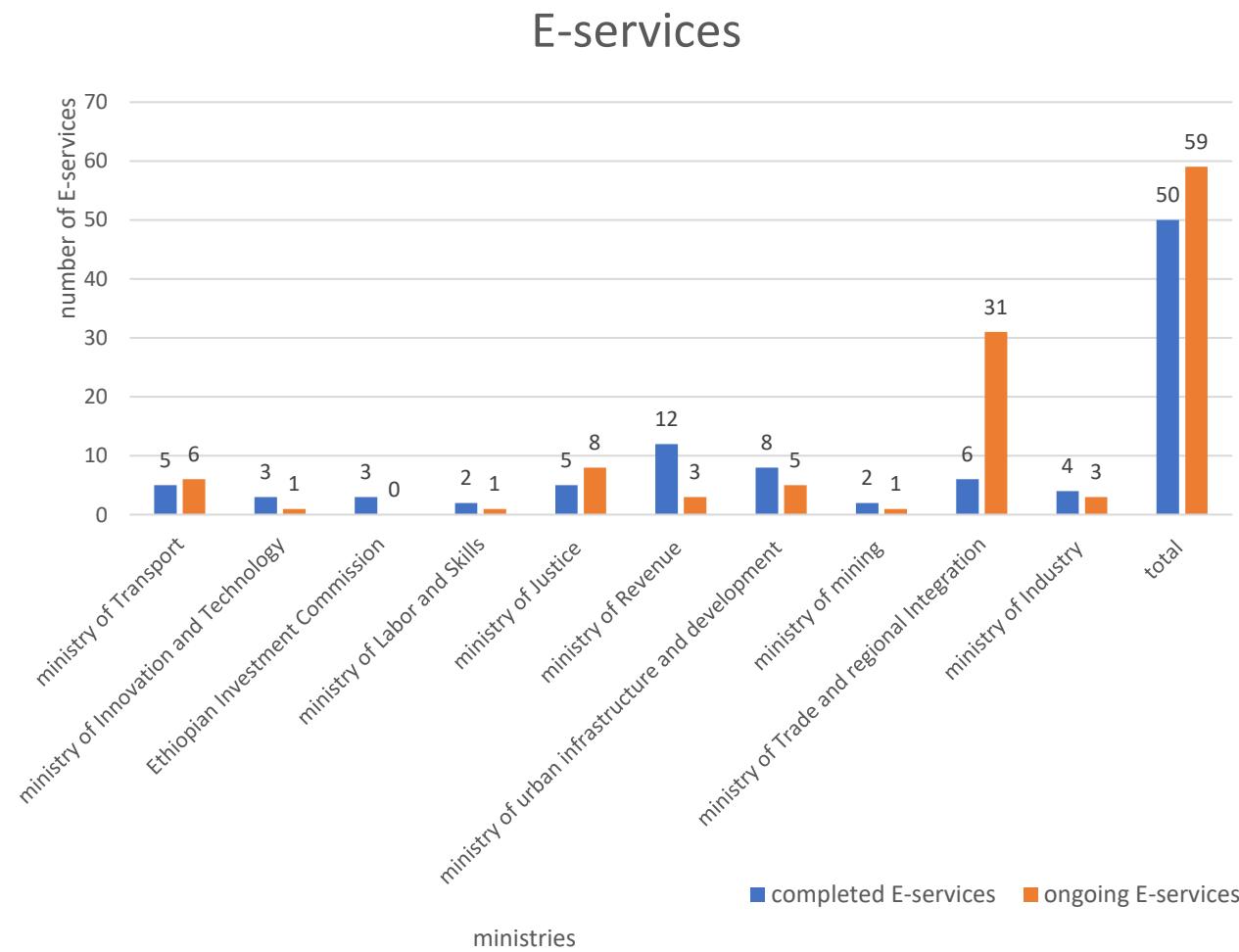
02

የኢትዮጵያ አጠቃላይ መረጃ

አስተዳደር

- እስከ 2015 ዓ/ም ሁለተኛው ፊብ ዓመት ይረዳ ተጠናቀው አገልግሎት የድመኑ አሰርሳቸው 50 ዓመቱ::
- በ2015 ዓ/ም ይጠናቀቁ ተብሎ የሚገመት አሰርሳቸው ይግባኝ 59 ዓመቱ::

የንግድ እና ቁጥርዋ ትስስር ማነስቱር

አትራሪ

አዲስ የንግድ ፌዴራል

የንግድ ፌዴራል ስረዝ

የንግድ ስራ ፍቃድ ማስተኞች

የንግድ ስም ማስተኞች

የንግድ ስም ምትክ

የንግድ ፌዴራል ማስተኞች

አዲስ የንግድ ፍቃድ

የንግድ ስም ምትክ

የንግድ ፌዴራል ምትክ

የንግድ ፍቃድ አድባት

የንግድ ስራ ፍቃድ ምትክ

አዲስ የንግድ ስም

የንግድ ስም ስረዝ

ሁለንም ካንግድ ጋር ተያያዘነት ያላቸውን አስፈላጊ በኤሌክትሮኒክስ መንገድ ተደራሽ በመሆናቸው ለምዝገበ የሚጠኑውን ገዢ፡መተለያቻት እና እንጂልት እንዲሁም ለብልሽ አስፈላጊ ተጠለሙት ማስቀረት ተቋልል፡፡ በመሆኑም የንግድ ፌዴራል ፍቃድ አገልግሎት - 1853618፡ የድህረ ፍቃድ እንሰተከኝን - 500፡ የንግድ ስራ ፍቃድ ዕገዲ - 77491 ተከናወናል፡፡

የፍትህ ማኅበር

የሰነድ ማረጋገጫ ፌዴራል አገልግሎት (Document Authentication and Registration Service)

ሰነድ ማረጋገጥ

የመመሪያ ሰነድ ከሚመለከታቸው ተቀማቷል ይሆናል
በማስተካከል የሚረጋገጥ ሲሆን ይከውናል::

የውል ስርተዬት ማተም

አንድ ሰንዶ አይነት መደረጃዎችን
በማቅነበር የውል ስርተዬት የዘጋጀል

የተረጋገጠ ሰነድ መመዘኛ

የተረጋገጠ ሰነድ የመመዘኛ ሲሆን ይሰራል

የከፍያ ደረሰኝ ማዘጋጀት እና ሪፖርት ማውጣት

ለተዋዋዮች ከፈርማ በፊላ ከፋይበር የሚስተካከል የከፍያ
ደረሰኝ የዘጋጀል እንዲሁም አንድ አስፈላጊነቱ ሰነድ
በቀጥነት እና በቀለሉ የደረሰኝ ሪፖርት ማውጣትም
ይችላል::

ሰነድ ማረጋገጥ፣ መመዘኛ፣ ወል ማያያዝ፣ የከፍያ ስርዓት የሚስተካከል እና ሪፖርት ማስፈጸም ከዚህ የፈፀመ
በመሆኑቸው ለብልሽ አስፈላጊ ተጠለዋል፡፡ የህተመት ወጪን፣ ገዢን፣ እንግልትንና ጥልበትን ከብዕት ያተረጋገጠል፡፡
በዚህ ሲሆም 5776242+ ተገልጻዋል፡፡ ተደርጓ ማድረግ ተችልል::

የኢትዮጵያ አንድ መስከተር(Ethiopian Single Window)

- ነገዴዎች ሁሉንም አይነት የሚሰጠው/የመለከና ተዘማሪዎችን መረጃ በታችምነት አገልግሎት በሚደረግ እንዲያቀርቡ የሚያስችል የኢትዮ ገዢ አገልግሎት ሆኖ በሙሉ የአገልግሎት ሆኖ መዘርግት ካስተዳደሩ አገልግሎት ነው፡፡ ከሱስት መዝግበት እና ከሰነድዎች መብት ጋር የተያያዘ የሚደረግ ወጪዎችን በመቀነስ ለገድ ወሰኝ ማኅበር እስዬ እንዲሁም ተደርጋሚ የመረጃ ባብጀትን በሚሰጠው የተለያየ አስፈላጊ ማረጋገጫዎችን በሚሰጠው ቀልጣቱ አገልግሎት መስጠት ይሰጥላል፡፡

የኢትዮ መረጃ ስርዓቱ ተጠናቁ ወደ ችግሮች ሲገበ ገዢው የሚፈልገውን የመጀመሪያ አይነት፡የኢትዮ የት እንደማለት፡ መቶ እንደማለት መለያ መረጃ የሚተነተኝበትና ለፖሉስ መካድ የሚሆን
መረጃ የሚሰጥ ነው፡፡ በአጠቃላይ በስርዓቱ የሚጠቃላለ አስራ ስብት ውስጥ ውስጥ ስርዓትን
በውሰድ ይሆል ከእነዚህ መከከል ካጠኑ ማይኬር ስርዓት ለምተው የተጠናቀቁ ንቂው
ከተጠናቀቁት ወሰኑ አሱት ማይኬር ስርዓት ደግሞ መረጃ መያዝ ይምረዋል፡፡ እነዚህም
Ethiopian migrant data management system, monitoring dashboard, labor
biometrics registration and company registration and profile ንቂው፡፡ ወጪዎች
እምነት በመከራር ለይ ይገኘለ፡፡

የኢትዮጵያ ከወጪ መረጃ ስርዓት

E-LMIS(Ethiopian Migrant Data management system)

የሰራ ገበያ መረጃ ስርዓት:

ከኢትዮጵያ የሰራተኞች ደታዎች ለመግባር የሚያስፈልገውን በይቶ
የሚጠቀሙት ስርዓት ሲሆን ከሰው ገዢዎች ከበላሽ አስራር ከዘዴት ይህንን
አካይ የተቀለው አገልግሎት መሰጠት የሚያስፈልግ ስርዓት ነው::

E-LMIS(Labor Biometrics Registration)

በሚንስትር መሰራቶች ወጪ ማስፈጸም የሰራ ስምርት በርድ የምዝገባ እና ስርዓቱን
ተግባራዊ ለማድረግ የመከራሪ ሲሆ ተሰጠል:: 2162 የባድመትዎች መረጃ
ተሰጠል::

E-LMIS(Monitoring Dashboard)

የሰራ ገበያ መረጃ ስርዓት:

የሰራ ገበያ መረጃ ስርዓት ምን የህል ተቍዣ ላይ ወለ? ምን የክል
ተጠቀማቸው አለት? ስርዓቱን የተኞች አንድ ማብከል በስሩት
እየተጠቀሙ ነው? የሚለትን የሚያሳይ ስርዓት ነው::

E-LMIS (Company registration and profile)

የወጪ ማስፈጸም የሰራ ስምርት ላይ የተሰማሩ 380+ እጀንስተኩል ስርዓቱን
ተጠቀሙው እጀንስተኩል ምን ሲታረዋል:: ለለዚ ከምጥኑዎች ስርዓቱን
ተጠቀሙው ከምጥኑዎች እንዲፈጻሚ እንቅስቃሴ ተደምሮል::

- አስተዳደሩ በተቀናዣና በተሰናበለ መንገድ አለመልማታቸው፡ በጥናት ለይ የተመሳረቱ እና አሳታፊ
በልሆነ መልከት በየመስረጃበታቸው በተበጣበለ መንገድ መስራታቸው፡፡
- የአስተዳደር በቁጥርነት አለመቀበል እና መቆራረጥ መኖር፤ ይህ የሆነውም በቁ የሰው ምረዳ በአለመኖሩ
ነው፡-
- ከሚመጣው ከፍተኛ አንብቤትመንት እና እያስገኘ ከለው ወጪት አንፃር ተሳቢ በደረግ

የአቅም ይከማ ማህበረሰቦች
የመኖረያ ቤቶች መገኘበት(በዘነት)
220

የአቅም ይከማ ቤተሰቦች ተማሪዎች
ቢሮ (በዘነት)
3964

የአቅም ይከማ ማህበረሰቦች
የመኖረያ ቤቶች መገኘበት(ቦብር)
68.5 ሚሊ.

የአቅም ይከማ ቤተሰቦች ተማሪዎች
ቢሮ
9.25 ሚሊ.

03

የክፍለ እና የሚ የልማት

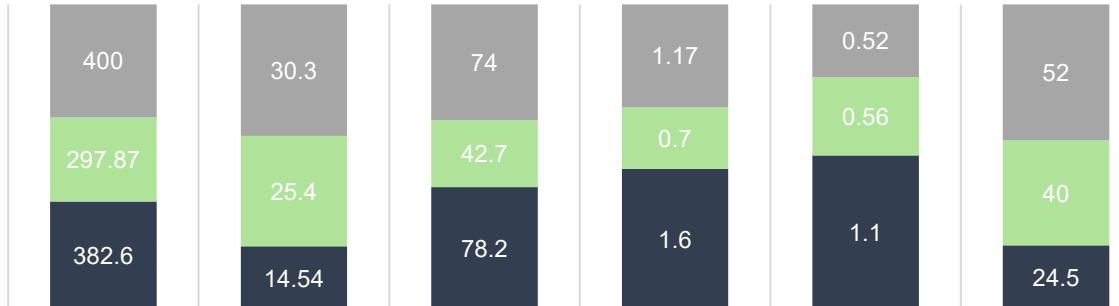

ተ.ቁ	ስትራቴጭ ግብር የግብርና ከርፍ ተማሪዎች	አፈጻጸም በመቶች
1	ተቋማዊ የሚከፈልጋው አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የእንደገለው አስጥጥ አስራር ማሻሻል	89
2	በዚህ ተክር የሰነድ ሆኖተከላቸው ምርትና ምርታማነትን ማሻሻል	95
2.1	በአነስተኛ አርስ አደጋቸው የለማ ስጋልና ሆኖተከላቸው ማሻሻል	100
2.2	በለፋይ አርስ አንስපነትመንት የለማ ስጋልና ሆኖተከላቸው ማሻሻል	91
2.3	በአነስተኛ አርስ አደጋቸው እና በለፋይ አርስ በመሰኞ የለማ ስጋልና ሆኖተከላቸው ማሻሻል	98
2.4	የሰነድ ሆኖተከላቸው ለማት አካልቻቻዎችን አገልግሎት ማሻሻል	97
2.5	የሰነድ ምርመርና ቁከርላውኝ አገልግሎቶችን ማሻሻል	100
2.6	የፊዕዔ ተብቃ ስራውቸውን ማጠናከር	73
2.7	የከተማ የሰነድ ሆኖተከላቸው ለማት ማሻሻል	99
3	በዚህ ተክር የእንዲሳትና ዓላ ሁብት ምርትና ምርታማነትን ማሻሻል	92
3.1	የእንዲሳትና ዓላ ምርትና ምርታማነትን ማሻሻል	96
3.2	የእንዲሳትና መሬት ለማት ማሻሻል	85
3.3	የእንዲሳትና አርስ ቁከርላውኝ አገልግሎቶችን ማሻሻል	83
3.4	የእንዲሳትና ጥሩ አገልግሎት አስራር ሥርዓት ማሻሻል	98
3.5	የእንዲሳትና አሳ ምርመርና ቁከርላውኝ አገልግሎቶችን ማሻሻል	100
3.6	የከተማ የእንዲሳትና ዓላ ለማት ማሻሻል	97
4	ለአዋጅ ጉባኤ ለመተዳደሪያ የግብርና ለማረጋገጥ አለው የተፈጥሮ ሁብት ለማትና አጠቃቀም ማረጋገጥ	88
4.2	አለፈና ወጪታማ የገበር መሬት አጠቃቀም እና አስተዳደር ሥራውቸውን ማጠናከርና ማሻሻል	100
4.3	አለፈ የአዲር ለምንትና ጥንት ተብቃ ሥራውቸውን ማጠናከርና ማሻሻል	67
4.4	አለፈና ወጪታማ የእንዲሳትና ይዘት መሰኞ ለማት ወሱ አቅርቦትና አጠቃቀም ሥራውቸውን ማጠናከርና ማሻሻል (ከብድት = 3)	93
4.5	ሁሉም የደንብ ሙተሚያ ለማረጋገጥ ሥራውቸውን ማጠናከርና ማሻሻል	99
4.6	የብዛህ ሁይወት ተብቃ ሥራውቸውን ማጠናከርና ማሻሻል	79
5	በግብርና የግብርና ከርፍ አንስපነትመንት እና አመልካም የግብርና ጉዳይና ግብር ለማትና ማረጋገጥ	77
5.1	ለለፋይ አርስና እንዲሳትና ለማት የግብርና ከርፍ አንስපነትመንት ማሻሻል	23
5.2	የግብርና ከርፍ የወጪ ነገሮችን በማሻሻል የእኩልዎች ገበያ ማሻሻል	79
5.3	ለግብርና ከርፍ ለማት የግብርና ከርፍ ማሻሻል	92
5.4	ሁበረት ስራ ማህበረት ለአካውሃ ያላቸውን አስተዋጽኦ ማሻሻል	86
5.5	የግብርና ለንሰላትና ሥርዓትን በማጠናከር የህገ ወሰኑ የግብርና ምርት አቅርቦትን ማሻሻል	74
5.6	በግብርና የሚፈጻሚ የሥራ ዕድል ማሻሻል	71
	አጠቃላይ ድምር	88

የለማ ስጋልና ሆኖታከላቸው መረጃ በሚለያን ክንታል

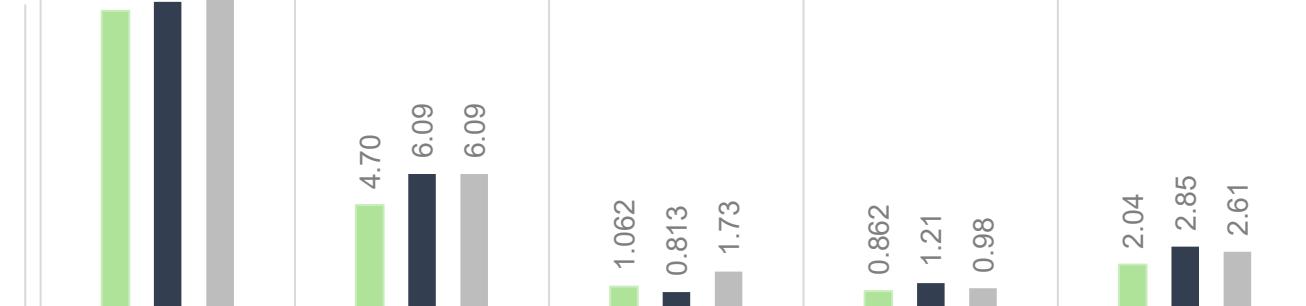
■ 2014 ■ 2015 እቅድ ■ 2015 ክንውን

ሀይነት አርስ አደራሻ የለማ
አገልግሎት የለማ
ሀይነት አርስ አገልግሎት ሆኖታከላቸው
ሀይነት አርስ አገልግሎት ሆኖታከላቸው
ሀይነት አርስ አገልግሎት ሆኖታከላቸው
ሀይነት አርስ አገልግሎት ሆኖታከላቸው
የሰንጻ መርቻ አለበት ቀን ቀን 2015

የለማ መረጃ በሚለያን ፖስታ

■ 2014 ■ 2015 እቅድ ■ 2015 ክንውን

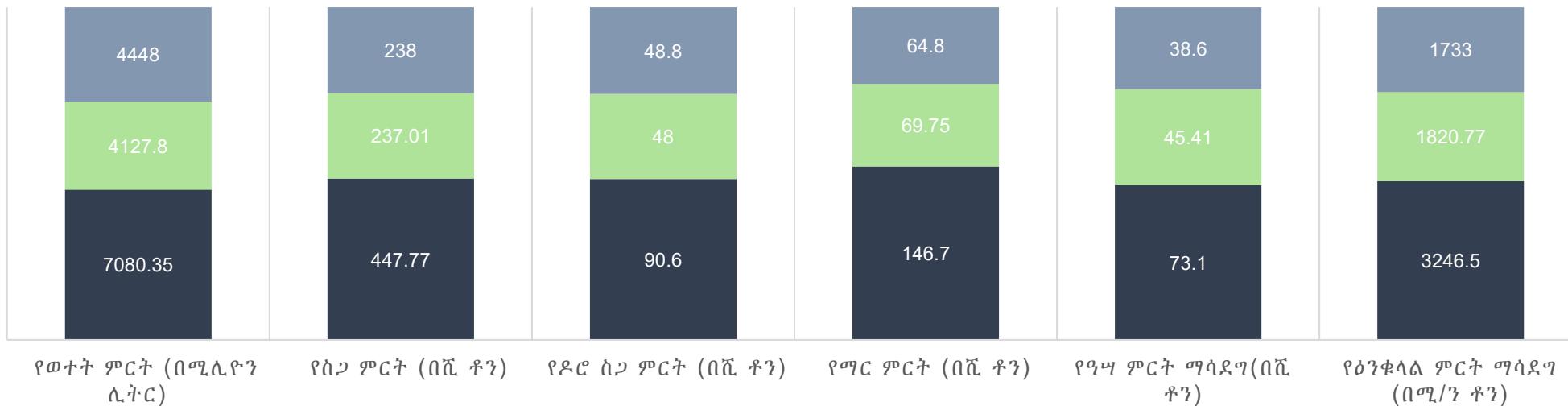
- ❖ በጥርት አመት ለመሰከሰበ ክፍያው ከ13.95 ሚሊዮን ፍ/ር መረጃ ወሰን
11.2 ሚሊዮን ፍ/ር (80.18%) ተከተሉበት::
- ❖ የሚከተሉ ስንጻ ልማት 1.32 ሚሊዮን ፍ/ር የተቀዙ ሲሆን እስከ 21/4/2015
9.ም ዓይነት የተረክሰ የሚከተሉ ስንጻ ልማት 1.36 ሚሊዮን ፍ/ር የሚከተሉ ስንጻ ልማት(91.54%)
በዘመኑ ተስተካክለ::
- ❖ በዘመኑ ሁኔታ የሚከተሉ ስንጻ ልማት በመተካት አገልግሎት የሚከተሉ ስንጻ
እና ለአላዋነትን ለማረጋገጥ ለሚደረግው ጥሩት ትልቅ ሚኒን እንደሚኖሩው
አመለካች ነው::

- ❖ 2014/15 መክር ወቀት የአነስተኛ አርስ አደራሻ የለማ ስጋልና ልማት 13.8 ሚሊዮን ፍ/ር
መረጃ ለማሳማት ትቁይ 14 ሚሊዮን ፍ/ር መረጃ በዘመኑ ተስተካክለ::
- ❖ ከዚህ ወሰን የአነስተኛ አርስ አደራሻ የለማ ስጋልና ልማት የአዘጋጅነት ስጋልና 13.4 ሚሊዮን ፍ/ር መረጃ
ለማሳማት ትቁይ 13.38 ሚሊዮን ፍ/ር መረጃ በዘመኑ ተስተካክለ:: ክፍያው መረጃ
በዘመኑ የሚከተሉ ስንጻ ልማት የሚከተሉ ስንጻ ልማት የሚከተሉ ስንጻ ልማት 19.14 በመቶ ነው
- ❖ በዘመኑ ከተስተካክለ በቅላላ መረጃ በተቋ ገበያ የተረክሰ የሚከተሉ ስንጻ ልማት
የሚከተሉ ስንጻ ልማት 45 በመቶ
- ❖ የአዲር ማዕበረያ 1 ሚሊዮን ለማቀረብ ትቁይ 1.17 ሚሊዮን ቅርቡ::
- ❖ የሚከተሉ ስንጻ ልማት ከ75ና ከ/አ ለማቀረብ ትቁይ 122 ከ ከ/አ ቅርቡ::

የእንስሳት እና አገልግሎት ትርጓሜ

■ 2014 ■ 2015 አቅድ ■ 2015 ክንመን

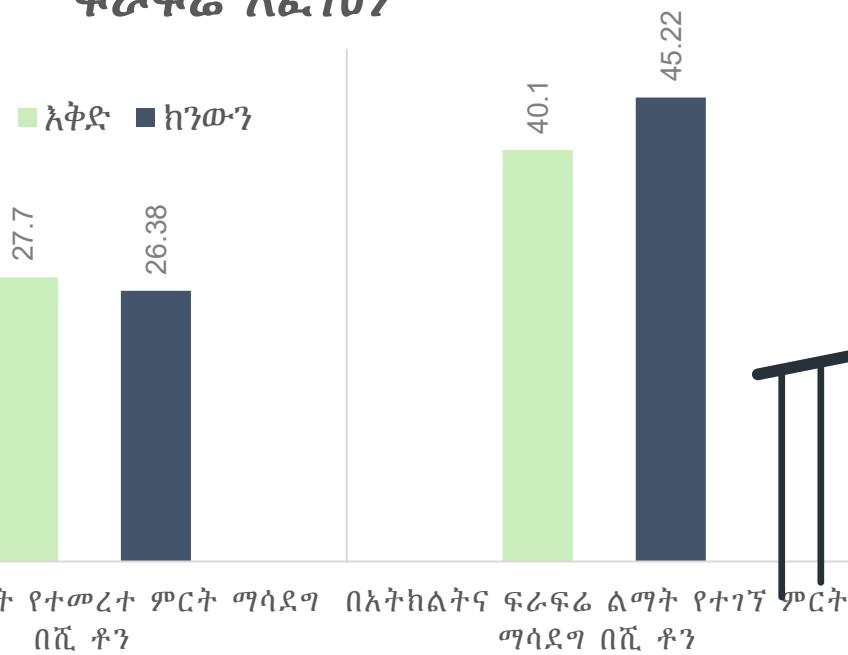

- የተጀነገረ የእንደሸ ቅን ማጠቃት አቅርቦትና ስርዓት 15.8 ሚ/ን ችልድ 16.9 ሚ/ን ተስተካክል:: ይህ የእንቀሳል እና የይሮ ስራ ጥርት ካስችል በላይ ከንቀነ እንዲኖር አይደርም::
- የዓስ ማጠቃት አቅርቦትና ስርዓት 970ና ችልድ 470 ስ. ቁርድል::
- የእንስሳት መኖ አገልግሎት አቅርቦትና ስርዓት 3.8ና ዓን ችልድ 11.5 ስ. ዓን ቁርድል::
- የወጥት ጥርት ካቀተኛ መሆኑ በላቀት አጠቃት የተከናወነ የሚወቀል ስራው እና የደዱረ ፍርም መስተካከት አስተዋወሻ አይደርም::

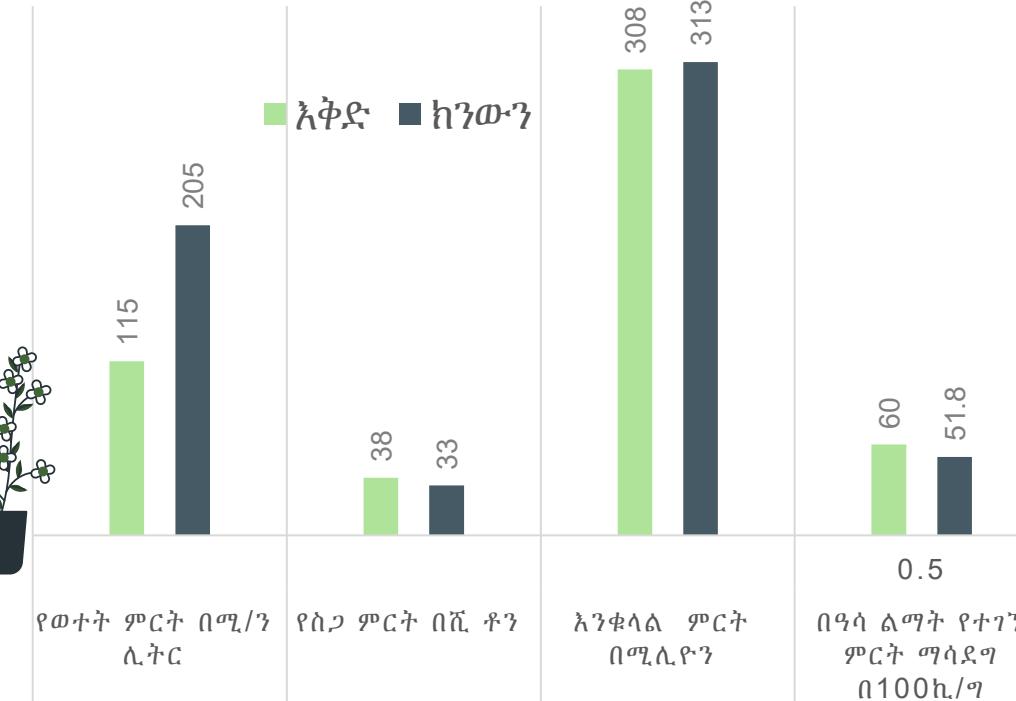

የክተማ የስጠና ሆኖታል ማችላጥር ልማት መስፈርቶችና ማስረጃ

የክተማ ገብርና የሰነድ አፈጻጸም ፍርድ አፈጻጸም

የክተማ ገብርና የእንቅስቃሴ ትወስኑ አፈጻጸም

- ❖ የክተማ ገብርና አፈጻጸም የሚያሳይው መሆኑን ከሱስ ቅዱታ እስደ ተጨማሪ ገብርና የሚያገኘውን አገባብ እንዳለ የሚልከተል
- ❖ እንዲሁም እንደሆነ የተያዘውን የምግባ ቅስትና ለማረጋገጥም የሮስ የሆነ አዎንታዊ ጥልግ እንዲሚሰጥ ይጠበቃል::
- ❖ የክተማ ገብርና ለስራ ፍጻፍ የሮስ የሆነ አስተዋዣ ይኖረዋል::

- ❖ እኔሱ ማዕበያ በዘላቂነት ተገባዋል የግዢ ስራዎት በመዘርጋት ከፍላይነት ሆኖ የተጠቀም እንዲሁን ማድረግ፣ የሚዕበያ የተፈጻሚነት አገልግሎት ስትፈቻቸውን በሆነ መንገዶች በመሞራት ቅዱ አቅምን ያገኘበበ ለማድረግ ተከራክት ስተቶ መሰራቱ፡
- ❖ ታደሰና ታደቃሚነትን ለማስናል እኩልማ መፈተን ለማከታ የሚያስቀል ፊርማ ለአድራሻ እኩሩ ተደራሽ በሆነ አገባብ እንዲቀርብ ማድረግ፡
- ❖ የ2015 የቦታ መሰራት ስንደ እቅድ ለማፈወጥ ከሚያስፈልገው የቦታ ይህን ውስጥ ውስጥ የሆነው የተጨማሪ 50 ፍቃ የወጪ መሰረቶ ተተለዋል ተዘረዝሩ የሚያስፈልግ በ2.3 ቤትም ተረጋግጧል፡
- ❖ እኩ ሁሉ የሚገኘ የሚደርግ አር እጣረት መቆረቻ፡ ታደቃ አር ለማበዝት የሚያስቀል የመፈተኑ አቅርቦት ማስናል፡
- ❖ ለ2015/16 የሚደርግ አመን የለማት ተናካት እቅድ ለማስከት የሚረዳ ባንዲዥነን ለማጠናት የወጪ ታንካራ እጣረት (የእኩድ ቅን ችሎት ከሚበዝት የሚሰራው ዝርዝር(parent stock) ከወጪ ለማስከት)፡
- ❖ በሚከራከሩ ይረዳ የተተመለ የገኩዎ የግዢ አተማመን በቀጣይ በአድራሻ እኩሩ የሚደርግ አቅርቦት ለይ ተወስና የሚያስፈልግና የሀገት እኩ ለማረጋገጫ መሆኑን ማረጋገጥ ተከራክት ስተቶ መሰራቱ፡

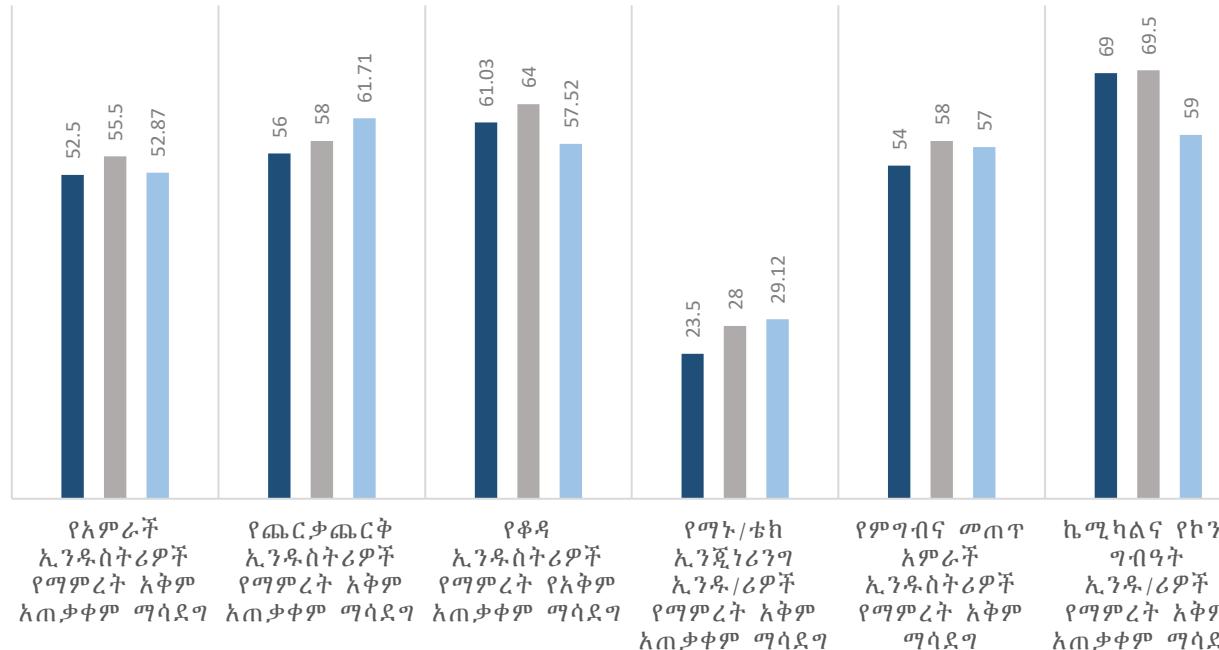

ተ.ቁ	ስትራቴጂ ብቻ፡ ወር ወር ተግባራት	አዲስአበባ በመቶች
1	ተቋማዊ የሚሰራውም አቅም፡ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አሰጣጥ አሰራር ማነስበት	95
2	የአምራቻ አንቀስትና የግብርት አቅርቦችና የሚሞራቻ አቅም አጠቃቀም ማሻሻል	85
2.1	ለአምራቻ አንቀስትና የግብርት አቅርቦችና የሚሞራቻ አቅርቦችን ማሻሻል	87
2.2	ለአምራቻ አንቀስትና የግብርት የህይል አቅርቦች ማሻሻል	89
2.3	ለአምራቻ አንቀስትና የግብርት የፋይናንስ አቅርቦች ማሻሻል	80
2.4	ለአምራቻ አንቀስትና የግብርት የሰላም የሰው ቤድል አቅርቦችን ማሻሻል ከቴክኒክና መሆኑ እና ከከፍተኛ ትምህር ተቋማት የሚፈለግ	62
2.5	የአምራቻ አንቀስትና የግብርት አማካይ የሚሞራቻ አቅም አጠቃቀም ማሻሻል	95
3	የአምራቻ አንቀስትና የወጪና ተከታታይ ምርት መጠንና ገበያ ማሻሻል	83
3.1	የአምራቻ አንቀስትና የግብርት ወጪ ምርት መጠንና ገበያ መጨመር	82
3.2	የአምራቻ አንቀስትና የግብርት አካዳቢ ምርቶችን ወደ አካልና ተስፋዎች ማስገባት	100
3.3	የአምራቻ አንቀስትና የግብርት ተከታታይ ምርት መጠንና ገበያ መጨመር	51
3.4	የዲን የወጪ ምንሳራ	100
3.5	የሁን ወሰኔ የገበያ ውስጥ ማስፈጸም	100
4	የአምራቻ አንቀስትና አንበሳትመንት መሳሪኑ የሰራ ዕድል ማሻሻል	92
4.1	የአምራቻ አንቀስትና አንበሳትመንት መሳሪኑ	100
4.2	አምራቻ አንቀስትና የግብርት ማሻሻል ለመግባት የሚወሰድበትውን ገዢ መቀነስ	86
4.3	የአነስተኛ መከከለኛ አምራቻ አንቀስትና የግብርት ማሻሻል ተስፊር ማሻሻል	92
4.4	የአነስተኛ መከከለኛ አንቀስትና የግብርት ማሻሻል ተስፊር	100
4.5	በአንቀስትና መከከለ የግብርት ማሻሻል መፍጠር	64
4.6	ለአነስተኛ መከከለኛ ለአምራቻ አንቀስትና የግብርት አካልና አገልግሎት ስራን ማሻሻል	100
4.7	የአምራቻ አንቀስትና የግብርት ማሻሻል	83
5	የአምራቻ አንቀስትና ምርመርና ስርዓት አቅምና ወጪታማነት ማስፈጸም	81
5.1	ቻር ፍቃድ የአምራቻ አንቀስትና የግብርት ምርመር ማሻሻል	77
5.2	የአምራቻ አንቀስትና የግብርት እና ተከናሎሱ ለማትና ምርመር አቅም ማሻሻል	100
5.3	የአምራቻ አንቀስትና ምርመርና ስርዓት የግብርት እና አቅም ማሻሻል ከክጠቃለ ነ.፩ በ.፩ ወሰኔ የሚፈለግ የሚገልጻ በቻር ተስፋዎች	60
	መቅላላ ወጪዎች	87

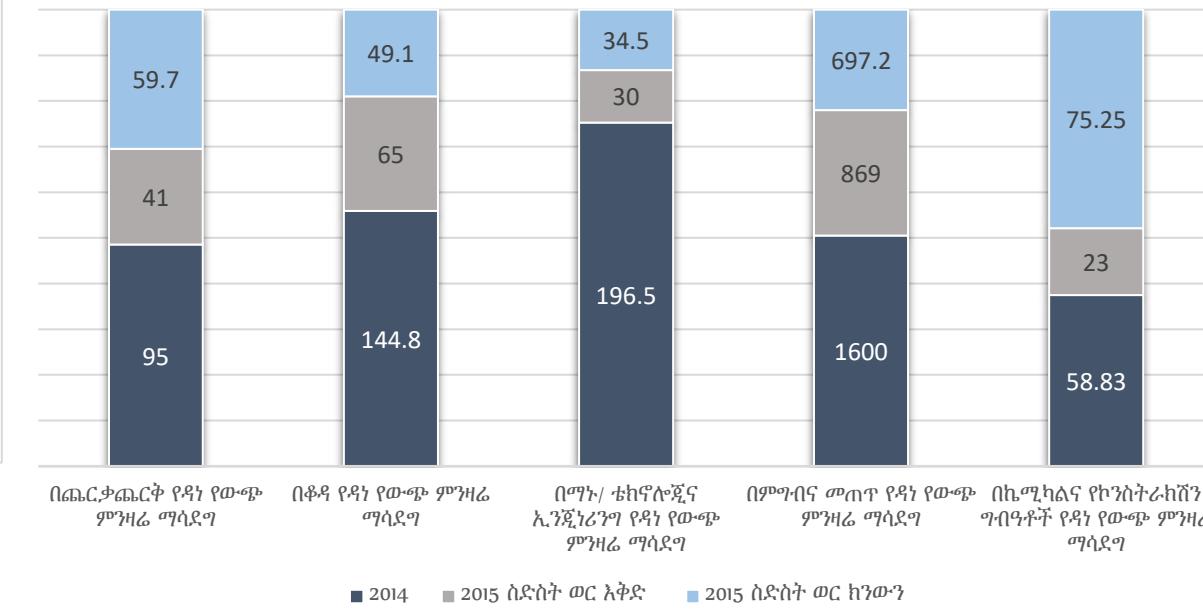

የሚገኘውን አንቀጽ ተቋማት የሚገኘውን አቅም አጠቃቀም በመቶና

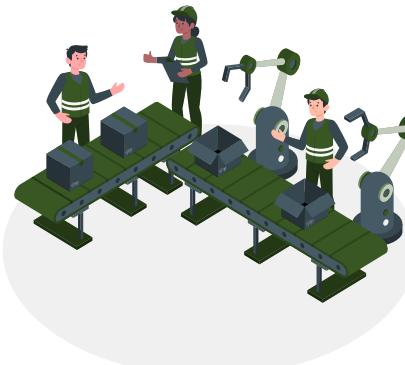
■ 2014 ■ 2015 አቅም ■ 2015 ኮንටሬን

የአምራች አንቀጽ ተቋማት ተከታታይ አጠቃቀም

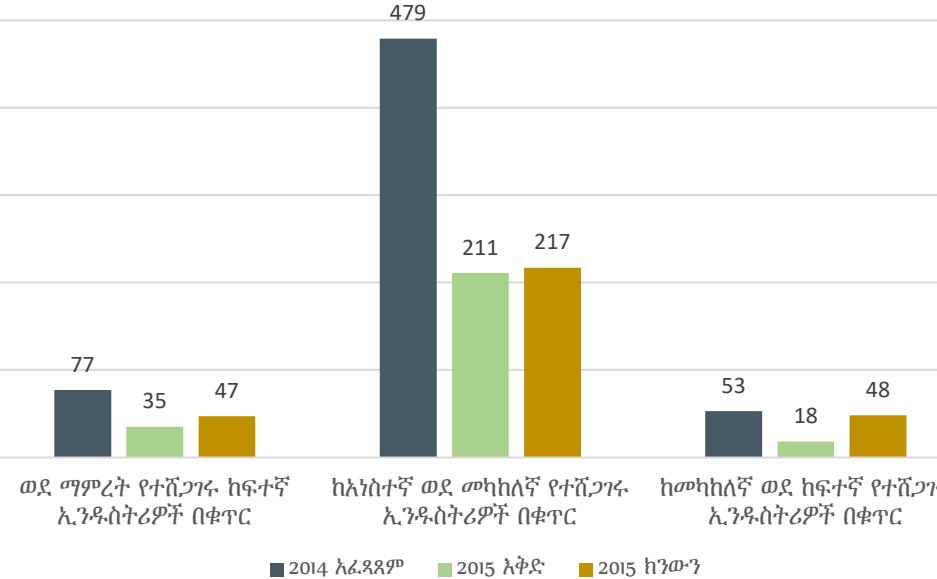

- ❖ በ2015 በሙሉመረያው ግማሽ ዓመት 915 ማረጋገጫ የአጠቃቀም ይለው ትምህር በሁኔን ውስጥ ጥሩት እንዲተካ ተደርጓል::
- ❖ በሁኔን ውስጥ የወጣው አካላትን የዚኒሽን ለጠቅ ለማተካት በተሰራው ሲሆ 41.28 ማረጋገጫ ይለው የወጪ ትንካኤል ማዕን ተቋል (ፄንዴር ከተና ሲሆ: ፄንዴር ቁልፍ ታኩት: ፄንዴር ቅርጫና ማንኛ)
- ❖ ከተሰው የጥሩት ተወካይ ውስጥ 90.78 በሙሉ እንዲመረች ተደርጓል::

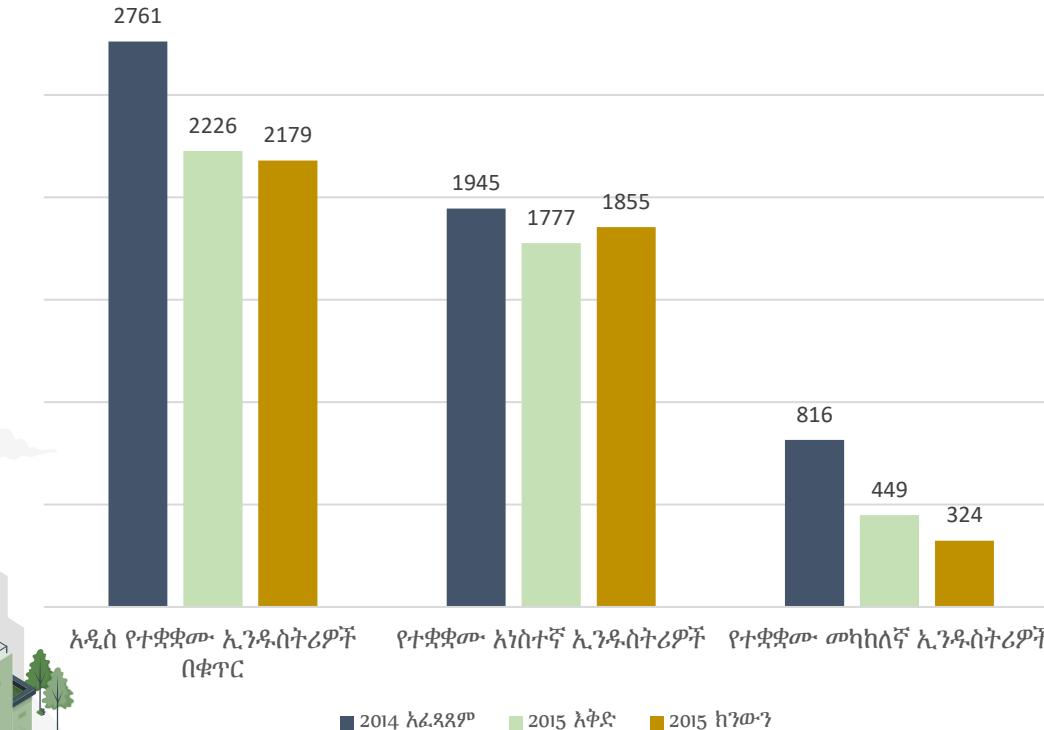

ወደ ማሞራት የገበሩ እና የተሰጠሩ

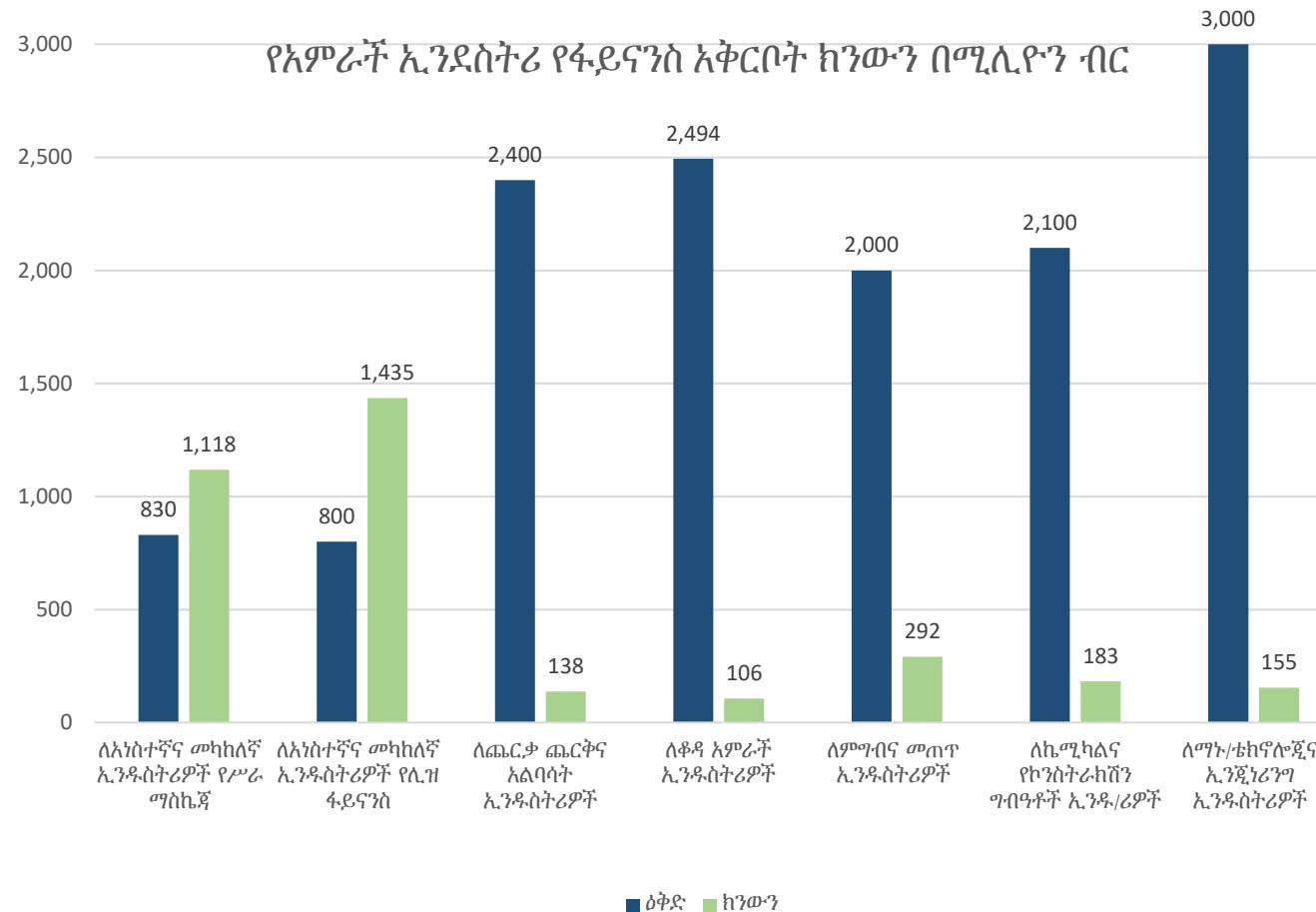
አዲስ የተቀቀሙ አንድስትና በቅጥር

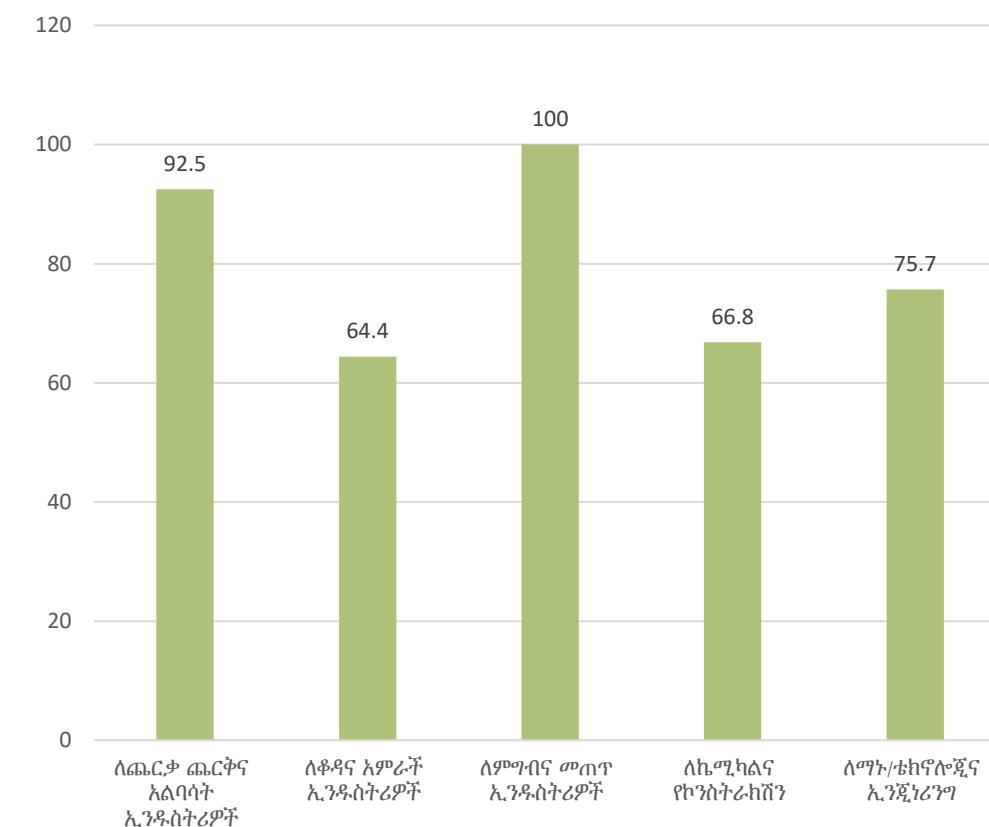
- ❖ በ2015 መጀመሪያ ማማሪ ዓይነት ተጨማሪ 35 ከፍተኛ የሚከተሉ ወደ ስራ ለማስታበት ታቆል 47 ወደ ስራ በማስታበት 100% አፈጻጸም ተማዝግበል::

ለኢትዮጵት አንቀጽ ከተኞች የጥቅም የፌዴራል ወጪዎች የግብርና አቅርቦትን መግኘል

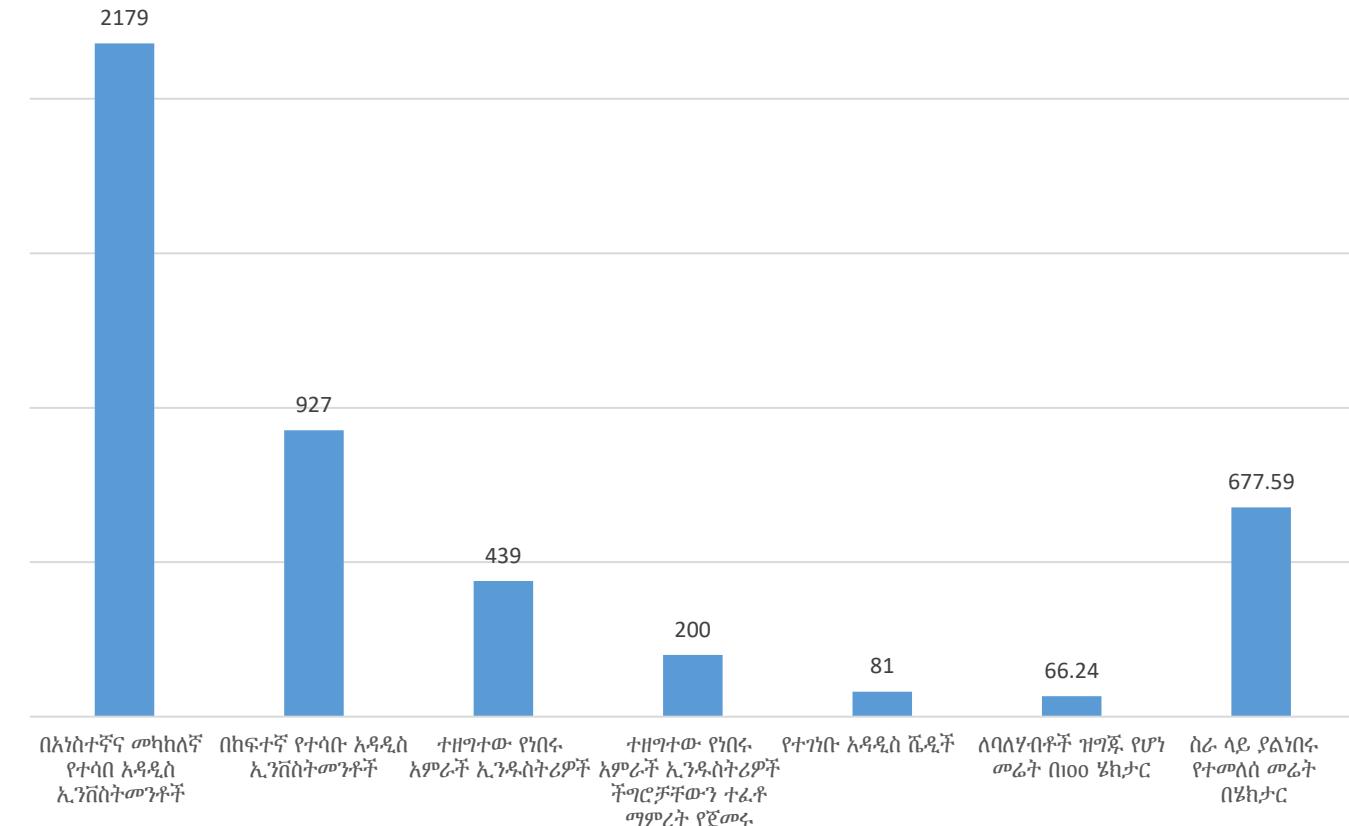
የኢትዮጵት ዘርፍ የግብርና አቅርቦት እራምዎም

ለኢትዮጵት አንቀጽ 303 መለያን ደላር ለማቅረብ ታቁደ 128 መለያን ደላር (42 በመቶ) ቅርበል

በአተሪክና ታምርት ገዢነቱ የተገኘው ውጤቶች

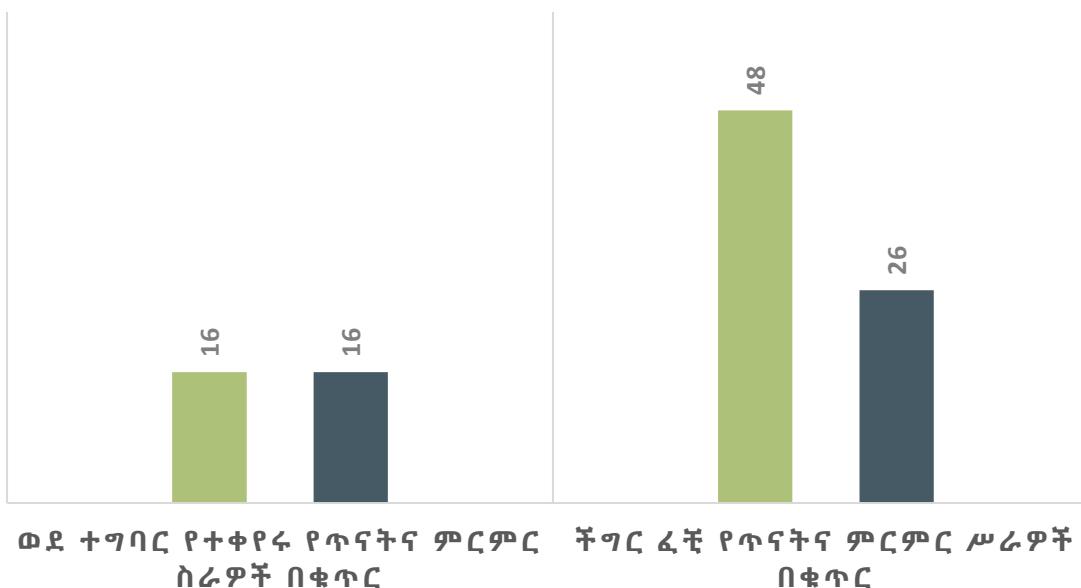

የኢትዮጵያ አንቀጽ ስራ የሚመርና ስርዕት አቅምና ወጪታማነት ማሳደግ

ቁጥር ፪፬ የተናገኘ የሚመርና ስርዕት

■ መቅረብ ■ ክፍያ

❖ ወደ ተገበር ካገኔ 16 የሚመሆኑ ለማስለ

- ❖ የልቦስስ የሚዘው ለማሻሻል በሚደረገ ምክንያት በመቀኑ ለማሻሻል በሚፈጸመ ከምንስከት
- ❖ የሚጠቀ ሚሱ ማሽኑ ተለስተካ ከቀለም እና እንዲሆን ለማደረገ የተሰራው Assessing the impact of using color master batch in PET water bottle packaging
- ❖ ፖሉና ወረቀት የሚሆን ግብዓት ከእንሰትና ከውድቅና ወረቀት Pulp and paper production from indigenous plants የተዘጋጀውን የሚመርና በሚገኑቀቁ በቅርቡ ተሞክሮ ወጪታማ ሲሆ ተከናወኗል::

ወደ አካላት በአዲስ መልካ የገበር የሚችሉን በተመለከት

- በአጠቃላይ በስድስት ወር ወሰን በቀጥር 5 አዲስ የሚችሉን ወደ አካላት ለማስተካት እቅድ ተይዘ 6 አዲስ የሚችሉን ማስተካት ተቋል::
- በቅድ አንቀጽ ስራዎች በተለ የሚወገዣ ተረድ የሚችል/reject/፣ የተደረገና ይለቱን ሂወጻዎች የሚችል በሚመሩት ወደ ችሎና አካላት
- Copper ingots ወደ ችሎና አካላት በሚደረግ ይለድ :
- የተቆለና የተደረገና ስለጥ ወደ ማጭ በመለከት :
- የበኩ ትቃሚ በለ 500 ማረጋገጫ ለተርጓሜ ወደ የገበር እንዲሆናል
- የወይን ትቃሚ በለ 750 ማረጋገጫ ለተርጓሜ ወደ ከናይ
- **በአጠቃላይ 7.58 ማረጋገጫ የገበር ይለድ ማጣሪት ተቋል::**

- የኢትዮጵያ ሂደት በሀላፊነት በመደገፍ አማራች አንድስትናዎችን ማነቆቸት፡
- በሁሉ ደረጃ ከፌይናንስ ተቁማት ለአማራች ዘርፍ የሚቀርብበትን በደረሰ እና የወጪ ጥንካርድ ከተሰተው ትኩረት ጋር የተጠጣም የበደረሰ አቅርቦችን ማሻሻል፡
- የአማራች አንድስትና ማነቆቸትን ለመኖታት ፍላጊነት ያለበት ተቁማት የሚጠበቅበትዎን እንዲወጠ የሚያስተል የተጠየቁነት አስፈላጊ መዘርግች፡
- የሁሉ ውስጥ አማራች አንድስትናዎችን ከወጪ ከሚገበ ምረጥ ቁጥቶችን መጠበቅ፡

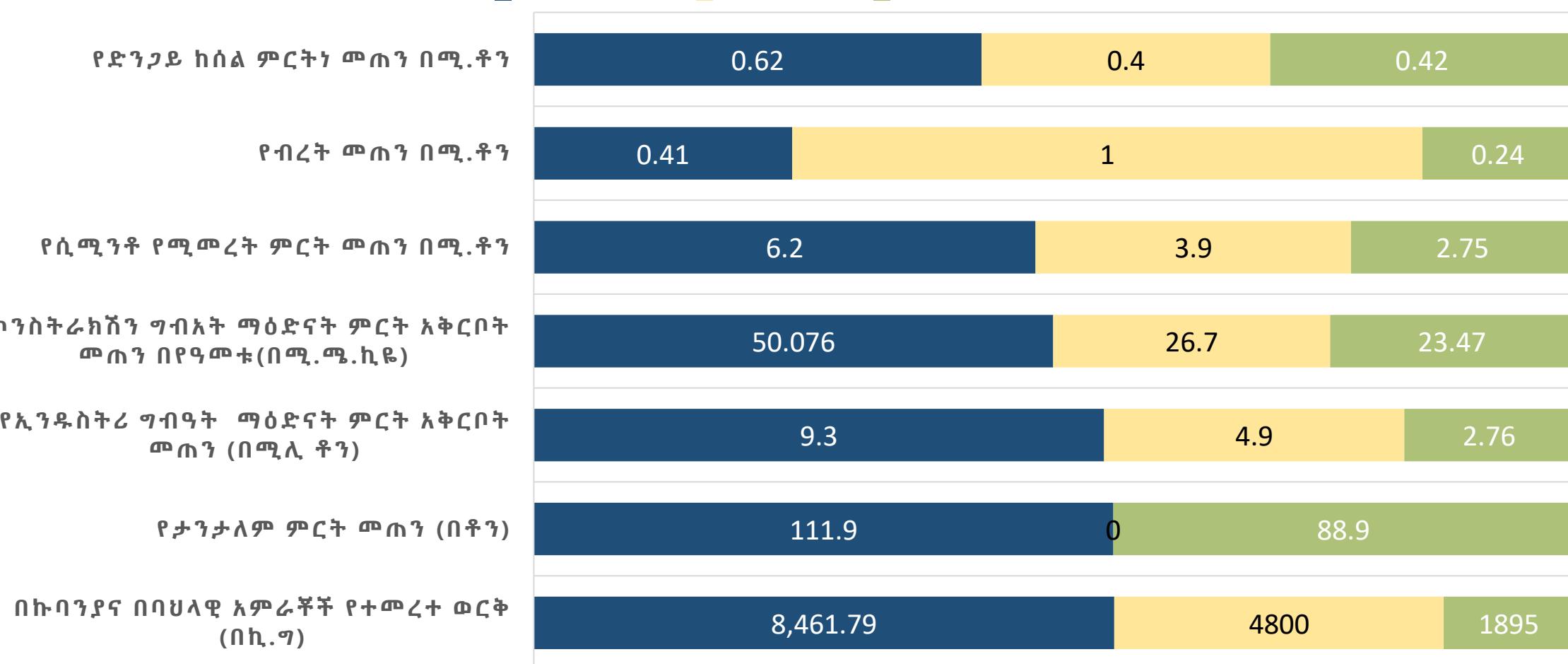

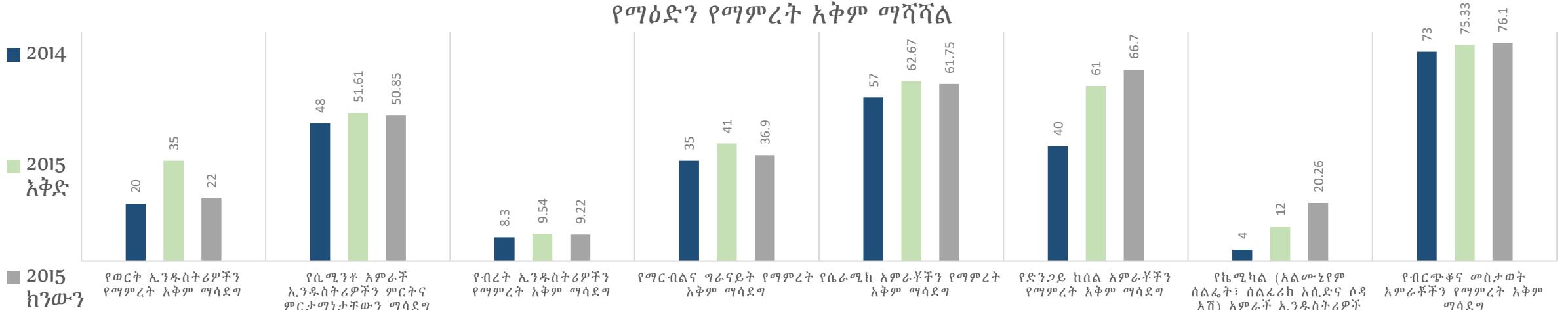
ተ.ቁ	ስትራቴጭ ቀንቃቄ፡ ውስጥ ውስጥ ተግባራት	አፈጻጸም በሙሉ
1	ተቋማዊ የሚሰራለም አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የእገልግሎት አሳጣ አስፈላጊ ማከላበት	67
2	የህንጻኑን የሥነ፡ምድር መረጃ ስፋት፡ ጥሩት እና ተደረሰነት ማረጋገጥ	80.6
2.1	የቃናት የሚሰራውን የሚሰራውን የሥነ፡ምድር መረጃ ስፋት፡ ጥሩት እና ተደረሰነት ማስፈልግ	100
2.2	ለግብርና የሚሰራውን የሚሰራውን የሥነ፡ምድር መረጃ ስፋት፡ ጥሩት እና ተደረሰነት ማከናወን	51.5
2.5	ለከልሎች የቃናት ስርዓቱ አካላቱንን አገልግሎት ተደረገ ማድረግ	100
3	የግለ ከፍለ አካናማ አንቀጽተመንትና የሚሰራን አንቀጽነት የሚሞራት አቅም ማከላበት	89.1
3.1	በሚሰራንና ነወሮ ከፍለ አካናማ የህንጻ ወሰጥ እና የውጭ አንቀጽተመንትና ማስፈልግናትና ማስፈልግ	98.4
3.2	የሚሰራን አንቀጽነት የሚሞራት አቅም ማስፈልግ	98.7
3.3	የሚሰራን አንቀጽነት የሚሞራት አቅም ማስፈልግ	98.7
4	የሚሰራን ከፍለ አካናማ የሚሰራውን ውስጥ ውስጥ ተግባራት	67.4
4.1	የውጭ ገንዘብ ማስፈልግናት የሚሞራት አቅም ማስፈልግ	61
4.2	የሚሰራን ወጪዎችና ጥሩ ዕቃዎች በአገር ወሰጥ የሚሰራውን ውስጥ መተካትና የእንዲሰነት ጥሩ ዕቃዎች አቅርቦት ማስፈልግ	53.8
4.4	የሚሰራን ከፍለ አካናማ የህንጻ ወሰጥ ገበያ ማስፈልግ	97.8
4.5	በሚሰራን ከፍለ አካናማ የሚሰራውን የሥነ፡ምድር መረጃ ስፋት፡ ማስፈልግናትና ማስፈልግ	84
5	የሚሰራንና ነወሮ አንቀጽተመንት የእከበበ ማህበረሰብ ተስፊር ማከላበት	59.5
5.1	ከሚሰራንና ነወሮ አልማውች የእከበበ ማህበረሰብ ለማት ፍንድ መሰብሰብ	85.6
5.2	ለከልሎች የእከበበ ማህበረሰብ ለማት ፍንድ ማስፈልጉትና ወጪዎችና ማስፈልግ	33.3
	አጠቃላይ ወጪዎች	74.8

የወርቅና የሚከፍል ግብዓት ምርጥ

■ 2014 አፈጻጸም ■ 2015 እቅድ ■ 2015 ክንውን

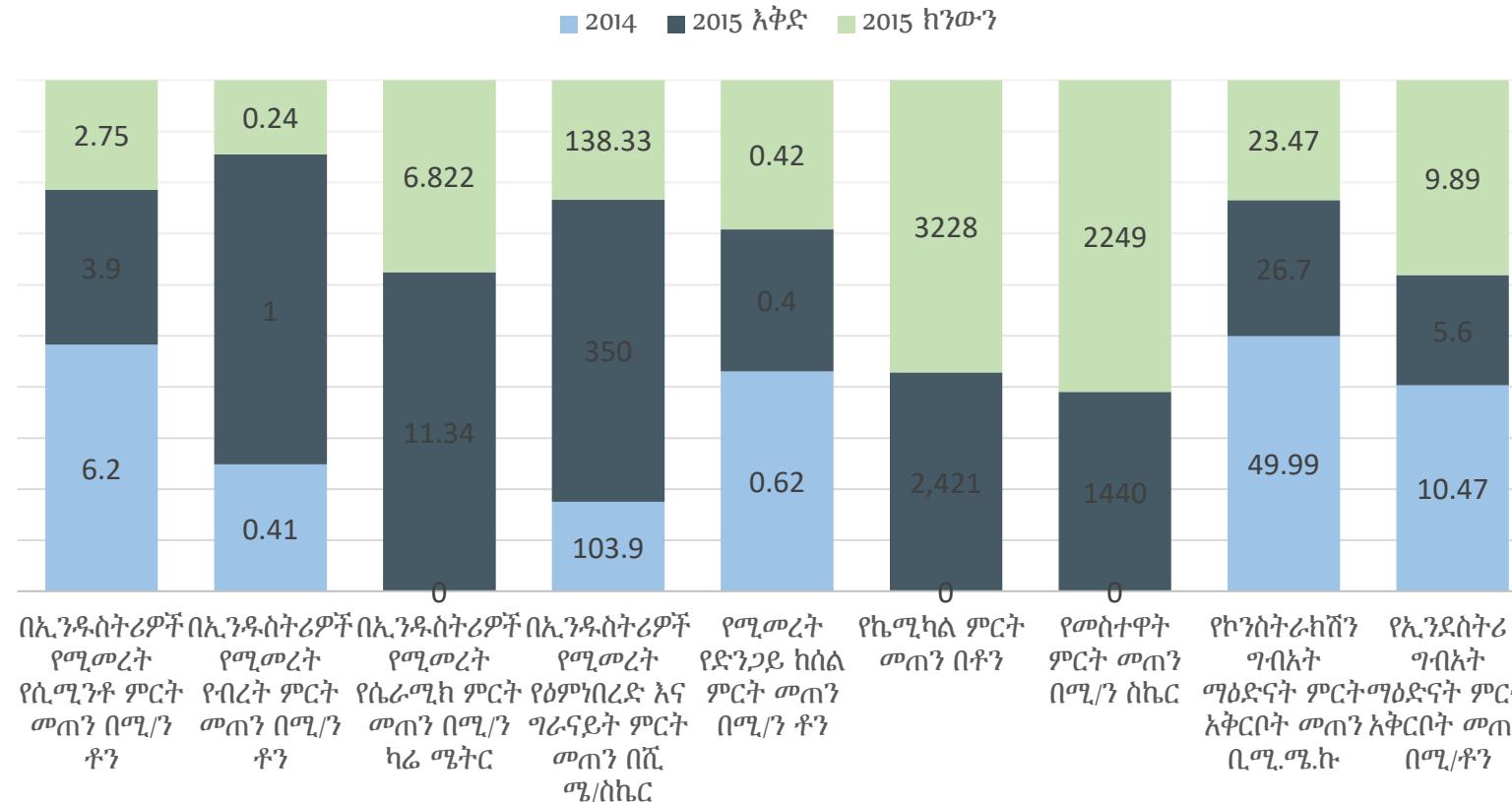

- ❖ ወረቅ በብዕት በሚመረቻቸው እናት ክፈለቶች አይማሱ፡ ቤትናል ጉምሬ፡ ይህንን ምዕራን አትኩና አሁን እና ቢሮበለ ክፈለቶች በኢት-ወጥ የወረቅ ማሰራን ምረጥ እና ተከታታይ አካላት ለይ አተገኘነ በማከኑም 26 ቀለሰቦችን ለእነ የሚቀረብ ስራ ተከራክል፡፡
- ❖ 1.237 ካ.ሜ ወረቅ በእጣዎችን ተያዘል፡፡
- ❖ ሆኖ አያጋሩን ስያከተል በፊዕስ አነስተኛ የወረቅ ፈቃድ ተከራይተው የሚያመሩት የወጪ ሁሉም ቤትናል በብዕቱ ተከራይቸዋል በማ-ሙ እነዚ መከከል የሚደረገው ተሞረቻ መንግስት አውቆች በእነ ማሰራቅ ወሰን መስራት እንደሚገባቸው ስምምነት ተደርጓል፡፡ ከዚያ ማሰራቅ ወሰን ተሞረቻ ተተረው በሚሰሩት ለይ አገዋጅ እናም ተወስኗል፡፡
- ❖ ቤትናል ምዕራን በአገልግሎት በንክ የወረቅ ቅበሌ እንዲታወሙ ለማስተኞል በለማያዣችን ከሚለ ተምል አስፈላጊው ተገናት እየተማለ ይገኘል፡፡
- ❖ እንዲታወሙ ምዕራን ምርቻማነትን የሚያነስቱ ተከናጋዙችን ለአይማሱ፡ ለቤትናል ጉምሬ፡ ለገምበለ፡ ለይሁን ምዕራን አትኩና ሁለት ክፈለቶች ማሆ኏ች 36 የወረቅ ማሰራቅ ማስኅበ የሚሰተለለው ስራ ተከራክል፡፡
- ❖ በብኩራዊ በንክ እና በሚሰራና ማረጋገጫ በካል ወቀታዊ ሆኖታዊን የገዢዎ የወረቅ መግዛ /ማስኅበ/ ቅጂ ተጠንቶ ለሚመለከተው አካል ለውሳኔ የሚቀረብ ስራ ተከራክል፡፡

የማዳሪን እንደተሰጠው የዕርት አፈጣጥ

- ❖ የሚሰጠውን አገልግሎት ማረጋገጫ የሚከተሉ ስሜ ተስፋዎች እና የዚህም በአማካኝ 91% ለማሳከት የተቻለ አሸን የአገልግሎት ማረጋገጫ የሚመረቱት የነበረት ማረጋገጫ መጠን እና የዚህም 24% ተቀተኞች እና የዚህም ተሞላግናል::

የሚከተሉት ወጪዎችና ጥሩ ዕቅዎች በእነዚህ ወሰን መተካት

A bar chart comparing the number of patients in four treatment groups. The y-axis represents the count of patients, ranging from 0 to 2. The x-axis lists the treatment groups. The bars show the following counts: Group 1 (green) has 2 patients; Group 2 (blue) has 2 patients; Group 3 (green) has 0.476 patients; and Group 4 (blue) has 0.03644 patients.

Treatment Group	Number of Patients
Group 1	2
Group 2	2
Group 3	0.476
Group 4	0.03644

የኢትዮጵያ :-

- ❖ ቁርጥራዎች በረቶችና በ9 ከብንያዎች 440 ዓን
  - ❖ ቁርጥራዎች በረቱ ማንሰት ችሎዋል፡
  - ❖ 6.3 ማለየን ይለር የወጪ ምንዘሩ ማዕን ተቋልል፡
  - ❖ የገረት ማዕድን ሃብት ክምትና የገረት ማዕድን ሃብት ነገሮች ሆነታ መረጃዎች ተደርሱታል፡

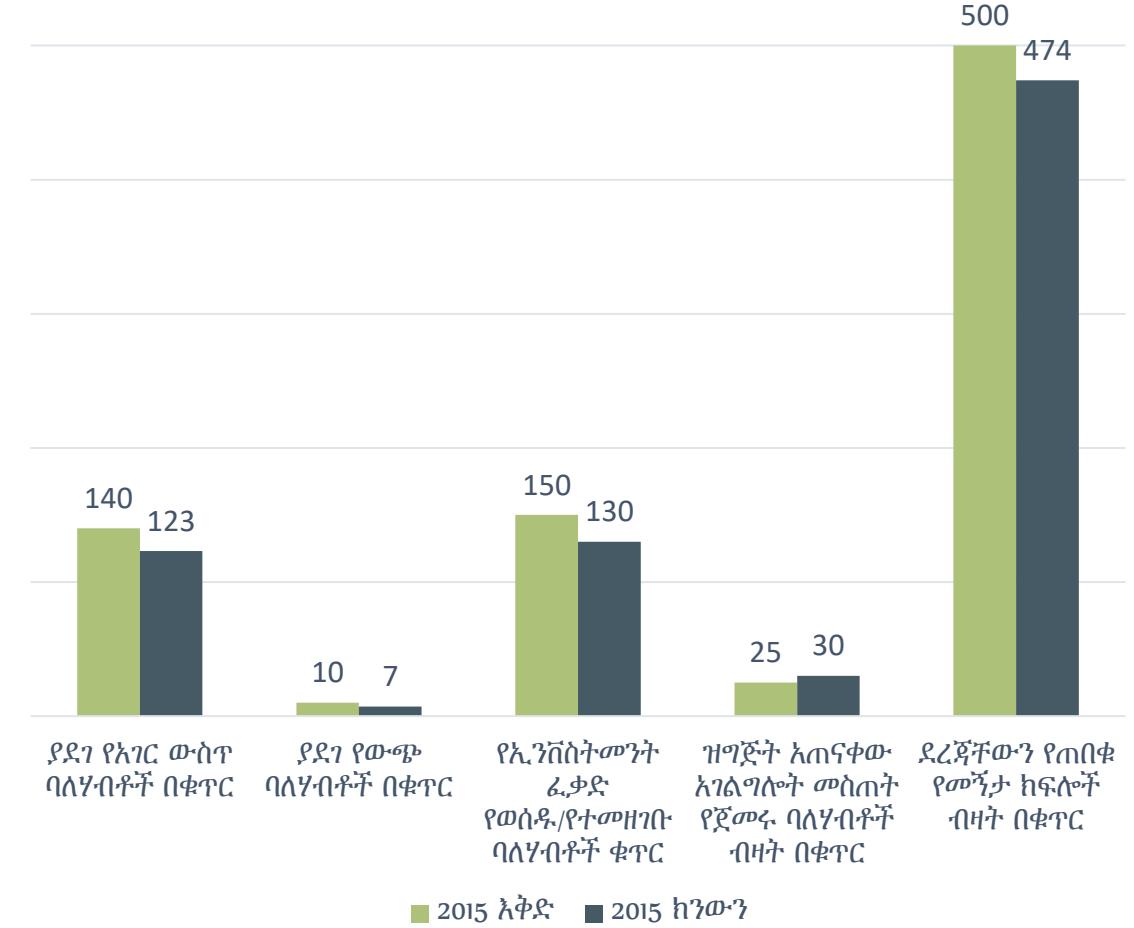
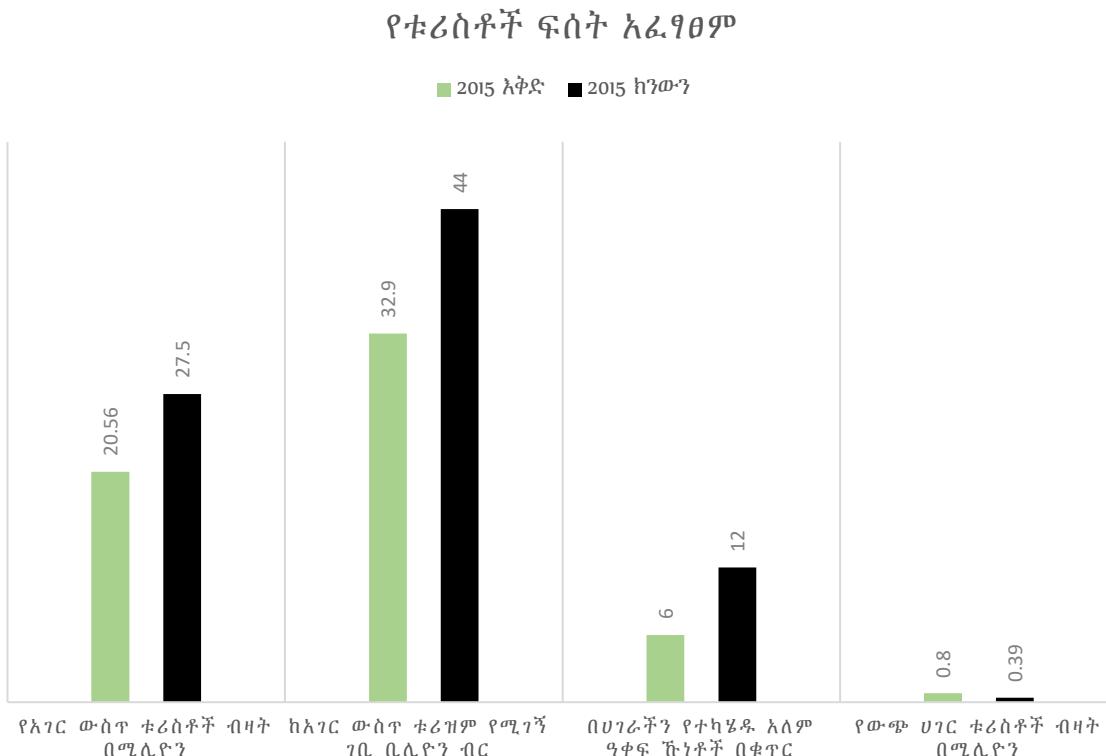
- ❖ የወርቅ አጥልዎች የሚያመርቁትን ምርት ቅጥጥር በማድረግ በአስተዳደሪነት እንዲያቀርብ ማድረግ፤ የሚያቀርቡ ላይ በዋና እና አስተዳደሩዋ አረምጃ መውሰድ፤
- ❖ የተለለፈች ማዕድን አጥልዎች የተከተሉትምን የምርት ፍቃድ ይዘታ በማስጠበቅ ምርት አቆርበት ማስረጃ፤
- ❖ የደንገይ ከሰል የሚገኘበትም አከበበዋች ታማና ደማሮ አከበበ የሚታደው ትግራዊነት መኖጥት፤
- ❖ ዓራ የሚገኘበትን አከበበ በጥናት ላይ በመመስረት በመለየት የሚቀርበበት አማራጭ ላይ መስራት፤
- ❖ በከሰል በየደረሰው የሚገኘ የሚመለከታቸው አመራሪቶ የሚጠበቅበትምን ማኑ እንዲወጣ ማድረግ፤
- ❖ ለበረቱ አጥልዎች እንዲስትረዋች በማንኛውም ተወስና ሚሬ ላይ እንዲወጪ የተደረገው የበረቱ ቀርቦችና አሁንም ተቋት የወጪዎች መካከል እና ተጠሪ ተቋማት በስተቀር አሁንም ለአጥልዎች ለማሻሻ ፍላጊት ማጠት እየታየ ስለሆነ በቀጣይ ተፈቅ ተከረቱ የሚሽጭ ገዢዎች የቻል::

ተ.ቁ	ስትራቴጭ ማስረጃ በንግድ የሚከተሉት አስፈላጊ	አዲስአበባ
1	ተቋማዊ የሚከፈልገው አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የካገልግሎት አስጣጥ አስፈላጊ ማኅበር	83
2	የሀገሩን የፌዴራል አለጀትዎች በመለያት መካሂናዎችን ማስማትና ማስተዳደሩት	95
2.1	የሀገሩን ካሳዎች እና የፌዴራል አለጀትዎች መለያት፣ መስጠት እና መካሂናዎችን ማጠናከርና ማልማት	100
2.2	የሁለም ሁቦች እና የኩር እንሰሳት መኖሪያ ስፍራዎች ተብቃና ልማት ሙራዎችን ማስፈልግ	89
2.3	የፌዴራል ፍርማ የይነትና ደረጃ ማስፈልግ	96
3	የግለ ከርክ አንብቤትመንት ማስተዳደሩትና የዘርፍናን የፌዴራል አቅም ማኅበር	95
3.1	የሀገር ወሰት እና የወጪ አንብቤትመንትን ማስተዳደሩትና ማስፈልግ	93
3.2	በዘርፍና አማራጭ የፌዴራል ፍርማ ማስተዳደሩት	100
4	የወጪ ምንዛሪ ማኅበር የሰራ አድለዎችን በማስተዳደሩት የዘርፍናን አካውሃዎች በቀሚቷል ማስፈልግ	82
4.1	የወጪ ሆኖ የፌዴራል የሰራ አድለዎችን በማስተዳደሩት የፌዴራል ከርክ የወጪ ምንዛሪ ገበያ ማስፈልግ	64
4.2	በፌዴራል ከርክ የሚፈጸመ የሥራ ዕድልዎችን ማስተዳደሩትና የሀገሩ ተጠቃሚነትን ማስፈልግ	91
4.3	የሀገር ወሰት የተሰጠ ስራ በማስተዳደሩት የፌዴራል ከርክ የሀገር ወሰት ገበያ ማስፈልግ	100
5	የፌዴራል ጥርቃናን ማዘዣ ስራዎችን ማኅበር	92
5.1	ጠንካራ የገበያ ጥርቃናን ስትራቴጭዎችን በመተግበር ዓለም አቀፍዋ ተወካይነትን ማስፈልግ	86
5.2	ሁገዎችን በዘርፍና ከሌሎች ሆኖ የሚገኘ የፊልግ ተግባር ማስተዳደሩት	100
6	በፌዴራል ከርክ አገልግሎት አስጣጥን ማኅበር ለሁቻ ማረጋገጥ	100
6.1	የፌዴራል አገልግሎት ስራ ተቋማትን ተረጋግጧ ደረጃ ማስፈልግ	100
6.2	የዘርፍናን ከመናዋ ተከናለሱና የኢትዮጵያ አጠቃቀምን ማኅበር	100
	መቻላለ ወጪ	90

የህገው ውስጥና የወጪ አንስሳትምንት መሳሪያ

■ 2015 አቅራቢ ■ 2015 ክንመት

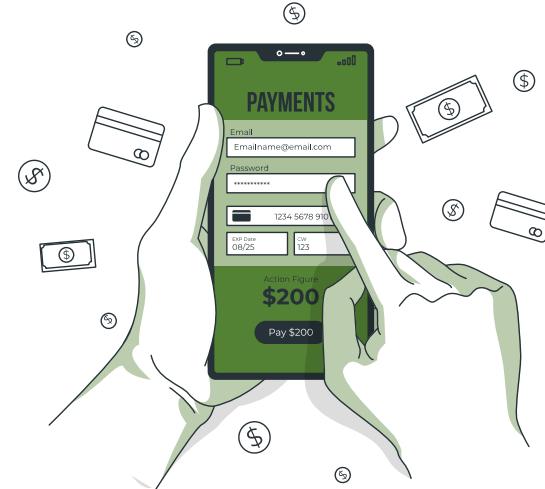

- ❖ የተረዘገበ መዳደሪያዎች እናት በሚጨመሩ ተወካይነቱን ለማሳለበት በአሁት (4) መዳደሪያዎች እናት የሚጨመሩ ስራዎች ተከናወነዋል::
  - ❖ የለለበት አለም አቀፍ ቅርብ ይረዳችውን የጠበቃ መወካይ ቤቶች ግንባታችውን ተጠናቸል::
  - ❖ ኢትዮጵያ ቦሮች መሆኑም ቤት-ቤት ውስጥና የንግድ ቤቶች ተረኞች በበቅ እንዲታደስ በሚደረግ የተረዘገበ አመን አርከኑ አገልግሎት ስርዓት ስርዓት የሚደረግ ስርዓት ተከናወነዋል::
  - ❖ በስንቀላ የቆርክር መጠለያ ተመራሱ የተረሰት መዳደሪያ ለማት ሲሆ የሆነት ቤት ግንባታ ሲሆ ላይ ይገኛል::
  - ❖ በንግድ የሚሆን ተግባር በታ መዳደሪያ ለማት ለማሳለበት የሚያረጋገጫ ለማት ግንባታ ሥርዓት እና የተረሰት መዳደሪያ ይገኛል::
- ❖ እዚህ የተረሰት መዳደሪያ ስርዓቶችና ተስፋዎች በሚገኘበት ላይ ይገኛል:: እነዚህም
  - ❖ በጠቅላይ ማኔስትር አነስተኛ ተገናወች በቅርቡ ለአገልግሎት ከፍት የሆነው የሰይንስና አርት መሆኑም::
  - ❖ የቻልጣን አገልግሎት ስርዓት ለማት የሚከናወነውን የሚያስተካክለ ስርዓት ተከናወነዋል::

- ❖ የም-ቁ ህንጻዎችን የሚያበረታቸው የሽያጭ አሰጣጥ ስራውን እንዲኖር ማድረግ፤ በሽያጭ ለይ ያለውን ቅደም በቅርቡ ተፈማዋዊ በሆነ መንገዶች መኖሩት፤
- ❖ ክስ ስራውን የሚያስፈልግ ቅደም በቅርቡ ተፈማዋዊ በሆነ መንገዶች በቅርቡ የሚያስፈልግ የሚመለከታቸውን አካላት በቅኑታቸው አስፈላጊ መዘጋጀት፤
- ❖ የህንጻዎች ቅደም በቅርቡ ተፈማዋዊ መለያ በቅርቡ እና የሚያስፈልግ ቅደም በቅርቡ ተፈማዋዊ መለያ ማከናወነ፤
- ❖ በቅርቡ ተፈማዋዊ የሚያስፈልግ ቅደም በቅርቡ እና የሚያስፈልግ ቅደም በቅርቡ ተፈማዋዊ መለያ ማከናወነ፤
- ❖ በቅርቡ ተፈማዋዊ የሚያስፈልግ ቅደም በቅርቡ እና የሚያስፈልግ ቅደም በቅርቡ ተፈማዋዊ መለያ ማከናወነ፤

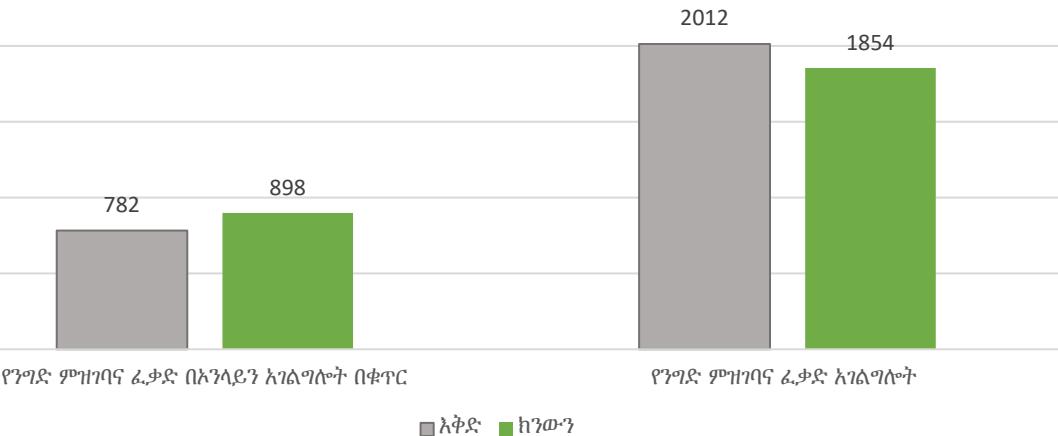

ተ.ቁ	ስትራቴጭ ማብች፡ ውስጥ ውስጥ ትግባራት	አዲስአበባ በሙያና
1	ተቋማዊ የሚሰራውም አቅም፡ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አስጣጥ አስፈርር ማነሳበት	88.2
2	ሀገረዋቸው ቅልጋዊ፡ አመዳቸው ተደራሽ የንግድ አስፈርር የሰማያቸው ጥበቃ ምርዓት መዘርፍትና መቆጣጠር	77.2
2.1	በሀገር ወሰኑ አመዳቸው፡ ፍትሬክቶች በወጪዎች ላይ የተመሳረታ የንግድ አስፈርር የግብይት ምርዓት ማስፈልጊ	94.4
2.2	የገቢያ መስራት ለማትን በማስፋትና የሀገር ወሰኑ ነገድ ስንስላትን ማስላጥና የንግድ ተወካይነት ማረጋገጥ	59.7
2.3	መስራታዊ የፍቻቸት ዕቃዎች አቅርቦችና ስርዓቱት መጠታማናትን ማረጋገጥ	60
2.4	የእከላይ የንግድ ዘርፍ ማህበራትና ምክር ቤቶችን ሁዋ አስፈርር ስፋት ማሳደግ	54.7
3	ሀገረዋቸው የወጪ ነገድ ማስፋትና ማሳደግ	85.2
3.1	የእከላይ ምርቶችን በኋይነት፡ በመጠን፡ በጥራትና በገበያ ማሳደግ ክብደት	85.5
3.2	የእከላይ ምርቶችን በኋይ መስራት ለማትን ማስፋትና ማጠናከር	83.3
4	አለምአቀፍ፡ አሁን ሁኔታ ቁጥር ማንኛነትና ወሆናትን በመፍጠርና በማጠናከር ሁገረዋቸው ተጠቃሚነትንም ስደግ	79
4.1	የቀጣዊ ትስስርን በማጠናከር የገቢያን እና ልማት ማስፋት	79.4
4.2	አለም አቀፍ የንግድ ትስስርን በማጠናከር አስተማማኝ የገቢያ እና መፍጠር	100
4.3	የይለተራል የንግድ ትስስርን በመፍጠርና በማጠናከር ገቢያን ማስፋትና ሁዋ የድንበር ነገድ ማስፈልጊ	67.5
5	ሀገረዋቸው የጥራት መስራት ለማት ምርዓት መዘርፍትና አቅም መግንባት	86
5.1	የገቢያና ቁጥር ምርቶች ጥራት አንስተክስና ሲተለሽን በማስኩልና በማረጋገጥ ተወካይነትን ማሳደግ	93.1
5.2	የገበያ እና የወጪ ምርቶችን ጥራት ማረጋገጥ	72
5.3	የኢትዮጵያ ተስማሚነት ምርዓትን ማጠናከርና ማዘዴ	99.6
	አጠቃላይ ወጪ	83.7

የንግድ ምዝገበን ፊቃድ አገልግሎት አፈጻጸም

❖ መንግስት በሰቀማው አቅራቢው መሰረት በእዲ አበበ
የተችለው የቆዳሚና እሱድ ገበያ ወደ ህጻም ካልለች
ተስተካክ ተስተካክ የሚከተሉ የንግድ ድጋፍ የተለያየ የግብርና
የአንድስትር ማረጋገጫ ግብር እንዲከሆነው ተደርጓል::

❖ የነፃች ለደረጃዎን በተጨላነት ስለት ተረጋግጧ የዚህ ማስተካከያ በማድረግ እስከ ታህሳስ ቀን 2015 ዓ.ም. ዓይነ 15.7
በለምን በረስ ወደ ነፃች ማረጋገጫ ፍንድ ገበያ ሆኖ ሆኖ ተስተካክ የሚከተሉ የንግድ ድጋፍ የተለያየ የግብርና
የአንድስትር ማረጋገጫ ግብር እንዲከሆነው ተደርጓል::

- ❖ በማንኛገት የወጪ ትምህር ይጋፍ 73.63 ማረብን ላትር የፖልም ትምህር ዘመን ዘመን ላይ ለማቅረብ ታቂም 69.37 (94.21%) የቀረበ ሲሆን በፍርድን ንግድ ላትር 47.88 ማረብን ላትር የምግባ ዘመን ላይ ችሎም በድምሩ 117.25 ማረብን ላትር የምግባ ዘመን ዘመን ተከለድ::
- ❖ በ22 የምርት አይነቶች 20 (90.90%) የምርት አይነቶች ላይ ተራታቸውንና ደህንነታቸውን የሚፈጸማት ሲሆን ተከለድ::
- ❖ በ194 የእትዮጵያ አስተዳደር የፖልም ትምህር በሚያመርቱ ቅብረካዋች ላይ አንስቴክንስ ለማከናወን ታቂም 185 (95.36%) ቅብረካዋች ላይ የእንስቴክንስና ፍትሃዊ ሥራ ተከለድ::
- ❖ አስተዳደር የእትዮጵያ የፖልም ትምህር በ1.08 ማረብን የገበዱ ትምህር ማሻሻለ ይንበብ ላይ የሞላት ቅብረካዋች ዘመን ታቂም 01.38 ማረብን (127.78%) ማሻሻለ ይንበብ እኩዎች ላይ የእንስቴክንስ ሥራ ተከለድ::
- ❖ በ812 አቀፍ የፖልም ትምህር ከተከለድ አገዋጅ አያራርን ያልተከተሉ 77,491 የንግድ ድጋፍ ዘመን ላይ የንግድ ትምህር የንግድ ሲሆን ፖቃድ ዕገዳና ሲሆን የተደረገበት ሲሆን
- ❖ በፁዕራስ የፖልም ዘመን የ178 የንግድ ሲሆን ፖቃድ እንዲሁም የ215 የንግድ ሲሆን ፖቃድ ሲሆን በማከናወን የንግድ ሲሆን ሆኖም ፊትሃዊ እንዲሆን ገበያን ለማፈጸማት ተረት ተደርጓል::

- ❖ ተደራሱ ቅዱት በተለይ በፉት ላይ በከልሎች የሚደረገት አስረዳች በግዢት ነገድን እያስተካክ በመሆኑ ይပንን ማስተካከል፡
- ❖ ለውጭ ገበያ በቁ የህን የጥሩጥራዊ ስብሰብ እና ቅዱት እሱ አቅርቦት በቁ አቅርቦት በገበያ ስነስላቸው የሚቀርቡበት ስራዎች መኖርበት በሁሉም ውስጥ ቅዱ እና የውጭ ቅዱ መከከል ያለ ለየነትን የጥሩጥራዊ ስብሰብ እና ቅዱት እሱለች እንዲመኖሩን እናምታች መሙስድ፡
- ❖ ህጻዊ የሰበሰብ ማከማች በረሃም ጥሩ የሚፈታበትን አስረዳ ለማስኬት በቁ የህን ተናቶችን ማከኂድ፡ አማራጭ የባል አንጻርታመንት በዚህ መሰኩ የሚያበረታቸው ማዕቀቄ ማስኬንለ
- ❖ ሆነ ውስጥ ምርጥን እና ሆነ ውስጥ የንግድ አስረዳን በገበያ ለማቅጫበር የሚያስቀል የሚደርግ ተፈሰጻለቱ አስረዳ ማነሳበት፡ ይህ አስረዳ ዘርፍ ትክክለዋቸው አስረዳን የሚጠይቷል በመሆኑ አስፈላጊ ተከራክት እና ተብዝር እንዲኖር ማድረግ፡
- ❖ የነዑስ ማደያዎች የንግድ ቁጥጥር ለማድረግ የተዑስ መረጃዎች በቴክኖሎጂ የተደረገ ቁጥጥር ስራዎች ተግባራዊ ማድረግ፡
- ❖ የእቃዎች የንግድ ቁጥጥር ለማድረግ የተዑስ መረጃዎች በቴክኖሎጂ የተደረገ ቁጥጥር ስራዎች ተግባራዊ ማድረግ፡

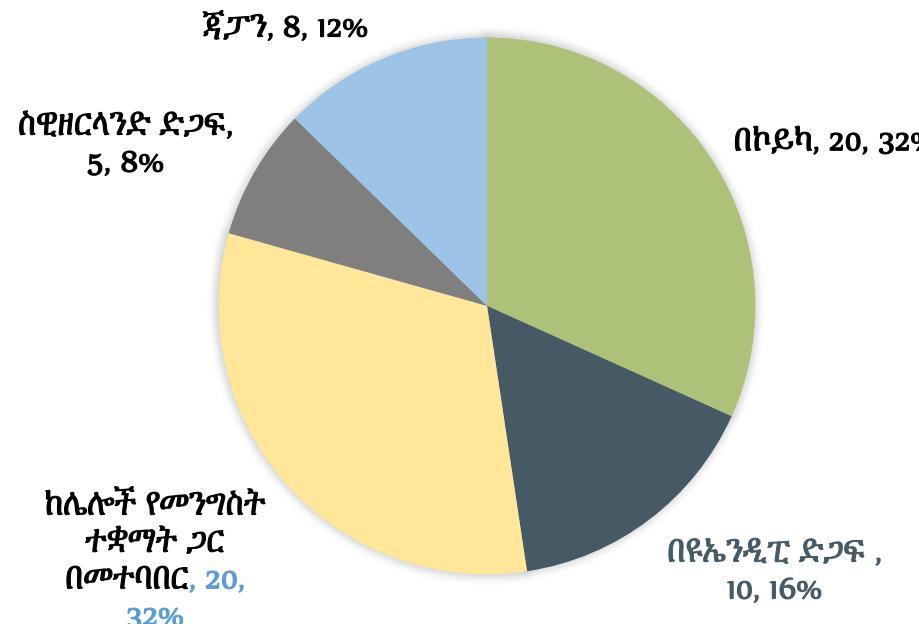
ተ.ቁ	ስትራቴجي ማብቃኝ ወርቅ ውስጥ ተግባራት	አዲ.ቁ
1	ተቋማዊ የሚከፈልገም አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አሰጣጥ አስፈላጊን ማነሳበት	89
2	በቴክኖሎጂ የተደገኘ የመንግስትና የንግድ አገልግሎት አሰጣጥ ለማቅረብ አስችል ሆኖታ መፍጠር	92
2.1	በኢትዮጵያ የመንግስት ሙሉ አመራር ለመፍትና የአገልግሎት አሰጣጥ አቅም ማነሳበት	92
2.2	የዲጀትል መስራት ለማት ማስተካከለ ማስፈጸም	88
2.4	በዲጀትል አ.ካድማ የመጀት ማህበረሰቦ መንገዶች	94
3	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ምርመርና የምርመር አቅም መንገዶችና ትጠቃሚነትና ማስፈጸም	85
3.1	ለኢ.ፌ.ዲ.ሪ ምርመርና ቴክኖሎጂ ለማት የሰው ማስፈጸም ከሱልት ማንበት ማነሳበት	74
3.2	ሁሉም የኢ.ፌ.ዲ.ሪ እና ቴክኖሎጂ ምርመርና ስርዕት (R&D) አቅም ማነሳበት	93
3.3	የሳይንስ፡ ቴክኖሎጂ አ.ና.ሪ መስራት፡ ለማጥቃትና ማስተካከለ ማስፈጸም	88
3.4	የሳይንስ፡ አ.ና.ሪ እና ቴክኖሎጂ ትወማትና ማስፈጸም	90
4	የICT እና የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ቴክኖሎጂ አ.ንድብትሮችን በማልማት የዘርፍ አ.ካድሚያዊ በቀሚቷል ማረጋገጥ	95
4.2	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ እና ቴክኖሎጂ ለማት አ.ንድብትሮችና የቴክ፡ስታቲስቲክ አ.ንተርፕሮይዙዎችን ማስተካከለ ማስፈጸም	95
5	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የቴክኖሎጂ የራተተ የኤሌክትሮኒክ የአስራር ለመዘርዝር ምክንያት ከባቢ (አ.ካስስተም) መፍጠር	100
5.1	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የቴክኖሎጂ የኤሌክትሮኒክ የኤሌክትሮኒክ አስራር ወጪዎች ማድረግ	100
5.2	የሳይንስ፡ ቴክኖሎጂ አ.ና.ሪ ለማት ማስፈጸም ስርዓቶችና መዘርዝር	100
	መቻለ ወጪዎች	91

- ❖ በ25 የፌዴራል ተቋማት 333 የኤሌክትሮኒክ አገልግሎቶችን በማልማት ለ3 ማረምን በላይ ተገልጻዋችን በፊት የሚገባት አገልግሎት ተደራሽ እንዲሆን ተደርጓል (በአስተዳደር ተለተዕይም 2,328,136 ጥርታናን ተከተቷል፤351,329 በተለተዕይም ለማጠቀም ያመለከቱ ሲሆን 162,878 ተገልጻዋች አገልግሎቱን አገልግሎት ተፈጻሚ ይመለከታል)፡፡
- ❖ የጥበኩል ተጠቃሚ ቅጣር እ.ኤ.አ ፖ/2022 መጠሪያ 67 ማረምን ይረዳል፡ የኢትዮጵያ ተጠቃሚ ቅጣር 31 ማረምን ይረዳል፡፡
- ❖ እጠቃለይ የቴለዕም አገልግሎት ተጠቃሚ ቅጣር 70 ማረምን ሆኖል፡፡

በተለያዩ አካላት ለስራውት እና ደንብ የሚገኘ አካላትና የስራውት አጋጥቶ በዘመን

- ❖ በአጠቃላይ ደንብ የተደረገለትው ሲታሱታቸው 63 ስሜን ደንብ ከተደረገለትው ውስጥ 12 (19%) ወደ 70ኛ በሙጣት ውስጥም የሁኔታውን የቴክ-ስራውት ሲሆን ቅዱቶች የረዳቶች ገዢ ደንብዎችን ሲያጠቀቅ ውስጥም የሚሆነት ቅጂዬ ይጨምራል ተብሎ ይጠበቃል::

- ❖ በ፲፭ የታላንት ት/ቤት ውስጥ 15 ሲታሱታቸውን ታላንታቸውን እንዲያሰብ ተደርጓል::
- ❖ ከልማት ይረዳቸውን ጋር በትባብር ላ20 ቴክኖሎጂ ሲታሱታቸው የ5.2 ማለያን ጋር ደንብ ተሰጠቸል::
- ❖ ከተደገኘት ሲታሱታቸው መከከል እስከ 2.5 ማለያን ይለው ፍንድ የለውን ተደሱካት በማሽነዎች የስራ ዕድል መኖርበት ተለዋል::
- ❖ በተጨማሪም በሁሉ ውስጥ ያለ ውስጥም የሁኔታውን ሲታሱታቸው ከእስራኬል ህንጻ ከለ ሲታሱታቸውን ጋር ልማድ እንዲቀስማኝ ተስስር እንዲፈጥሩ የሚደረግ ሲሆን ተከናወነዋል::

- ❖ የሰይንስ ቴክኖሎጂ እና የኢትዮጵያ ከውንስልን እና የዲጀጾች አካውሃዎች ከውንስል በዲጀጾች ስትራቴጭ መሰረት ወደ ስራ
ማስተካከለ፡
- ❖ የመንግስት ተቋሚነት ሆኖም የመንግስት ንትወርክና እንዲጠቀሙ በሚታረገ ድጋፍነትን ማረጋገጥ፡
- ❖ የዲጀጾች እና የፋጋራ ስራ የሚመለከቱ የግለሰቦች ዘታ ጥበቃ፡ የሰጠረቻት አቶ፡ እ-ትኩረዝስክና የሀገር ማዕቀድ እና
እንዲወጪ ማታረገ
- ❖ በዘርፍ የተቋሙ ስያሜ ምርመራዎችን በሚጠናቀቅ ወደ አገልግሎት ገበያ ማስተካከለ (ከተባት እና አሳ ልማት)፡
- ❖ የአይሰሩ እና ደጀጾች መሰረት ልማት እንሰሳትመንት የተማከለ ማታረገ እና ሲጋዜ ስራዎችን ማጠናከር፡
- ❖ የባሮራዊ ስያሜ ይረዳ ቅይሕ ባለሙ መሌካ ማከናወኗ፡

ተ.ቁ	ስትራቴጭ ግዢ፡ ወና ወና ተግባራት	አፈጻጸም
1	ተቋማዊ የሚሰራውን አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አስጣጥ አስፈላጊ ማነበበት	88.4
2	የመንግሥት የፈሰሳል ሂሳብ አስተዳደር ሥርዓትን ማነበበትና ወጪታማነቱን ማረጋገጥ	93.75
2.1	ጠንካራ የፈሰሳል ሂሳብ በመዘርቃት የተረጋገጠ ማከድ አ.ከፍማ ማስፈንድ	94
2.2	የመንግሥት የአገር ወሰኑ ገበያ ማስፈንድ	95
2.3	የመንግሥትን የህብት አመካይነት እና የፋይናንስ አስተዳደርናን ወጪታማ ማድረግ	92.5
3	ከነበርና ከአዲስ ምንጫዣ የወጪ የልማት ሁብት አቅርቦችን ማስፈንድ እና ማስተዳደር	56.24
3.1	ከነበር ምንጫዣ የወጪ ሁብት ባንክና ፕስት ማስፈንድ እና ማስተዳደር	70
4	የኢትዮ ሂሳብ ማስፈንድ በማድረግ በኢትዮጵያው ወሰኑ መሠረታዊ ለውጥ ማምጣት	75
4.1	የመንግሥት የልማት ድርጅቶች ወጪታማነትን ማስፈንድ	75
	አጠቃላይ ወጪት	83.23

- ❖ **የንብረት ታክክለ፡-** ዓላማ አቀፍ ተምህሮ በመቀመሪ ከሆነችን እስራዊ ሆኖታ አንዳር በመቋዱት ታክክለ መጋ በመሳ
ለከልሎች እንዲሆን ውስጥ ተለፈፈል ይረዳቁ አዋጅ በሚኑስተድች ም/ቤት በከላለ ለሁዝብ ተወካይ ምክርበት ቅርጫል::
- ❖ **የእከሳይንስ ታክክለ፡-** ከዚህ የታክክለ ዓይነት ትኩሚያ ገቢ ለማስተካከለ ታክክለ መደ ስራ የተገበ ሲሆን እስከሆነ የለውን
አድራሻም በመፈተሽ የሚገኘው አዋጅ ተዘጋጀቸ፡ በሚኑስተድች ም/ቤት ይደግኝ፡ ለሁዝብ ተወካይ ም/ቤት ቅርጫል::
- ❖ **የተጨማሪ እስት ታክክለ ህቶች ማናስቴር፡-** የተጨማሪ እስት ታክክለ ስራ መስራት የለ ቅጣት የልሆነ ታክክለ ሲሆን በተደረገው
ጥናት መስራት በሆነ ሆኖ መደረግ የለበትውን ሆኖ እንዲሆን በሚደረግ፡ ታክክለ ለመፈጸም የሚገበ መደ ታክክለ መረጃ
እንዲገቡ በሚደረግ፤ እንዲሆም አይወስ አገልግሎቶችና ዕቃቃች እንዲከተቱ በሚደረግ ደረሰኝ ማናስቴር አዋጅ ተዘጋጀቸል::
- ❖ **የሚሆ኏ዊ ቅስተኛ ልማት ቅረጥ፡-** ለመስራት መንግስት ከፍተኛ ገቢ በሚስተካከለ የሂሳብ ማናስቴር የሚፈጸሙ ተብሎ
የሚገምተው የሚሆ኏ዊ ቅስተኛ ልማት ቅረጥ ለማስተካከለ የሚያስተኞል ይገባ ተዘጋጀቸ ሙሉ ሆኖ እንዲሞላል::
- ❖ **የእንሰሳትመንት ቅረጥና ታክክለ ነው፡-** የቅረጥና ታክክለ ሆኖ አስተያየት ከ35 በሚሰራው ተቋማት ይሰጣ የነበረው በገንዘብ
ማናስቴር በከላለ እንዲሰጥ በመደረግ በግማሽ በዚህ ዓይነት ልማት ለተጠ የነበረው ትር 2.1 ባለቤት ማናስቴር ቅርጫል::

የመንግስት አለከተሮኑ ከፍያን ዓይነት ማስደንጋጭ

- ❖ የመንግስት ከፍያዎችን በጀትዌታል ስራዌቶች በመደገፍ ቁልጋች፡ ወጪ ቅጂበት እና መጠቃሚ እንዲሆን ለማስቀመጥ ከአቶዕላም
ንግድ በንካ ሆኖ ስራ ስምምነት በማድረግ በ154 በለበዕት ማ/ቤቶች የኤሌክትሮኑስ ከፍያ አዲስአበባ እንዲተገበሩ ተደርጓል፡፡
- ❖ በሁሆም መሰረት በስራውት መሬት ውስጥ በር 83.6 በፈጥነ ለማስተላለፍ ታቁዬ በር 37.8 በፈጥነ(45 በመቶ)
በኤሌክትሮኑስ የከፍያ ዘዴ ተፈጽማል ::

የኤሌክትሮኑስ ከፍያ አዲስአበባ እቅዱ ያለበት መክንያት፡

- ❖ የኤሌክትሮኑስ ከፍያ በማሽ አቅም ለመተገበሪያ የሚተገበሪያ መሠረቶች (GPC, Interbank, Bulk Peymeat)
በታሳቦች ልዩ ስራዌቶች ተጠናቀውና የአስራራ ስራዌቱ በንግድ በንካ በተሳ ተሰራቶ አለማጣኑች፡፡
- ❖ የኤሌክትሮኑስ ከፍያ ከፌዴራል ሆኖ የተያያዘ በመሆኑ የበንኩም ሆነ የበለበዕት ማ/ቤቶች ላይ የፌዴራል ቅጂዬ
ማሻጠማ፡፡
- ❖ የሚ/ቤቶች የአቅም መሰንነት፡
- ❖ አገራዊ የመንግስት ሂሳብ ሊቀጥ ለተደረገና በዋና እናተር ማስጠረምበር በ2015 የመጀመሪያው ባጠቃ ዓመት የ170 ፍዴራል
በለበዕት ማ/ቤቶች የ2014 በዚህ ዓመት ሂሳብ ተዘግቶ ለዋና እናተር ለማረጋገጫ ቅርጫል፡፡

የተቀናዣ ቁጥርን መረጃ ስርዓትን(IFMIS) የሚጠቀሙ የፌዴራል ም/ቤቶች ማሳደግ

❖ በአጠቃላይ በአሁን ወቅት ካ169 ም/ቤቶች ውስጥ 113 በለቦች ም/ቤቶች የእውሃን ተጠቃሚ በመሆናቸው 81 በማቶ የፌዴራል መንግስት በዚህ በስርዓቱ እየተከናዣ ይገኛል::

የመንግሥት የልማት ዳረጃዎች ውጤታማነትን ማሻሻል:

❖ በመንግስት እኔ ከፊና ከተሽጠ ዳረጃዎች ውቅታዊ ውክብና ዳረሰ ገዢ ብር 373 ማረብን ለማስብስብ ታቂዢ ብር 179.4 ማረብን 48 በማቶ ማከናዣ ተቋፈል::

❖ ከተሽጠ ዳረጃዎች እና ውክብና ከፍያዎች ብር 314 ማረብን ለማስብስብ ታቂዢ 298.5(95.1 በማቶ) ገዢ ሆኖል::

የልማት ዳረጃዎችን ወደ ገል ይዘጋል ማዘር

❖ የእኑም ተለከምን 40 በማቶ ዳረሰ ለገል በለሆነት መሻሻ ማረጋገጫ ወጥቷል::

❖ የስኩር ቁጥርኩዎች ስያሜ በተጨማሪ በዕቅድ ያልተያዘ በሆነም ማረጋገጫ ወጥቶ በርካታ ተጨሟች የቀረበ ሲሆን፡ አርባር Evaluation ሲሆም ተሞላ የሚከናዣ ይሆናል::

መግለጫ የተለያ አራት የሚገኘ ትደሃቸውን ማረጋገጫ በማዕጥት እና ለማለያት

- ❖ በግብር ፍቃድ አራት የሚገኘ ትደሃቸውን ማረጋገጫ በማዕጥት እና ለማለያት ችልግ በፊይ ሂሳብ መንግሥት ለማንግሥት በተደረገ ገንዘቤ/ሰምምነት መሰረት የተለያ AMEA Power ክብንያ ለሰራ የታቀዣ ምርመራ 300 ማሬ ቀት የሚያመለክሙ የአይን - I የንቅስ ቤቶች ማመንጫ ትደሃቸው ላይ በተከናወነው ይረዳኝ ከ90 በመቶ በላይ ሰምምነት ላይ ተደርጋል::
- ❖ በተጨማሪም በፊይ ሂሳብ በተደረገ ገንዘቤ/ሰምምነት RMASDAR ክብንያ 500 ማሬ ቀት የሚያመለክሙ የወጪ ቤቶች ማመንጫ ትደሃቸው ላሚከናወነ እንዲያስቀል የሰምምነት ሰነድ ለተብንያው ተፈጸል

የግብር ስርዓት አፈጻጸም

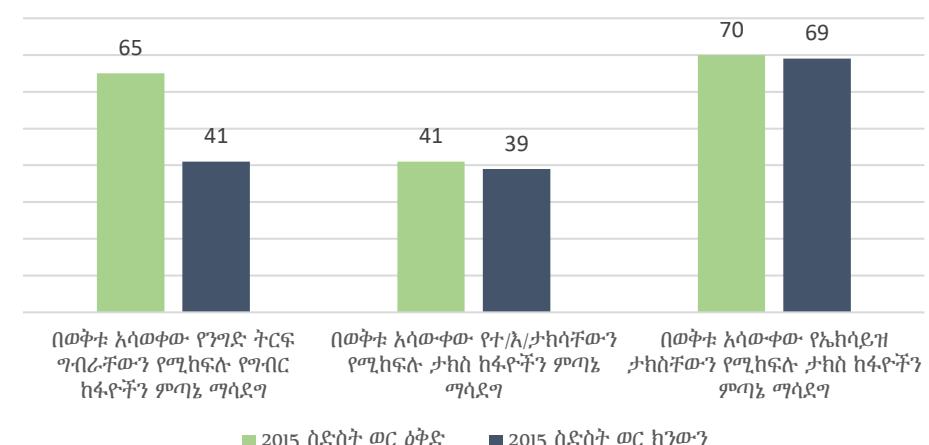
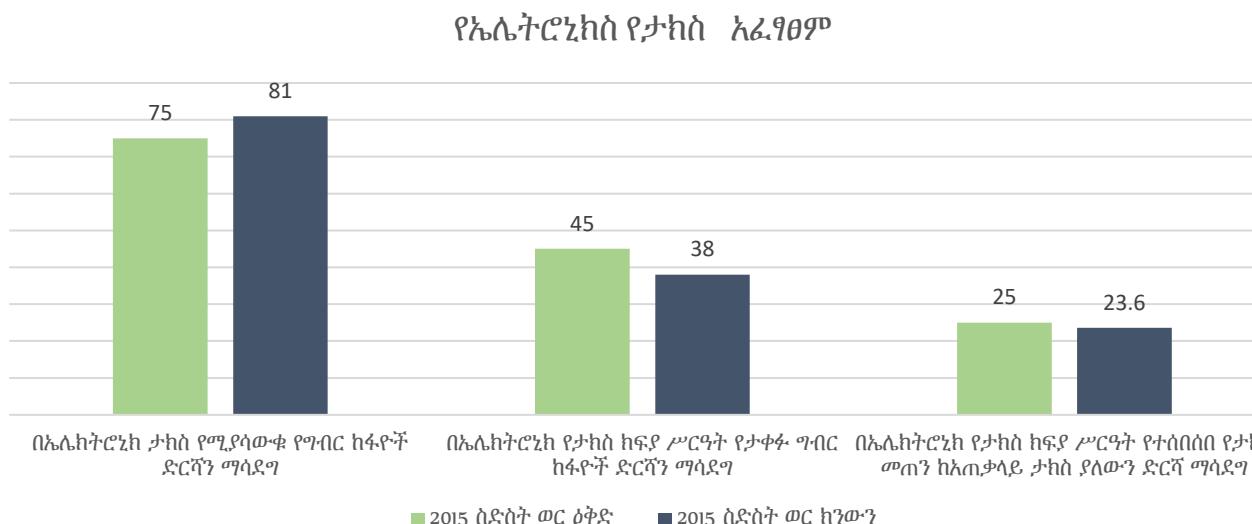
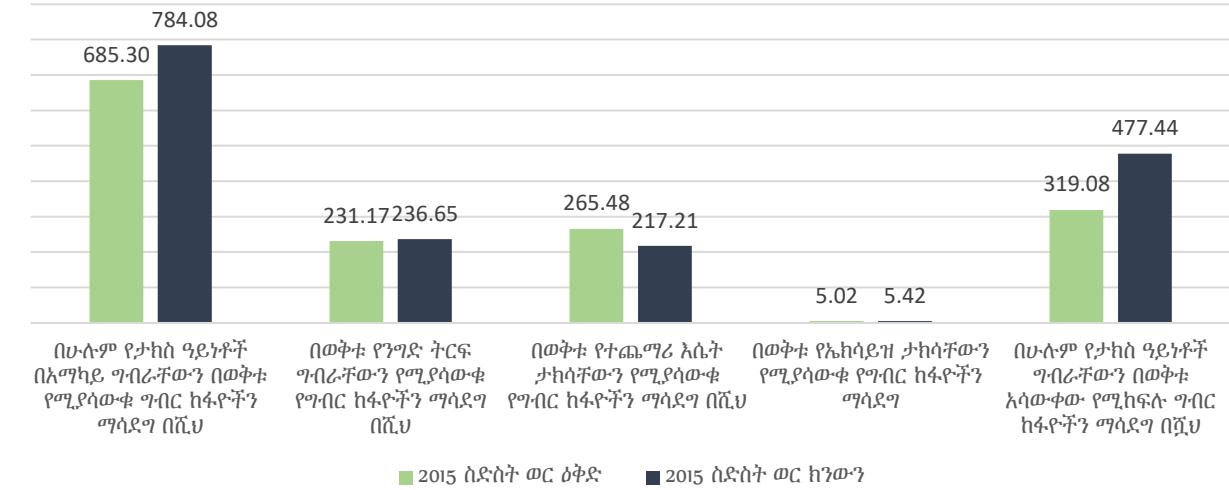
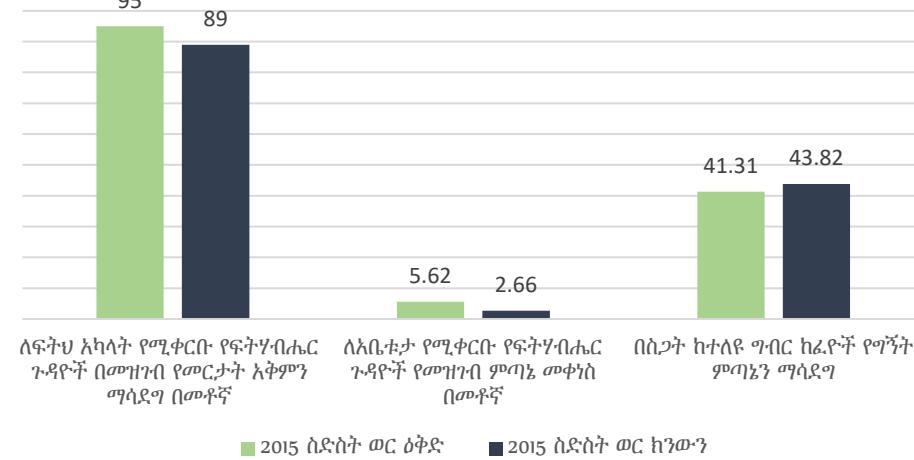
- ❖ በበዚህ ፍቃድ የሚታወቁ አገልግሎት በዚህ ፍቃድ ፍቃድ 74 ማ/ቤቶችን ለማብቃት ችልግ 69 የፋይራል ማ/ቤቶችን በአካል፡ በስልክ፡ በተሞኑ ተም ተመርሱ ተከናወነዎች በመታገኘ በተሰራ የከተትልና ይገፍ ሥራ ትኩረቶች በእሌክትሪክ የሚገኘ ትኩረት አማካይነት መረጃዎም የሚታሳቢት አቀማ ላይ ማደረሰ ተቋል፤ አፈጻጸም 93% ሆኖል::

- ❖ የግልና የመንግስት አገልግሎት ውጤታዊ በመሆነ መልከት በመጥናት የመንግስትን አቅም ለያዝና በሚችልበት መልከት ተከራክ ስተቶ መስራት፡
- ❖ የህንጻ ገቢ እከኖሚውን አቅም መስራት ለማድረግ የሚያስቀል ታክክለኛ ተለሳ ማስተካከለ በቀጣይነት ተከራክ ስተቶ መስራት፡
- ❖ የመንግስት ባሕሪ ስራዎችን በሚከተሉ የህንጻ በአገልግሎት የሚከተሉ የሚያስቀል ታክክለኛ ተለሳ ማስተካከለ መሆኑ፡
- ❖ የመንግስት የልማት ይረጃዎች ውጤታዊ ለማድረግ የሚያስቀል የአሰራር ስራዎችን መዘጋጀ፡
- ❖ የመንግስት ተቋማት የእውቅና ተደራሽነትን በሁሉም ፍዴራል ተቋማት እንዲሁም ወደ ካልፈል ለማወረድ የሚያስቀል አሰራር መዘጋጀ፡

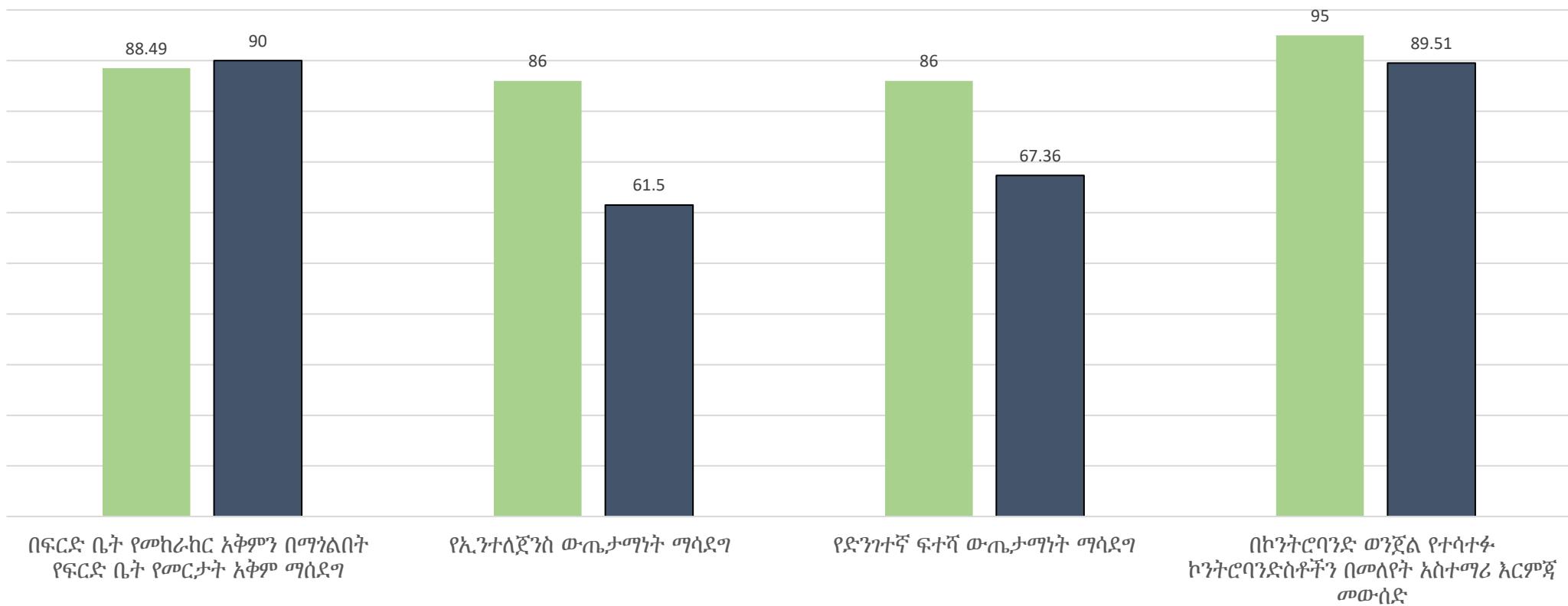

ተ.ቁ	ስትራቴጂ ማስፈጸም በመተዳደሪያ ስምምነት	አድራሻ በመተዳደሪያ
1	ተቋማዊ የሚሰራለም አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የእንዲገለው አስጣጥ አስፈላጊ ማንሳበት	92
2	ቀልጠና፣ ካመናዊና ተደረገ የታከለ አስተዳደር ለመግኘትን ማንሳበት	100
2.1	የገቢ አስባበብ አስፈላጊ ለሁቀትን ለማጥመጥ የህግ ማծቀዱችን እና አስፈጻችን ማኅኅል	96
2.2	የታከለ መረጃ አስተዳደር ወጪታማናቱን ማረጋገጥ	98
2.3	የኤሌክትሮኒክ ታከለ (E-Tax) አጠቃቀሙን ማኅኅል	98
2.4	የግብር ከፌዴቶች አገልግሎት አስጣጥ ወጪታማናቱን ማረጋገጥ	100
3	የግብር ከፌዴቶች የታከለ ስሜ ተገኝነት ማኅኅል	100
3.1	የታከለ ማስታወሻና ከፍያ አቀራረቦን ማጠናከር	100
3.2	የታከለ ከፌዴቶች ትምህርት፣ የኢንተለክንስ ከተተለ እና የእኩት ለራዎችን ማጠናከር	100
4	ዘላቂ የመንግስት ገቢ ዕድገት ማረጋገጥ	100
4.1	ከህጻ ወሰኑ ታከለ የሚሰራበብ ገቢን ማሳደግ	100
4.2	የታከለ ዕዲ አስባበብ አቅም ማንሳበት	100
	ጠቃላላ ወጪ	97

የገምና ከንተርፖርድ እረዳታ

■ 2015 የመጀመሪያ ዓይነት ዓይነት ዓይነት

■ 2016 የመጀመሪያ ዓይነት ዓይነት ዓይነት

- ❖ ዘመኖች የታክስ አሰቦሰን ስራዎት በኤሌክትሮኒክስ በማደግፍ እኩኖሚው ለያመነው የሚችለውን ገቢ በማሳደግ
የሆነው ውስጥ ገቢ ወጪን እንዲገኝን ማስታወሻ፤
- ❖ የከንተልባንድ ንግድ በወሰኑ መልኩ ለማከላከልና ለማቅጫጭ የከንተልባንድ ተቀባዩ አካል በቁ የሆነ
ግብዓት በማሚያለት ተንተሬ በማድረግ የከንተልባንድ ንግድን መቀለስ፡
- ❖ የረሰት ማኅጻቸውን አሰራርና ስራዎትን በማዘምና ከረሰት የደንብ የተገናኝ ትልቅ አሰራሱችን ማስቀል፡
- ❖ የገበዎች ስራተኞች ካኩያን መሰረት በማድረግ የሚፈልጋለት አግባብ በማኖሩ በስራ ላይ ሙሉ የሚቀጠል
ሁኔታ፡
- ❖ ከግብዓት የደንብ የሚታደግ ትልቅ አሰራሱችን እና መሰናናን በዘመኖች መንገዶች መከላከልና መቅጫጭ ተኩረት
ስተቶ መሰረት፡፡

- ❖ አንድ ዕቅድ አንድ ሪፖርት ለመገኘበት እንዲታል 92015 በታች ዓመት የልማት ዕቅድ ከእነር ዓመቱ የተቀናና የተጠጣሚ ሆኖ ተዘጋጀተዋል;
- ❖ የሚከታተሉ ሪፖርቶች አንድ ሁኔታ ወጥ ለማድረግ ከሚመለከታቸው ጽሑፍ የጊዜ መግባብ በመድረሰ ተግባራዊ እየተደረገ ይገኛል;
- ❖ ከሁሉም ማኑስትኬር መሰሪያ ቤቶች የበላይ ሁሉፊዴ እና ከዘርፍ በለመያዣች ጽሑፍ ስራ ወይደት የተደረገበት እና የህዝብ ተወካዮች ቅመ/ቤት እና በቅላይ ማኑስትኬር ድ/ቤት ጽሑፍ የጊዜ ተደርጋል::
- ❖ ከሁሉም ካልለው እና ከከተማ መስተዳድርዎች ጽሑፍ ወይደት ተደርጋል:: የስከተሮች እና የካልለው ሲከተር መሰሪያ ቤቶች እንዲሁም ካልለው እና ከከልለ ቤቶች ያለ የመስተዳድር አካላት ሲከተር መሰሪያ ቤቶች አቅድ መከከል ተስቦር እና መመሪቦ እንዲፈጸመ ተደርጋል::
- ❖ የልማት ዕቅድ ወጥና የተናበብ እንዲሁም የጥላንና ልማት ማኑስትኬር ዓመታዊ የልማት ዕቅድ አቀራረብ ተምጥለት አዘጋጅቶ ለሁሉም እንዲደርሰ እና ተቀም ለይ እንዲወሰል አድርጋል::
- ❖ ዕቅድ ወሰኑ የተቀመጧ ማስቀመጥ ቤቶች በተቀመጧለቸው የሆነና የጥረት ደረጃ መተግበሩት ክትትል በማድረግ የአፈጋጌም ሪፖርት አዘጋጅቶ ለጥላንና ልማት ማ/ር አቀርቦዋል::
  - የጥላንና ልማት ማ/ር እና የጊዜ ሁሉም ማኑስትኬር መሰሪያ ቤቶች ካነተጠረ ተቋማት::
  - ለለው የፋይናይል ተቋማት (የስሽል ሰርሽል ከሚሽን፣ እንሰሳትመንት ከሚሽን፣ የአዲጋ ሰጋት ከሚሽን፣ የፋይናይል ሰነ ምግባርና ዘረመና ከሚሽን)::
- ❖ በየደረጃው ያለ አመራር እና በለመያዣ የስራ አፈጋጌም ለመለከት መሰረት እንዲሁም ተዘጋጀቸል::

- ❖ የልማት ሂሳብዎችን ማጠጣም እና ማኅበብ በተሰለ መልከት ለማከናወን ከዚህ ቁጥጥር በስራ ላይ የነበሩ መመሪያዎችን በማሽኑ ግልዕ እና ስራንስዎች ሂሳብ አዘገጃጀት መመሪያ ተዘጋጀችል
- ❖ የልማት ሂሳብ አግኩት ያለመባበዎች፡ ይከማ የዘርፍቻ ተስቦርና ተሳትሬ እንዲሁም ሂሳብን በጥናትና ማስረዳ ያለማስደግና ቅጋር ይስተዋል፡
- ❖ በመሆኑም በህጻናት ይረዳ የሚተገበሩ ሂሳብዎች የህጻናት በከነት፡ የተማበር መድበላለች፡ ህጻናት ማግኘት አለባትን እንዲታገኝ ሲያደርግ ቅጽል፡፡
- ❖ የአምራቻ ኮርፍ፡ የመስረተልማት፡ የሚህበፈው እና የአስተዳደር እንዲሁም ለለዕች ተቆማትን አስተባበር በሚመለከታቸው አካላት ሲሆ ወጪዎት ተደርሱባቸው እናኋና በጥናትና እና ባሮዎች በረቀች ይረዳ የልማት ሂሳብዎችን ወጥናትና መስተዋበር በጠበቀ መልከት አያተስረ ይገኘል፡
  - የፖስት ገዢዎች እና አቅጣይዎች በተለይ ከዚህ የሚጠበቀ ወጪት እንዲር የመለየትና ከለለዕች ሂሳብዎች ጋር ያለውን ተስቦር ጋር የሚጠጣም ሲሆ ተስቦርችል፡
  - ሆኖም የልማት ሂሳብዎች ግልጽ ከሆነ የፖስት ወጪዎች ጋር የተጠበሙ እንዲሆና የፖስትዎችን ዓለማ በውጭታማነት ለመተማበር የሚያስፈልጋች፡ የህግ ማሻሻል፡ የልማት ተሸጋራውኝና እና ተሸጋራውኝ እና ማስረዳመሃያ ስትሬክኝ ተለይተዋል፡ አያተለያም ይገኘሉ፡
  - የተረት ይረዳቸውን ያደማለ ሂሳብዎች በደጋጋሚ እንዲታቀ በማድረግ የሚፈለገው የፖስት አቅጣይ በግልዕ እንዲለየ ተደርግዋል፡ በዚህ ሂደት ይግባኝ እንዲቀንስ ተደርጋል፡
  - በቀጣይም የሚመጠ ሂሳብዎች በመመሪያ መስረት ተረታቸው አያተረጋገጠ ሂሳብዎችንና

- ❖ የልማት ተጨምሮች ካልየታ ይምር የልማት ዕቅድን እና የተለያየ ሂሳብዎችን እንዲያሳይ ለማድረግ ግልዕ የህን የእንበሳትመንት ተለን ያስፈልጋል::
- ❖ ያለፈው አመታት አጠቃላይ የእንበሳትመንት ወጪታማነት እና ተገቢነት የሰነድ ተከናወኗል::
- ❖ የ10 ዓመት የልማት ዕቅድ የተመለከቱ የልማት ማስቀመጥ በሁኔን መልካት ተግባራዊ ለማድረግ ከ2016 - 2018 በታች ዓመት ተግባራዊ የሚደረግ የእንበሳትመንት ዕቅድ በማዘጋጀት ላይ ይገኘል::
- ❖ በእኩል አካላት የሚለው ተጨምሮች ካልማት እቅድ ጋር ተሳይሱ እንዲተገበሩ ለማድረግ የሚያግዝ እና በመንግስት:: በግል ስክተኑ በግል አገርነት የሚከናወኑ እና በለሎች የልማት ተዋናኝና የሚከናወኑ እንበሳትመንቶችን ሲሆ በቀጣይ የሚከናወና ይሆናል::
- ❖ የእንበሳትመንት ዕቅድ ቅድሚያ የሚሳይቷውን የማከራው አካልም:: የዘርፍ እና የንዑስ ከፍር ለማት ተጨማሪዎችን እና ተጨምሮችን እና ተጨምሮችን ካልፈቱ የዘረፅ ለማት ገጽታዎች (አካልም የሚከናወኑ:: ማህበዎች:: አስተዳደር እና አካባቢ) ጋር የተጠጣመ ተጨምሮችን የያዘ ይሆናል::
- ❖ እነዚህ የልማት ተጨማሪዎች እና ተጨምሮች በፈጸመ የመንግስት አስፈላጊ አካላት:: በከፊል የመንግስት አስፈላጊ አካላት:: በፈጸመ የመንግስት የልማት ድርጅቶች እና በመንግስት ከፍተኛ ትምህርትና ስልጠና ተቆማት ተግባራዊ የሚሆ኏ ፍቃው::
- ❖ በመሆኑም ሁገዎች የመንግስት እንበሳትመንት ዕቅድን በውጭታማነት ለማዘጋጀትና ለመተማበር የፈጸመ አስፈላጊ አካላት የዘረፅ ፍቃው ዓመት ውስጥ ተግባር አድርጋው መያዝ ይርጋዋል::

04

የመሰረት ልማት

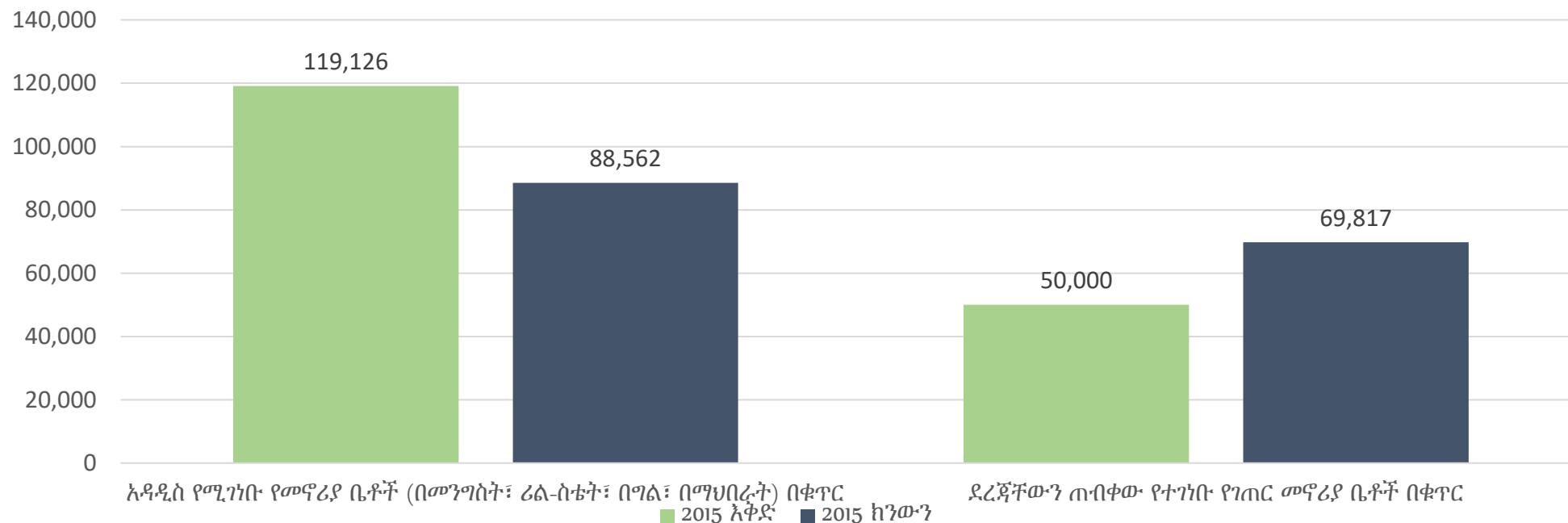
ፖ.ግ.ቁ

ተ.ቁ	ስትራቴጭ ግብር፡ ቅድ ቅድ ተግባራት	አዲስአበባ
1	ተቋማዊ የሚሰራውም አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አስጥጥ አስፈርር ማነበበት	95
2	የኢትዮ አስተዳደር አገልግሎት አስጥጥ ማቅረብና የአስፈርር ስርዓት ማነበበት	98
2.1	የኢትዮ ማዘጋጀ ቤታዊ አገልግሎት አስጥጥ ማቅረብ	100
2.2	የኢትዮም ቁጥርንስ ገቢ ሪፖርም ስራውችን ማቅረብ	100
2.3	የኢትዮም ስፍትሬትና ምግባር ወሰኑ ማስፈጸም ማቅረብ	100
2.4	የኢትዮ ጥንጓና አካታትም ስራውች ማጠናከር	100
2.5	የኢትዮ መረጃ አስተዳደር እና የከፊለት ስርዓት ከርፍ ማቅረብ	88
2.6	የኢትዮም ተክኖሎጂ የአረንጋንድ ለማት አገልግሎት ማቅረብና ማሳይንስ	100
3	በኢትዮጵያ የልማት ማዕከላት የበት ለማት አንድብሩና አስተዳደሩ አንድዎዢን ማድረግ	91
3.1	የበታች ለማትና አስተዳደር ስራውችን ማቅረብ	89
3.2	በኢትዮ የበታች ለማት ለይ የግለ ሲከተሩን ማናና የፋይናንስ አቅም ማስፈጸም ማቅረብ	95
4	የኢትዮ አካዶሚያዊ ማህበራዊ መሰረት ለማት ስራውችን ማስፈጸም ማቅረብ	89
4.1	የመሰረት ለማት አቅርቦችና አስተዳደር ማቅረብ	88
5	ሁጻዊ የመሰረት ለማት ስራውችን አካዶሚያዊ፡ የተቀናዱና ተደረገ ማድረግ	89
5.1	ሁጻዊ የተቀናዱ የመሰረት ለማት ዕቅድና ቁንቃቄ አስፈርጉ ማነበበት	81
5.2	የመንግሥት መሰረት ለማት ስራውችን አካዶሚያዊ፡ የተቀናዱ እና ተደረገ ማድረግ	93
6	የከንስትራክሽን አንድብት ለማት ስራውች፡ ማኑቃቄ ቀጥጥር ማቅረብና ማዘጋጀ	98
6.1	የከንስትራክሽን አንድብት ለማት ስራውችና ማኑቃቄ ማቅረብና ማዘጋጀ	97
6.2	የከንስትራክሽን አንድብት ምዝገባና ቀጥጥር ስራውች ማቅረብና ማዘጋጀ	100
	አጠቃላይ ወጪት	93

- ❖ በበአስራ እንደ ክፈላችና ህላት ከተማ አስተዳደርዎች የመኖሪያ ቤቶች (በመንግስት፡ ገል-ሳቴት፡ በግል፡ በሚሆነዎች)

የቤቶች ግንባታ አፈጻጸም

- ❖ ₩69,817 ቤቶች ደረጃቸው እንዲሻሻል ተደርጓል::
- ❖ በዘመናዊ መረጃ ኮፍኑት የተያዘው የመንግስት ቤት ስሩን 50 በመቶ ደረሰኗል::

የከተማ መሆኑ አስተዳደር የከዳለትር ስርዓት አጋዋት ማሻሻል

■ 2014 ■ 2015 አቅራቢ ■ 2015 ክንውን

❖ በ2015 የመጀመሪያ ሰድነት ወር ወሰን 5,600 ፖ/ር መሆኑ በምዲባ እና በጠረቃ ለተጠቃሚዎች ለማድረጋ ታቁድ 4923.29 ፖር መሆኑ እንዲቀርብ የተደረገ ሲሆን አፈጻጸመዋል 87.91%

ነው:::

- ❖ በ2015 የመጀመሪያ ማኅና ዓመት 7 የማኑንድ ቤትና አገልግሎት ስታንካይሬቶች (የቁጥር 1 የመጀመሪት ሪፖርት ማኅና ማኅና መነሻ የሚከተሉት ፖቃድ አስተዋጥ ይኖረው ቅዱስ አያያዝ፡አስበባስብና አውጻቃድ፡ማዕቀዱና ገለ መቋጠበያ የእናት አዲጋ መከላከልና መቆጣጠር የማኑንድ ቤትና አገልግሎት ማረጋገጫ አገልግሎት)
- ❖ በ2015 ተጨማሪ 113 ክተማዎች በሚከተሉት ወደ 200 ክተማዎች ተግባራዊ ተደርሱል::
- ❖ የማኑንድ ቤት ገበያ በተመለከተ: በ2015 የመጀመሪያ ስምሰት ወር ቀር 9 በኢትዮጵያ ለመሰብሰብ ታቅዙ ቀር 10.05 በኢትዮጵያ ለመሰብሰብ ተቋል::

የመንኛ መሰረት ልማት አፈጻጸም

ተቀብኑት ባለው ይዘጋጀ ላይ የመንኛ መንገዶች ይርሱ /Good + Fair/ በመቶዎች

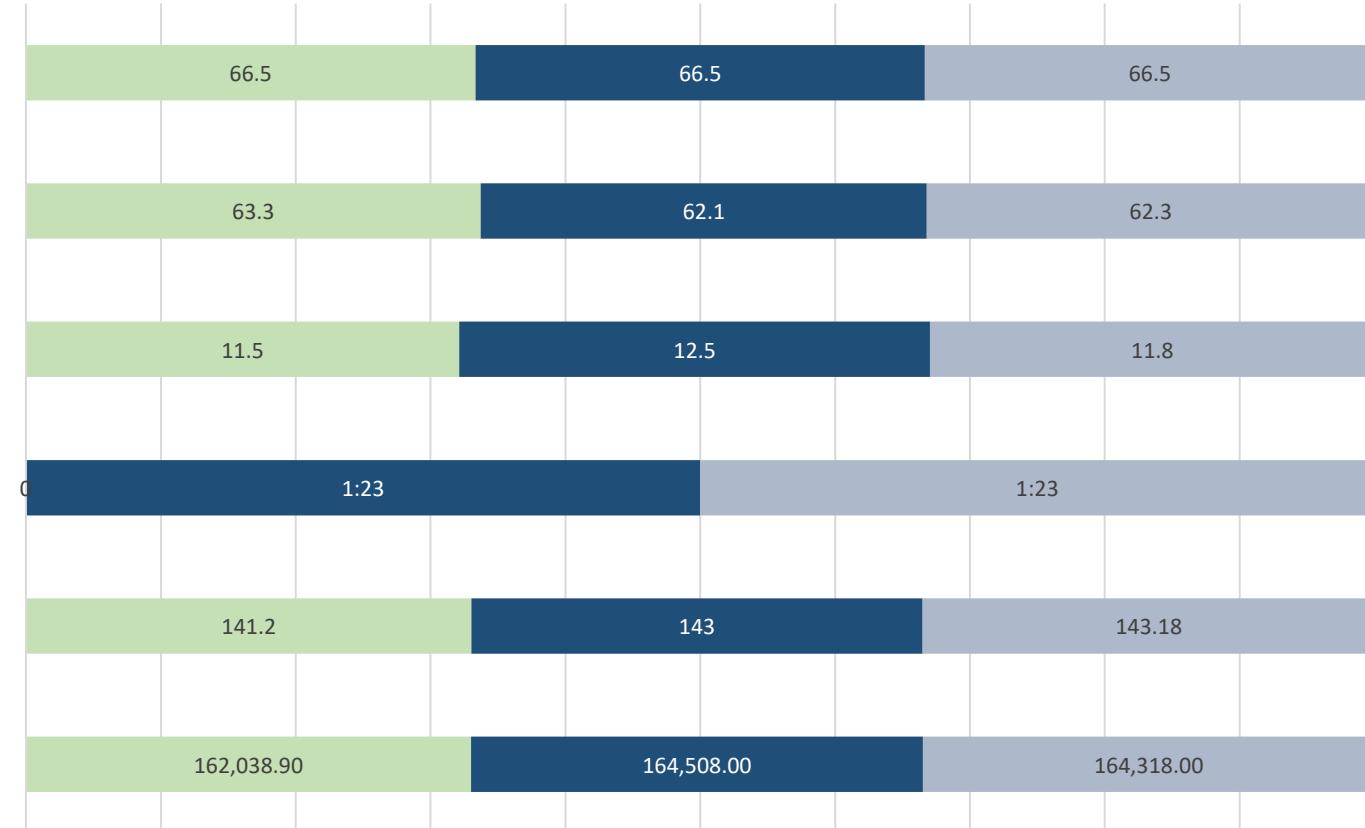
ከረምት እና በጋ ከሚያስከተኝ መንገዶች ከ2 ከ.ማ በለይ ስቀው የመንኛ አካባቢዎች በመቶዎች

የእነፌልት መንገዶች ይርሱ በመቶዎች

በአማካይ ወደ ከረምት እና በጋ መንገድ ለመድረሻ የሚውስደው ገዢ በሰዓት

የመንኛ ተግባር ካላው ማቻር /በ1000 ካል ካላው ማቻር

አጠቃላይ የመንኛ ስራን በብ/ሚ

■ 2014 ■ 2015 እቅድ ■ 2015 ክንዃዙን

- ❖ በከተማ ክፍያ እና በወሰን ማስከበር ለይ እና ማነቆዎችን በሀገራ እና አስፈላጊ ሁኔታዎች መኖሪቱ መስጠት፣ በወሰን ማስከበር ምክንያት የቅመ የልማት ተደሱት የወሰን ማስከበር ቅጽ መኖሪቱ፣
- ❖ በተጠቀም መለያ ያልተማከለ የፌሳሽ ስርዓት በማስላገባት የከተማ አስተዳደር ያለችውን እምක የገበያ አቅም ሲሆ ለይ ማዋል፣ የአገልግሎት ክፍያ ውክታዊ በሚደረገ የከተማዎችን ገበያ ማስከበር፣
- ❖ የከተማዎች አገልግሎት አስተጣጥን ሁኔታ እና አስተዳደሩ እና እናዚሁን ማድረግ
- ❖ ቅጥብዎ እና እየቀበሉ የሚገኘው 20/80 እና 10/90 ቤት ተመዝግበዎች ቀጣይ መኖሪቱ በዘላቂነት መስጠት፣ አማራጭዎችን ለመንግስት ማቅረቢ፣
- ❖ አካታች እና አቅምን ያገኙበት የቤቶች አቅርቦት አማራጭዎችን ማስተካት፣
- ❖ ሁዋጥ መረጃ ወረዳ እና ትልኝ አስፈላጊ ለማከላከል ከዚስተኛ በአስተዳደሩነት እናዚሁን እና ተግባራዊ እናዚሁን የሚያደርግ አስተዳደሩ እና ሃላፊ እርምጃዎችን መሙስና፣
- ❖ በግል አርፍ እና በሚሸበር እየተከናወነ ያለ የቤት ልማቶች ስታንደርድ ማስጠበቅ በትኩረት መስራት፣
- ❖ የገበያ መንገዶች ተደራሽነት የተጠቀም ቤት ከላይሻ እና ፍይናንስ ከሚያደርግ አካላት ጋር በትኩረት በመስራት ተግባራዊ ማስታወሻ፣

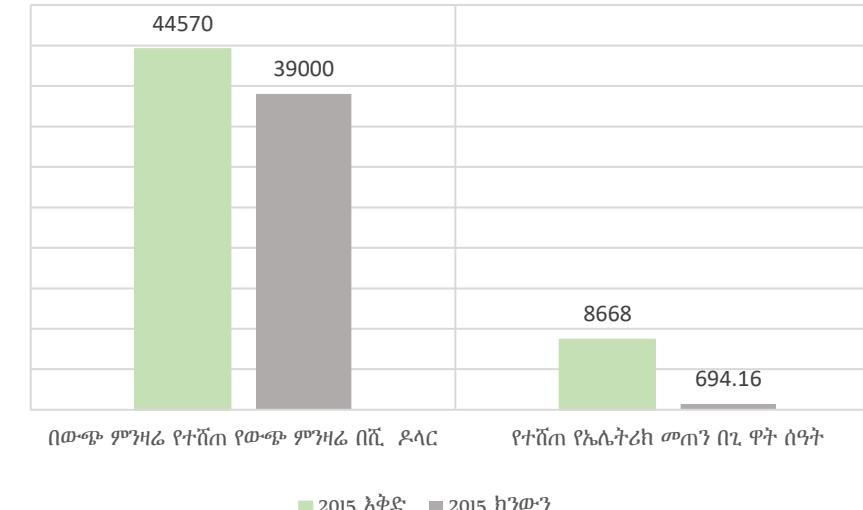
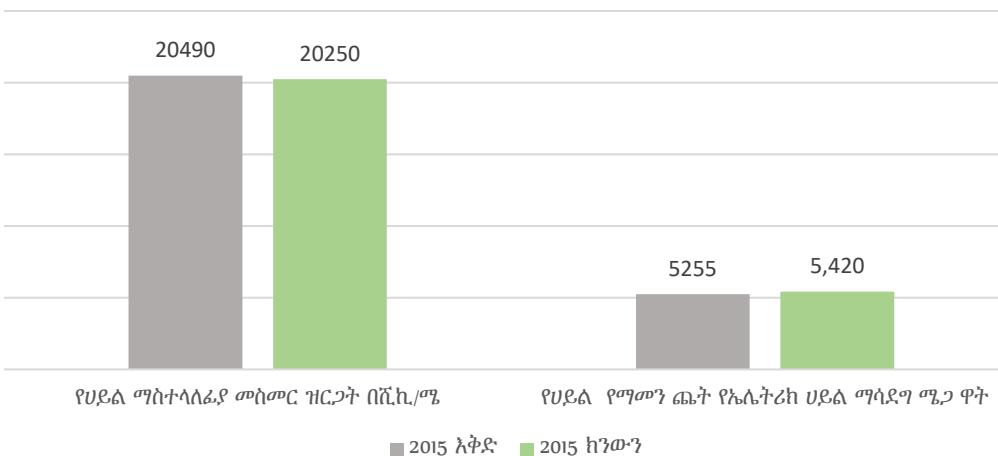

ተ.ቁ	የሰነድና ትኩረት ማስረጃዎች	አዲጀግም በመቶች
1	ተቋማዊ የሚሰራውም አቅም፣ የህንጻ አጠቃቀም እና የአገልግሎት አስተዋጥ አስፈላጊ ማነስት	89
2	የህንጻ የወ.ሂና ማኑስቱር የአዲጀግም የተፈጥረው ነገሮች በተቀናዱ መልካ ማስተዳደር	77
2.1	ዘመኑ የወ.ሂና ማኑስቱር የአዲጀግም የተፈጥረው ነገሮች	72
2.2	የወ.ሂና አካላት ደህንነት ጥበቃና የተቀብለ ልማት ማስተዳደር	58
2.3	የሚታወቃ የአዲጀግም (የአዲር ሆኖ እና ስጋት) አገልግሎቶችን ማስተዳደር	98
3	ሀገር የሚጠሩ ወሂና ስራውን አቅርቦት ማስተዳደር ማስተዳደር	79.35
3.1	ሀገር የሚጠሩ ወሂና ስራውን አቅርቦት ተረጋግጧ ቅጽሃዊ ተደራሽነት ማረጋገጥ	97.33
3.2	ሀገር የሰነድና ማስረጃዎች ማስተዳደር ተረጋግጧ ቅጽሃዊ ተደራሽነት ማረጋገጥ	95
3.3	የወ.ሂና ክርፍ ልማት የፋይናንስ አቅርቦትና አጠቃቀም ወጪታማነትን ማስተዳደር	16.67
3.4	ለወ.ሂና ክርፍ ልማት ተስማሚ ተከናወቷል ተደራሽነት ማረጋገጥ	86.67
4	ሀገር የአነጋዢ አቅርቦት ማስተዳደር ማስተዳደር	75
4.1	የኤሌክትሪክ ሚኒስቴር የሚመንጠቸው አቅም ማስተዳደር	97.5
4.3	የኤሌክትሪክ ሚኒስቴር ማስረጃዎች ማስተዳደር	0
4.4	ፍትህዋ የኤሌክትሪክ ተደራሽነት ማረጋገጥ	36.5
4.5	ከኤሌክትሪክ ሚኒስቴር የሚመንጠቸው የኤሌክትሪክ ሚኒስቴር ማስተዳደር	50
4.6	የገበር አነጋዢ ተከናወቷል ልማትና ማስተዳደር ማረጋገጥ	98.33
	ድጂዢ	80

ወደ ወ-ሂኑ የቀረበ የእሌትሪክ ሁይል አፈጻጸም

የሁይል ማመንጫ እና ማስተላለፈ አፈጻጸም

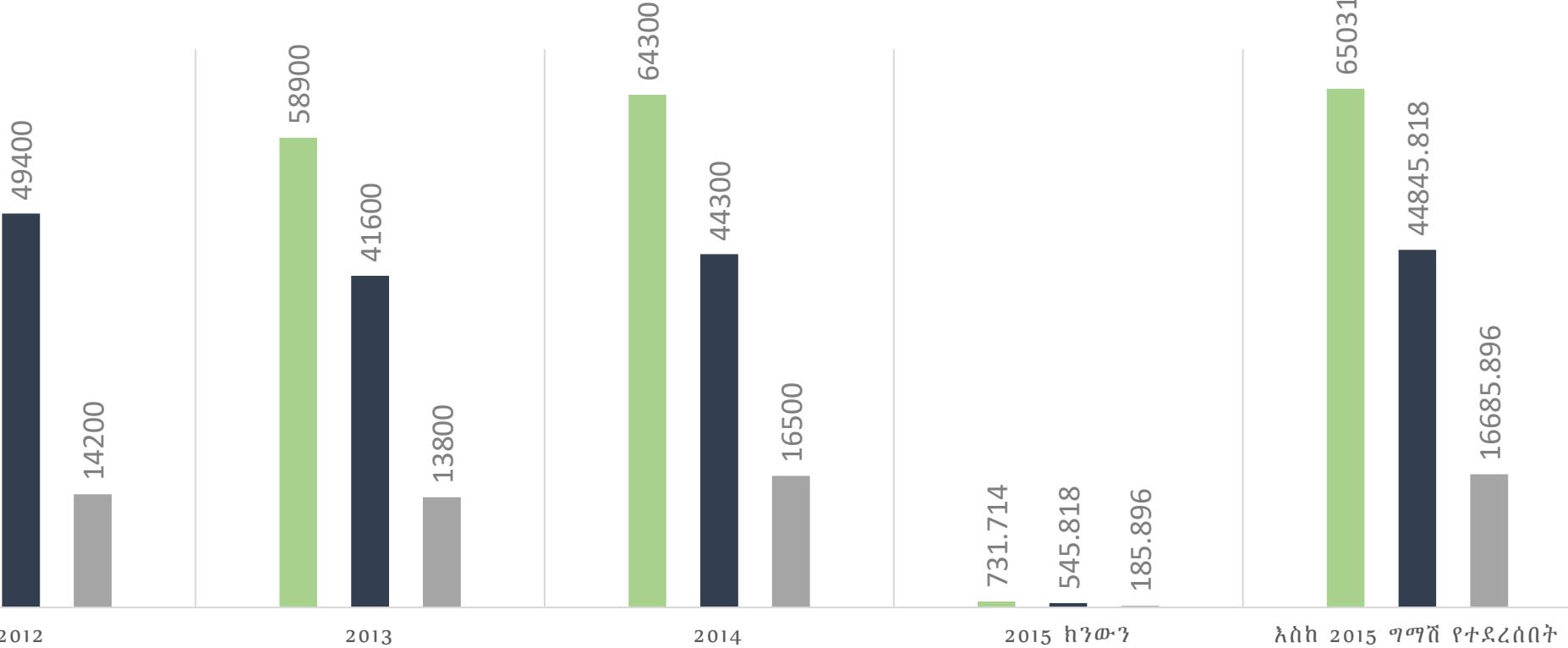

- ❖ የሀይል ማመንጫ በ2007 ካለበት 2400 ማሬ ቀት በ2014 ወደ 5420 ማሬ ቀት የደረሰ ሲሆን
- ❖ በ2015 በታች ዓመት የመጀመሪያው ባሟሽ አመት የባሮ ገዢ ተጠቃሚ የሆነ የበተሰብ/አገውራ ትክት በሽብር በበተሰብ 40.5 ተጠቃሚ ሆኖል::
- ❖ በ2015 በታች ዓመት የመጀመሪያው ባሟሽ ዓመት 18.4 ማሬ እና አነጋዢ ቅጂበ የጥምጣ ማብሰያ ማድረግዎች ለተጠቃሚዎች ተሰራዞታዋል::

የንብያ መጠጥ ውሃ እና የዕክም በሽያጭ

በሀገር በንብያ በግብር

- ❖ አጠቃላይ ለነበረ መጠጥ ውሃ አቅርቦት ለተለለቁ ከተማው የተሰጠ በድር 28.06 በፊት በር
የተሰጠ ሲሆን
  - በ2014 የተሰጠው 83.7 ማረብን በር;
  - 2015 ስድስት ውሃ ይረዳ አጠቃላይ 926.73 ማረብን በር እስከሁን የተሰጠው

የብድር አመለሰሰ ደካማ የሚገባ ቅዱንያት

- ❖ የዚህ ቅዱንያት አቅርቦት በመሆኑ ከፈላጊ የተበደሩትን በድር ለመመለስ አለመታል;
- ❖ ከፈላጊ ቅዱንያት ሲመሳወቅ የከልሉ መንግስት ቅዱትና የገበያ በሆነዎም የሀገር ከቀትት በመኖሩ የተለሰ ለማስመለስ
መጀመሪያ የገዢ የፍጥቶች ፍቻዎ::

- ❖ በሁሉም ይረዳ ለተጨማሪ ስነዎች የተዘረዘሩ የወጪ ማስቀመጥ እንዲከናወን ማደረግ፤
- ❖ በበጀት እና በጀት የሚሰጠ የወጪ ስነዎች ተደሱካቶችን ፍይናንስ ለማደረግ ወቆታዊ የሆነ የወጪ ቴንሬ አቅርቦት አለቻቁ እንደባር ማደረግ፤ ለዚህ በቁ የሆነ የወጪ ቴንሬ ለዚህ ከተገኘ የወጪ ቴንሬ እንዲመደገበት ማደረግ፤
- ❖ ለሆነ ለሆነ ተደራሽም በማንኛገት በከፌል ለሚጠበቅበትን ይረዳ በቁ የሆነ ፍይናንስ በማመልከት ይገኙ ማደረግ፤
- ❖ ከበኩራዊ የኤሌክትሪክ መሰማር ውጤ ህይልን ለማቅረብ የሚያስተኞላ የሀገር ማስኝያወች እና ይጋጌዎች ማደረግ፤ የግል ስነዎች በሁሉም አቅርቦት ውስጥ እንዲሳተኞች ተቋሙ ማስፈጸም፤
- ❖ የኤሌክትሪክ ዘርፍ ለደረሰም በተጠናው ተናት መሰረት ቁጥሪ አድራሻ አስፈላጊን መዘርጋት እና ለደረሰምን በተፈቀት ማከናወን፤
- ❖ የወጪ ልማት ፍንድ ዘርፍ ለማረጋገጥ ከበጀት አመለለ የሆነ የተያያዘ እጥረቶችን መቆቻቸት፤ ቅጽሃዊ የወጪ ሁነት አጠቃቀምን መሰረት ያደረገ የከተማዎች የወጪ ተደሱካቶች ፍይናንስ አደረጋች እና ገዢ አመለለ ስርዓት ማስፈጸም፤

ተ.ቁ.	ስምምነት ጥሩት ማረጋገጫ	አዲስ በመቶ
1	ተቋማዊ የሚሰራውም አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የእንዲገለው አስጥጥ አስፈርር ማከልበት	87
2	የመስተዳደሪያ ስምምነት ማስተካከለ አካል የሚያሳይ ወጪዎችን ማረጋገጥ	63
2.1	የመስተዳደሪያ ስምምነት ጥሩት፣ ደህንነት መሠረት ስምምነት ማስተካከለ ማስፈጸል	14
2.2	የመስተዳደሪያ ስምምነት አስተዳደርና አመራር ለመፈጸም ማስፈጸል	100
2.3	የመስተዳደሪያ ስምምነት የቴክኖሎጂ አቅም ማስፈጸም ማከልበት	100
2.4	የመስተዳደሪያ ስምምነት የእንዲገለው ስምምነት ማስፈጸል	100
3	የቆለማና አርብቶና አካባቢዎች ስምምነት ማስተካከለ ተደረገ ማድረግ	84
3.1	በቆለማና አርብቶና አካባቢዎች የመሠረት ስምምነት ስርዓትና የልማት ተጠቃሚነት ማረጋገጥ	93
3.3	የቆለማና አርብቶና አካባቢዎች የግጻ መሠረት እንዲገለበ እና መኖር ስምምነት ማስፈጸል	96
3.4	በቆለማና አርብቶና አካባቢዎች ያደገኘ የሰጠው የእንዲገለው ስምምነት	100
3.5	በቆለማና አርብቶና አካባቢ የልማት ተጠቃሚነት መለያ የሚያስተካክለ ተናቶችና የመመርመችን በማካሂድ ወደ ስምምነት ማስፈጸል	83
	ጠቃላለ ወጪዎች	100
		81

የተሰጠው ደንብ አፈጻጸም

- ❖ በግማሽ ፖስታ 30 ገዢ ሂሳብ የሚገኘውን የተሰጠው ደንብ ስራ ለመስራት ታቁይ 32.16 ገዢ ፔ/ር የሚገኘውን ወይም የዕቅድን 107.2 በሙቶ ስራ ለመስራት
- ❖ በጠቃላይ ቤት 242 ተደሱክቶች ላይ ኮ454.5 ገዢ ፔ/ር 486.65 ገዢ ሂሳብ ማድረሻ ተቋላዋል::

በግማሽ ፖስታ በመስራት ደንብ የገበት፤

- ❖ 31.20 ገዢ ሂሳብ ማድማት የሚችል የመከከለኛነ ስፍራ የመስራት ማይኑት በፈጸም መንግስት በአዲስ መልካ ለልማት የተዘጋጀ ሲሆን፤
- ❖ 32.04 ገዢ ሂሳብ ማድማት የሚችል የአነስተኛ መስራት ማይኑት በከልሎችና በለሎች በለዕင် አካላት፤ በይም኏ 63.24 ገዢ ሂሳብ ወደ ለማት ማስተበት ተቋል::
- ❖ በአጠቃላይ በመስራት ወደ ለማት የገበት ኮ 806.53 ገዢ ፔ/ር ወደ 869.77 ሂሳብ ማስፈጸም ተቋል::

መስራት ተገና በማድረሻ ወደ ስራ ማስተበት

- ❖ በግማሽ ፖስታ በመግኘቱ ወደ ለማት ያልተገኘ የመስራት ማይኑት ለማጠገን ታቁይ 740 በከልሎችና ለለዕင် አካላት የተጠገኘ ሲሆን በጠቃላይ 3,862 የመስራት ማይኑት በዘላቂነትና ወጪታማነት ወደ ለማት ማስተበት ተቋል::
- ❖ በግማሽ ፖስታ በተደረገው ተገና 7 ገዢ ማይኑት ሂሳብ በአዲስ መልካ ወደ ለማት የገበት ሲሆን በጠቃላይ 21.23 ገዢ ሂሳብ ማይኑት በመሠረት ለማት ተገና ወደ ስራ ገበታል::

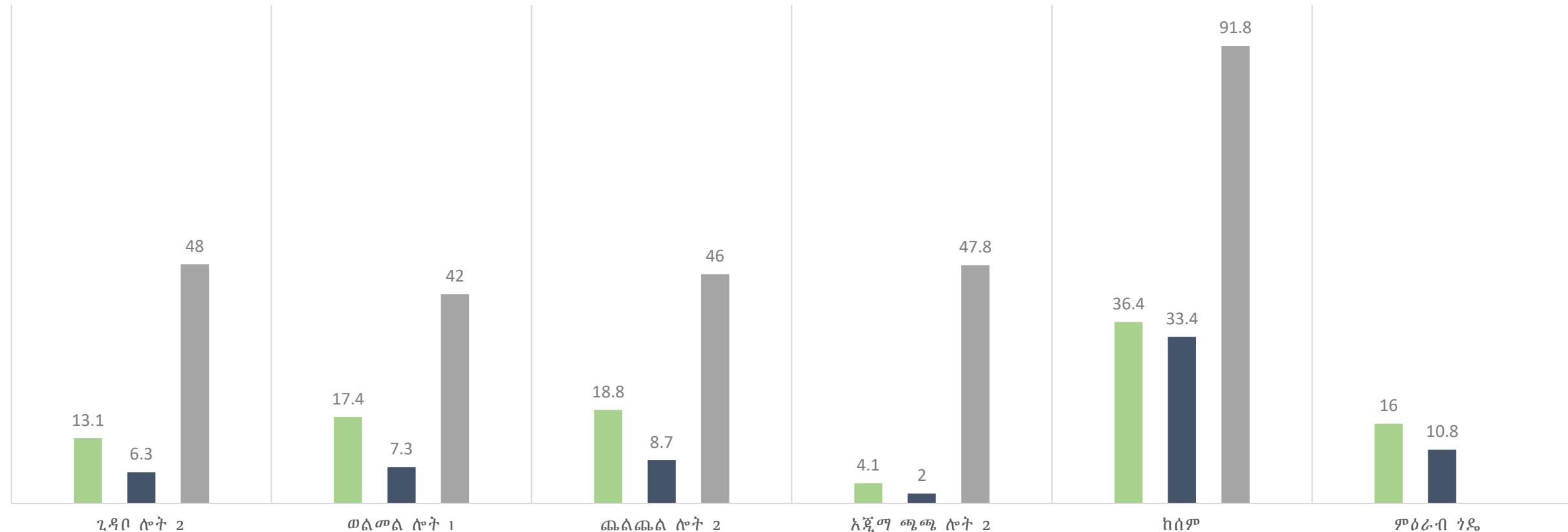
- ❖ በግማሽ ዓመቱ ሌ5 የመሰኞ ውሃ ተጠቁሚዎች ማህበራት በማድረጃ ይገኘ ለማድረግ ታቋድ በከልሎች እና ለለዋና ባለቤት 212 ማህበራትን በማድረጃ አስፈላጊው ይገኘ ተደርጋል::
- ❖ 4,000 የወሃት መሰኞ ተምጋች በፏዕራል መንግስት::
- ❖ 44,656 የወሃት መሰኞ ተምጋችን በከልሎች::
- ❖ በጠቅላላ 48,656 የወሃት መሰኞ ተምጋችን ለማስረጃዎች ተቋል::
- ❖ በግማሽ ዓመቱ በታምኑ 18 ዓ.ም ቤትታር በአዲስ መልካ ወደ ልማት በማስታበት እስከ ትህሳስ 30/2015 ዓ/ም ይረዳ በወሃት መሰኞ ተምኑ ብቻ 242.28 ዓ.ም ቤትታር መኖት ወደ ልማት ለማስታበት ተቋል::

በግብር ዓመቱ በፈዕራል መንግባት፣ በከልሎች እና በለሎች ባለድርሻ አካላት፣

- ❖ 30 ፌሬም ቃል የሚሰጠውን የጥናትና ደረሰኑ ስራ ለመሰረት ታቋድ 32.16 ፌሬም ቃል የሚሰጠውን ወይም የዕቃቸውን 107.2 በመቶ ስራ ለመሰረት በጠቃላይ በ242 ተርጉም እና ክፍተት ላይ ክ454.5 ፌሬም ቃል የሚሰጠውን ማድረሻ ተቻለዋል፡፡

■ የፋዕሪ አቅራቢ ■ ክንወጣን ■ አፈጻጸም በመቶች

የሰጠው የኢትዮጵት መርቻና መርቻማነት እንዲሻሻለ ማድረግ

- ❖ 10 የኢትዮጵት ገዢ ከፈጥቶች ለማሆኑን በቁጥር አገልግሎት መሰረት እንዲታረ በቅርቡ ተከተል ተቋሙ እንደሚሸጠው ከተቻለና ድንብ ለማድረግ ተቋም 9 የተከናወነ ሲሆን ካልቻቸው 90% ተሰራዞል::
- ❖ በግብር ዓመቱ 10,000 ኔ/ር የተፈሰሳ/አፈርና ውሃ ተበቃ ሲሆን በመሰረት የተቻለ የግብር መረጃዎችን መሰራው እንዲያገጣል የሚስተካበር ሲሆን ለማሰራት ተቋም በዕቃቸው መሠረት መሠረት ማከናወነ ተቋል::
- ❖ 20,000 ኔ/ር የተቻለ የግብር መረጃ ከሰውና ከኢትዮጵት ነገሮች ውሃ እንዲሆነ የሚስተካበር ሲሆን ለማሰራት ተቋም 17,590 ኔ/ር የተሰራ ሲሆን ካልቻቸው 87.95% ተሰራዞል::

የመሰረት ልማት ስርዓትና የፈማት ተጠቃሚነት ማረጋገጥ:

- ❖ በግብር ዓመቱ በአጭዣትናይርና ቅለማ አካባቢ በተመረጋገጫ 5 መርቻዎች ላይ የገበያ ተስስር እንዲፈጸመ ድንብዎች ከተቻለ በማድረግ 25% ለማሰራት ተቋም በስራው መርቻዎች ላይ ማለትም በኋላ መርቻት፣ ማር መርቻት እና በኢትዮጵት ተቀኑ መርቻት ላይ የገበያ ተስስር የተፈጸመ ሲሆን ይህም በግብር ዓመቱ አፈጻዣም 75% ተከናወነ ተሰራዞል::
- ❖ ከ11 የቀም እንሰሳት ገበያ ማዕከላት ማስተዋዙት መከከል በግብር ዓመቱ ሁሉት የቀም እንሰሳት ገበያ ማዕከላት ማስተዋዙት እንደገኘው ተቋሙ ተቋም 7 የተጠናቀቀ ሲሆን
  - ✓ 1 ተደቂዱት በ75%::
  - ✓ 1 ተደቂዱት በ50% ላይ የሚገኘ ሲሆን
  - ✓ 2 ተደቂዱት በቀጣይ ውሃ ተቋሙ እንደገኘው ተቋም እንደገኘው የሚስተካበር ሲሆን የሚከናወነ ይሆ኏ል

- ❖ በተከለሰው እና የሚገኘ ቅለማ መሆኑን በስራ መሰናድ የሚገኘ ቅለማ መሆኑን ተጨማሪ ቅለማ እንዲያደርግ አስፈላጊ ባንክ ማቅረብ እና የሚገኘ ማድረግ፤
- ❖ በቀጣይ የሚከናወነ የሚገኘ ቅለማ የሚገኘ ቅለማ እና የሚገኘ ማድረግ በአዲስ የጥናትና ይዘዱን ስትንድርድ በታ እንዲከናወነ ማድረግ፤
- ❖ ግንባታው ተቻልም አዋጅ የኤሌክትሪክ የሚገኘ ቅለማ እና ቅለማ በመሆኑን የሚከተከያ እርምጃዎች መሙላድ፤
- ❖ የሀገራዊ የሚገኘ ልማት አቅም ቅናት ማጠቃቅ፤
- ❖ ለማስተካከል ልማት የሚቀርቡ ማስተካከል አቅርቦች መፈለግ፤
- ❖ በተለው የሚገኘ መሰናድ ልማት የጥገና ቅለማ መሰናድ ሁኔታ ቅናት እና ማስተካከል ቅለማ መፈለግ ወደ ስራ ማስተካከል ቅለማ መፈለግ፤
- ❖ የተዘጋጀው የሚገኘ መሰናድ ልማት አስተዳደር የሚገኘ መሰናድ ልማቶችን ገበያ ማመንጫት እንዲችሉ ተግባራዊ ማድረግ
- ❖ እና የሚገኘ ልማት የሚገኘ መሰናድ ልማት አስተዳደር የሚገኘ መሰናድ ልማት እና የሚገኘ ልማት የሚገኘ ማድረግ

05

ለደረሰተከለ እና የንግድ ኅብረተሰብን

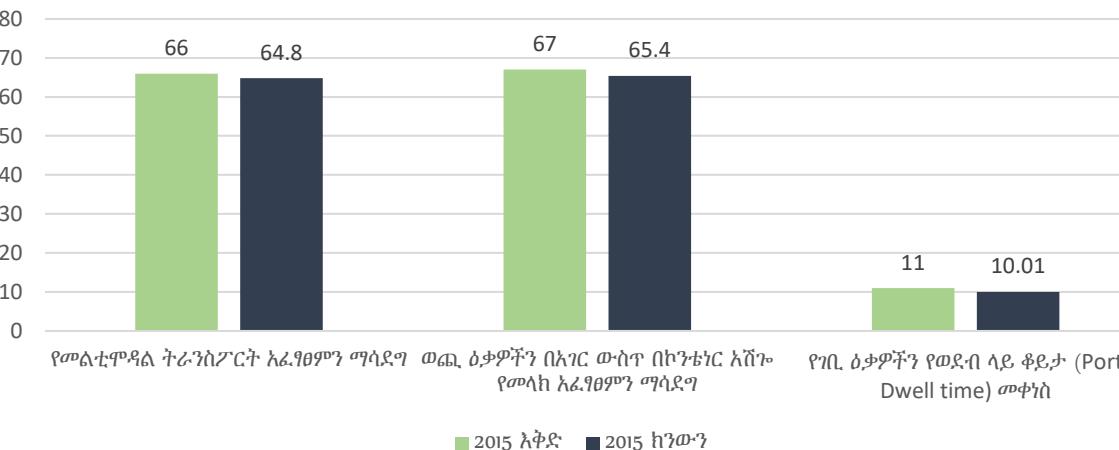
ተ.ቁ	ስተርክና ጥሩት ቀን፡ የዚህ የትራንስፖርት ልማት ስምምነት	አዲስአበባ
1	ተቋማዊ የሚሰራውም አቅም፡ የህብት አጠቃቀም እና የገልጻለት አስጣጥ አስፈላጊ ማከልበት	96
2	የትራንስፖርት ልማት መሠረት ለማት አካይማያዊ በቀሚታዊ ቅንቃኑ ማረጋግጣ	98
2.1	የመንግድ ተራንስፖርት አገልግሎት መስረት ለማቶችን ማስኩል	100
2.2	የተቀናጅ የለምሳት አካል የወሆኑ ተራንስፖርት መስረት ለማትን ማስኩል	96
3	የትራንስፖርት አገልግሎቱ ቁልጥሩ፡ አስተማማኝ፡ ተደረሰ፡ የተቀናጅ፡ ከመናዊ እና ደህንነቱ የተጠበቀ ማድረግ	90
3.1	የሁዝብ ተራንስፖርት አገልግሎት ተደረሰነትና ጥሩትን ማስኩል	86
3.2	የከተማ ተራንስፖርት አገልግሎት ማስኩል	96
3.3	የተጠበቀ ስርዓት የትራንስፖርት አገልግሎት ተጠቃሚዎች በዘመኑ ማስኩል	100
3.4	በትራንስፖርት ከርፍ ከሚሰጠ አገልግሎቶች የሚፈጻሚ የሥራ ዕድልና ገቢ ማስኩል (ከብድት = 3)	88
3.5	በመንግድ ተራፈኩ እና የሚደርሱ የስራ ዕድልና ማስኩል	83
3.6	መንግድ የሚጠቀሙ ተሽከርካሪዎች የሚደርሱ የስራ ዕድልና ማስኩል	94
4	የለምሳት አገልግሎት ቁልጥሩ፡ አስተማማኝ እና ደህንነቱ የተጠበቀ ማድረግ	94
4.1	የገቢና ወጪ ዕቃዎች የትራንስፖርት እና በወደብ ሌይ የለምሳት አገልግሎት ማስኩል	96
4.2	የሚነት ተራንስፖርትና ልማት አገልግሎት ቁልጥና ማስኩል	97
4.3	በለምሳት ከርፍ ከሚሰጠ አገልግሎቶች የሚፈጻሚ የሥራ ዕድልና ገቢ ማስኩል	84
4.5	በዓለም አቀፍ ሲጠል አጭዳቸውን የሰጠው አዲት ደረጃን ማስኩል	100
5	ለአየር ጉባኤት ለውጥ የሚይበገኘ የትራንስፖርትና ልማት መሠረት ለማት እና አገልግሎት ማረጋግጣ	87
5.1	ለአየር ጉባኤት ለውጥ የሚይበገኘ የትራንስፖርትና ልማት መሠረት ለማት ማስኩል	96
5.2	ለአየር ጉባኤት ለውጥ የሚይበገኘ የትራንስፖርትና ልማት አገልግሎት ማረጋግጣ	82
	መቋላለ ወጪ	92

- በሆነ አቀፍ ይረዳ የፖ.ብ.ብ ትራንስፖርት አገልግሎት በሚከተሉ በ2ኛ ፊብ ዓመት 377 ማረምን መንገዶችን ማጋዝያ ተቆለ
343 ማረምን መንገዶችን በሚጠገዥ የእቅዱን 91% ማከናወን ተቋል::
- የሆነ አቅራቢው የፖ.ብ.ብ ትራንስፖርት የገምረት መሰመሪቶን 233 ቀደም 248 ማስፈጸም ተቆለ 237 ማድረስ ተቋል::
- በURRAP በተገለጻ መንገዶች ላይ የትራንስፖርት አገልግሎት ጽሑን 66% ቀደም 70% ማስፈጸም ተቆለ 68% ማድረስ ተቋል::
- የአንድ የሂሳብ አቅራቢው አመታዊ አማካይ የከ.ሚ ጽሑን ቀደም 51 ጽሑ ከ.ሚ ማስፈጸም ተቆለ 50 ጽሑ ከ.ሚ ማድረስ
ቋል::

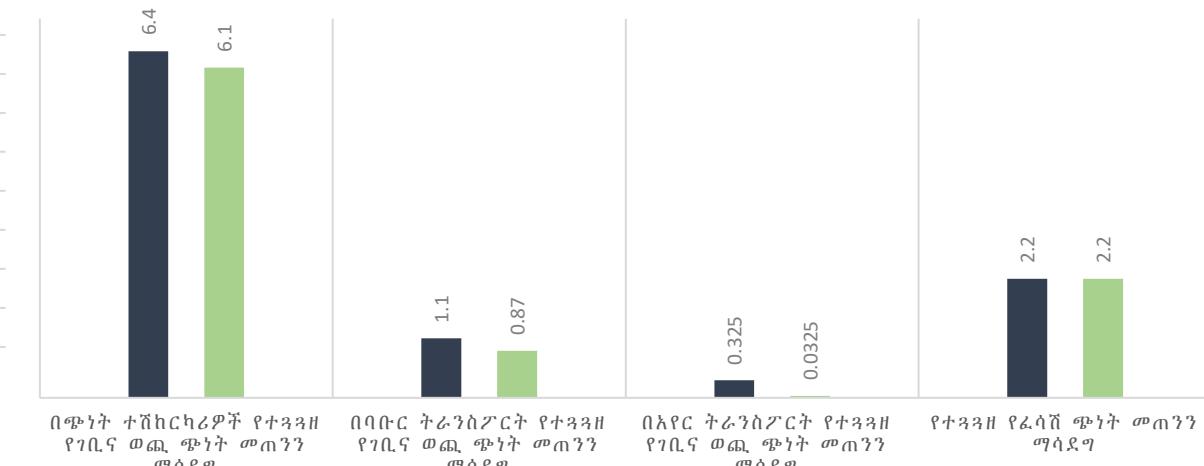

የኢትዮጵያ አገልግሎት አፈጻጸም በመቶና

የሚከተሉት ትራንስፖርት ለማስተካከለ አገልግሎት አፈጻጸም በመቶና የን

■ 2015 ዓ.ም. ■ 2016 ዓ.ም.

- ❖ ወጪ እቅዱትን **65.4%** በአገር ውስጥ በከንቴና አሽን በመለከት **1,978,875** ደላር የማጭ ጥንካሬ መያዣ **106** ሚሊዮን ቤድር በማጭ ጥንካሬ ለወጪ የሚችል ገንዘብ መቀነስ መጽሑፍ

- ❖ የሚጠቁቂት ሆኖ ገዢ ስታዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ 98 በመቶ ለማሳደግ ታቁዕ 98 በመቶ ተከናወኗል::
- ❖ የአንድ የንግድ የሚከተሉት ትራንስፖርት ተስክርክሮ አማካይ ስሩን በ48 ፕሃ ካለ ማትረፍ ለማሳደግ ታቁዕ 47 ፕሃ ካለ ማትረፍ በማድረሻ አፈጻጸም 95.8 በመቶ ይረዳል::
- ❖ የበባቡር አገልግሎት ስሩን መጠናከር በገበያ ወጪ ውስጥ ትራንስፖርት ወጪ ለማሳደግ ታቁዕ **376.19** ሚሊዮን ቤድር መቀነስ አስተኛል::

- ❖ በኢትዮጵያ አቅራቢት ላይ በመመስረት በአሁን ውስጥ አተሞኝና እናት የበሆኑ ወደብቻን ማለትም ድጋፍ፡ ታክክለ፡ በደበኞና ባንአ/ጥምህርን እየተጠቀሙት ተገኘለች፡
- ❖ በ6 ውስጥ ወደብቻን ያለውን ድጋፍ፡- ድጋፍ፡ 94.35%፡ ታክክለ፡ 1.56%፡ በደበኞና፡ 3.33%፡ ባንአ/ጥምህር፡ 0.76% ድጋፍ ያሳያል፡
- ❖ 151,551 ዓንቀጽ ተቋላት በታክክለ ወደብ በከላል በማስተናገድ ለጀት ወደብ ይወጣ የነበረን 36,568,211 ገብ የለጀት አገልግሎት ወይም ማረዳ፡፡
- ❖ የግማሽ አጠቃቀም አማካይ የዘመን መርከበት የወደብ ላይ ቅይታ(Anchorage + Birth) 7.48 ቀን ሆኖል፡፡ የመከከለኛ መርከበት የበሆኑ ወደብ ላይ ቅይታ ዘመን 12.73 ቀናት ነው፡፡
- ❖ በአጠቃቀም በአገልግሎት በተለያዩ የለጀት አገልግሎት ዘመን ተጨማሪ ተረጋግጧት በደንብ እስከ **518,857,513.4** ገብ ወይም ማረዳ፡፡
- ❖ በጥናት ሁሉም ለሚከተሉት ማዕከል የኤሌክትሪክ ትኩስ አሰጣጥ አቀፍታዊ የሚለከ/consolidation/ ሲሆን በግል ስነተር ተግባራ፡፡

- ❖ በሁሉ አቀፍ በገዢዎች ላይ የነበሩ ህገድ አቅራቢው ተስተካክለዋችን ወደ ስራ ማስገባት የሚያስከላል ይገባ ማድረግ፤ የተጠየቁ የበተኞች ተስተካክለዋች ወደ ህገድ እንዲገቡ ይገባ ማድረግ፤
- ❖ የታለሙ የነዑዎች ይገባ ተጠቃሚ የሚሆነ ተስተካክለዋች ነዑዎች የሚያገኘበት ቁልጥና ስርዓት መኖር፤ ካልለቻ የታለሙ የነዑዎች ይገባ ስርዓት አለማውን እንዲያሳይ አስፈላጊ ይገባ እንዲሰጠ ማድረግ፤ በተረተሰበ መብቱን የሚያስከበደበት ማዕቀቂችን መኖር፤
- ❖ የነዑዎች አቅርቦትን ተደረገ ለማድረግ የተዘረጋው መመሪያ መሰረት በበቱ ለወረዳዎች ነዑዎች እንዲያደርጋ አስፈኑን ተግባራዊ ማድረግ፤
- ❖ የእንደሆነ ተከተሎች ስርአት ተግባራዊ በማድረግ በታረፈ አስፈልጊ ላይ ማታሪ ተግልዎችን መኖጥ፤
- ❖ መልቲ ፍል የተቋሙዎችን ልዩም በማጠናቀቁ የግል ሲከተና በዚህ ተከታዩ እንዲሆነ ማድረግ፤
- ❖ በሁሉ አቀፍ ይረዳ ከፈደ ቀይነት መዝዎን በሞት ይረዳ ወደብ ለማከናወን የተጠናቀቀው ተናት ከተለየ የጥረቻዎች ፍይናንስ አካላት ጋር ውጤታዊ ይረዳ በማድረግ ተረቻዎችን እንዲቋሙ ማድረግ፤
- ❖ የከፈል ቀይነት መሰረት ልማት ለማከናወን ህገድ በአገበበ መመለከት፤ በየደረጃው ምርጥና ንግድ ያለበትን ማዕከል መሰረት ያደረገ ልማት ማከናወን፤
- ❖ በግብርና አርፍ እየታየ ያለውን የምርት አቅርቦት ማደግ የሚያስተኞች የሚከማቻዎች መሰረት ልማት በታቀዶ መልካ ማከናወን፤
- ❖ በአቅራቢዎች እና በበላሱበቶች እንደ ያለውን የግንዘበ ተግር በመኖጥት ከነፋይረዳይናን በቅበት እና ተረጋጾቸ እሆለቻ ማስቀበት፤
- ❖ የበበር መሰረት ልማት ውጤታዊነትን ለማከልበት በቋጭበቱ በከል የበበር ፍቃድነት ወደ ወደብ የሚገኙት ስራ እንዲሰጠ ከተተለና ይገባ ማድረግ፤

06

የሰው አስተዳደር

ለማኑት

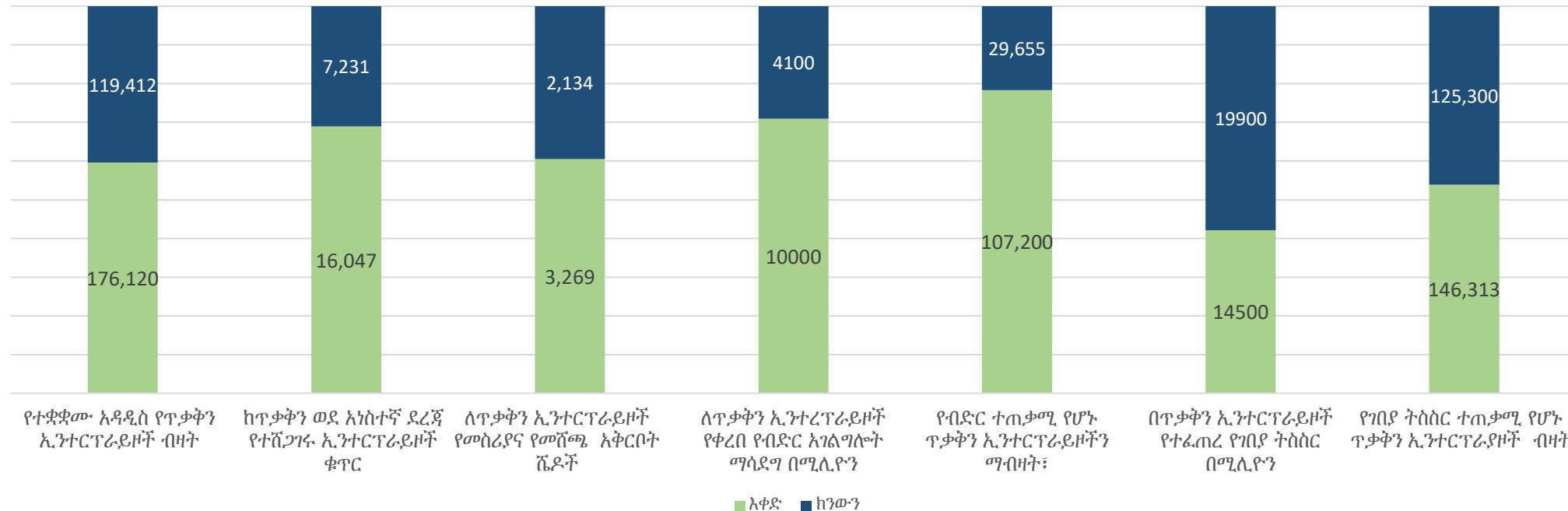

ተ.ቁ	ስትራቴጭ ማብቃና የሚከተሉት በመጀመሪያ የ6 ወር የኢትዮጵያ ከላማ አስተዳደር የአዲስአበባ ሪፖርት	አዲስአበባ በመጀመሪያ የ6 ወር የኢትዮጵያ ከላማ አስተዳደር የአዲስአበባ ሪፖርት
1	ተቋማዊ የሚሰራውን አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አስጥታ አስፈላጊ ማነበረት	92
2	የሥራው እና የኢትዮጵያ ከላማ አገልግሎት አስጥታ አስፈላጊ ማነበረት	77
2.1	የቴክኖሎጂ መሆኑ ስራው እና የኢትዮጵያ ከላማ አገልግሎት አስጥታ አስፈላጊ ማነበረት	64
2.2	ገበያ ተከር የመጀመሪያ ከላማ ስራው እና ተከታታይ የመሆኑ ማስፈጸም ስራው ዕድል ማስፈጸም ማስፈጸም	71
2.3	ሁኔታ የቴክኖሎጂ አጠቃቀምና የመቆዳት አቅምን ማስፈጸም	99
2.4	ሁኔታ የኢትዮጵያ ከላማ ማነበረትና የንግድና በዘነዴ ለማት አገልግሎትን ማስፈጸም	93
3	ሞኑ የሰራ ዕድል በመፍጠር የዘነዴን የልማት ተጠቃሚነት ማረጋገጥ	79
3.2	በሀገር ወሰኑ የተፈጻሚ የሰራ ዕድል በማስቀረብ የሰራ ስምምነት ቅጂዎን ማስፈጸም	64
3.3	በወጪ ሁኔታ የሰራ ዕድል በማፈለግነት በማስማር የሰራ ስምምነት ቅጂዎን ማስፈጸም	100
4	የጥቃቅን አ.ንተርፕሮዴክት የሰራ ዕድል ፈጠራ ሙኑን ማረጋገጥ	61
4.1	የጥቃቅን አ.ንተርፕሮዴክት ለማትና ሽቦግር ማረጋገጥ	57
4.2	ለሰራ ዕድል ፈጠራ ለጥቃቅን አ.ንተርፕሮዴክት የሚሰጠው መንግስታዊ ደንብዎች ወጪዎች ማረጋገጥ	66
5	የኢትዮጵያ ስላም ማስፈጸም	61
5.1	የሚህጻዊ ጥዣክርና የሰራ ቤት ተብብር ሥርዓትን ማጠናከርና ማስፈጸም	53
5.2	የሰራ ስምምነት አገልግሎቶችን በማስፈጸም የዘነዴ ተጠቃሚነት ማስፈጸም	66
6	የመሆኑ የሚከተሉት መዝገብ አገልግሎት ማረጋገጥ	89
6.1	የመሆኑ የሚከተሉት መዝገብ አገልግሎት ማረጋገጥ	63
6.2	የሰራ ሆኖታዊ ቅጥጥር አገልግሎት ማጠናከር	100
	ጠቅላላ ወጪዎች	76

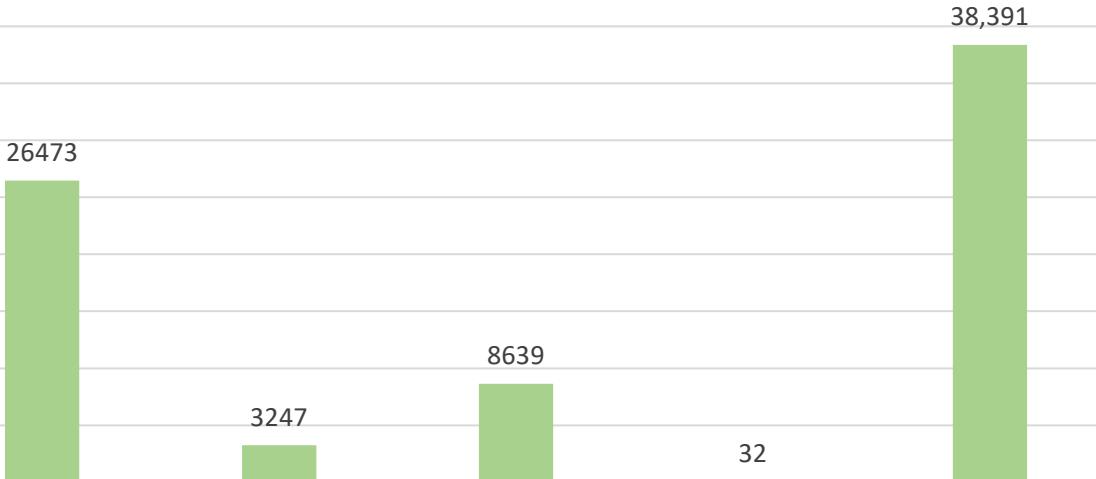
ጥቅምና አነስተኛ የተሰጠው የፋይናንስ አቅርቦች

- በኢትዮጵያ ሥነስራተኞች ያለው ሁኔታ አፈጻጸም (70%) በማካከለኛ ደረጃ ሲሆን በየከልሉ ያለው አፈጻጸም ሲታዩ
- አማራ ክልል (92%) በከፍተኛ ደረጃ
- አድማና (78%): ሲታማ (61%) እና አዲስ አበባ (68%) በማካከለኛ ደረጃ;
- ፖ.ም.ስ.ለ (15%): ይበባ (46%): ይበባ ሥነዱ አቶሞኑ (42%): ህጋዊ (44%)ና ይሂዳዊ (18%) አፈጻጸማች በአቀፍ ደረጃ;
- አፈጻጸም ስሜ ክልል በስራውን ውስጥ አንተርፕሮብስ ያለውን ክፍል ነው::

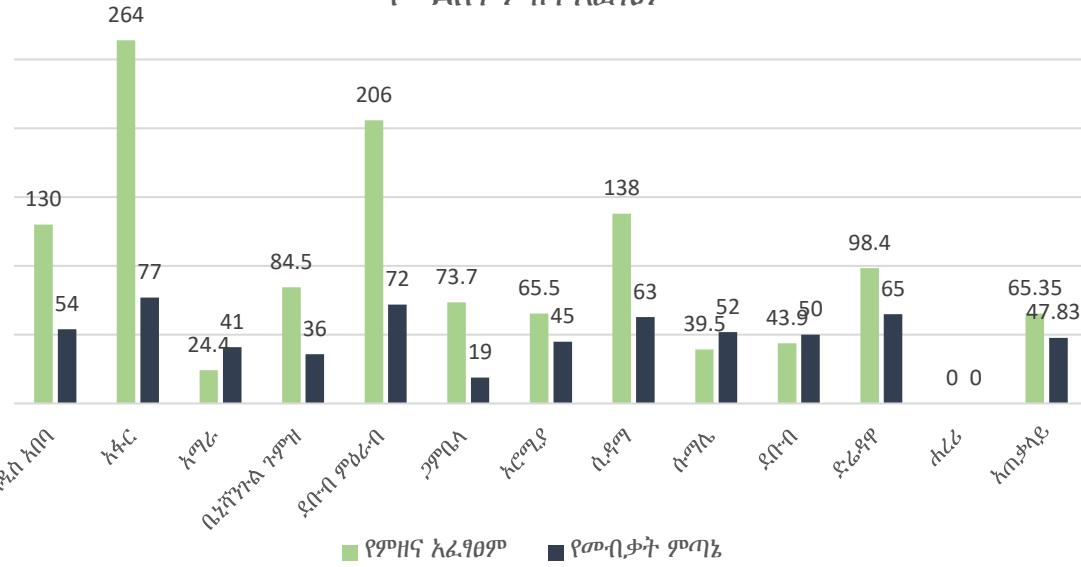
በመጀሪያ ሁኔታ የተፈጻሚነት የሰራ ዕድል

- ❖ በአጠቃላይ በበታቸው ዓመቱ የተፈጻሚው የሰራ ዕድል ስለ በመቶ (70%) በግል(እንተርፕሮይል በመኖር) እና ለለሳ በመቶ (30%) በቅጥር የተፈጻሚነት::
- ❖ የተፈጻሚውን የሰራ ዕድል ከአምናው ተመሳሳይ ውቃት ጉዥ ሲነካሱ በ527,064 (55%) ዕድል አለው::
- ❖ በከልል ደረጃ ከፍተኛ እና የተፈጻሚው ከፊላው አኅር (1258%): አማራ (624%) እና አድማራ (48%) ከፊላው ሲሆን የመቀነስ አቅምናው የተፈጻሚው ከፊላው ስሜ (-32%): ሲደማ (-28%): ለረዳ (-21%): ይፈጸማ (-13%) እና ደቦ (-13%) አቶ::

የሰራ ከሆነት አርፍ

የመጀሪያ ሁኔታ እና ዕድል

- ❖ ስልጣኝነት ሁኔታ መከተለኛነት አቀተኛ ደረጃ የሚገኘ በሙሉ በቀጣይ የሰራ ዕድል ተከተሉት ለሰራው የሚገባ መሆኑን ያሳያል::
- ❖ በግማሽ ዓመቱ 125,151 የተ/አ/ እንተርፕሮይል እንቀቀቁች በቁት በግማሽ ለማረጋገጥ ቤቱ 16672 (13.32%) ለመመዘን ተቋል::
- ❖ ከተመዘገበ ውስጥ 10,603 (63.6%) በቁት ሆነዋል::
- ❖ በተጨማሪም 91,328 በአቀተኛ እና በመከተለኛ ደረጃ የተሰጠኑ የአንድስትራ ባለሙያዎች በቁት በግማሽ ለማረጋገጥ ቤቱ 57,063 (62.48%) ለመመዘን ተቋል::
- ❖ ከተመዘገበ ውስጥ ው 14,370 ስት 14,820 ይሞር 29,190 (51.15%) በቁት ሆነዋል::

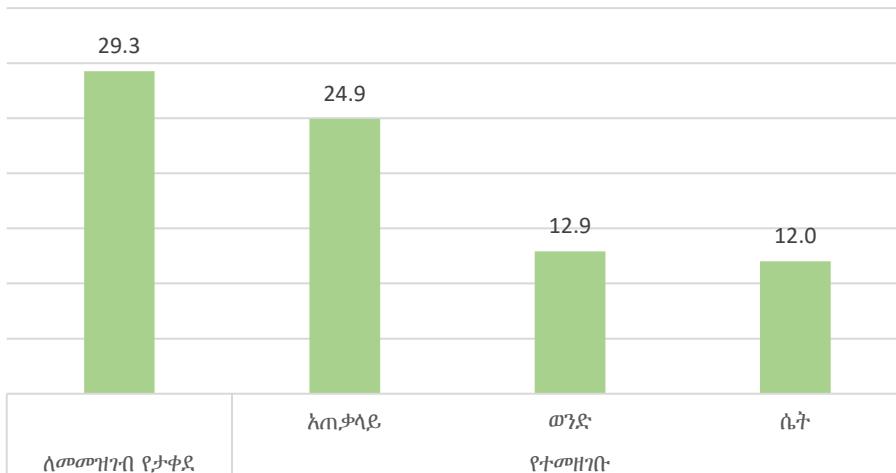
- ❖ የብጀራዊ ሥራ ገበያ ልማት የሚከሸ ትንበሩን ማስታወሻውን ቁሮ የሰራናው አድራሻው ማልማትና ማጠናቀች፣
- ❖ የወጪ ህገዻት ሲሆን ስምምነትን ሂደራምን በተለያ ሆኖታ በተጠናከሩ አግባብ መምረት፣ ስምምነት ያልተቻልበትው ህገዻት ስምምነት እንዲቻል ተመክክለ የሰው ሁይል ለወጪ ለማለካ የሚያስቀል የከበለት ልማት ማከናወን፣
- ❖ የወጪ ሲሆን ስምምነት ለማያደርግ ፍቃድ የተቻልበትው ህገዻት መለካ ለመቻል የወጪ ገዢያ ማኑስቱር ይገኘ እንዲያደርግ ማያደርግ፣
- ❖ የወጪ ህገዻ ስምምነት ለይ የተሰማኑ ይረዳቸውች ተደርገኝ እንዲሆነ ማያደርግ፣
- ❖ የፋይናንስ ስርዓቱ ለተቻል አነስተኛ እንትሸጠረዥዎች የፋይናንስ አቅርቦትን እንዲያሳሽ ማያደርግ፣
- ❖ የቴክኖሎጂ በለማያወች የፈለግ ልማያደርግ ከፈማት አገልግሎት የተቻልበትውን ሲሆን በገዢ ሆኖታ ሆኖታ ለይደርግ የተቻልበትው TVT Zoning Initiative በጀት በቴክኖሎጂ እና ማያደርግ ተቻል ለማያደርግ የተቻልበትው ተቻልበት እና አገልግሎት የተቻልበትውን ስምምነት በቅንቻት መስራቱ፣ ቀጣይነት ያለው ይገኘ መስራት
- ❖ በእጻሜው የተሰማበትን የሰው ሁይል ወደ መደበኛ በወጪታማነት ለማሻሻል ከተናት ችሎት ወደ ሲሆን ስምምነት ያረጋግጣል የተመዘገበ የሚከናወን፣

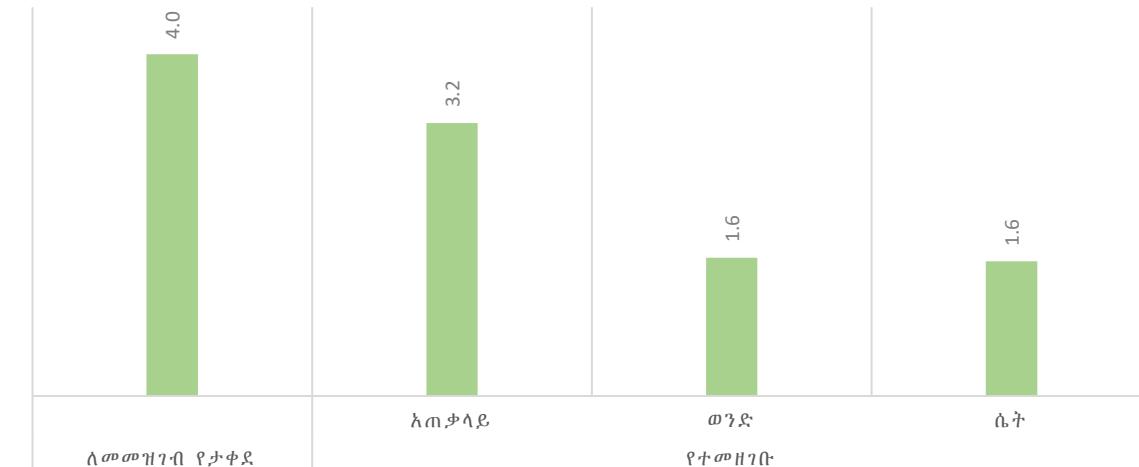
ተ.ቁ.	ስትራቴጂ ማብቃት በትምህርት ንዑስ የሚገኘውን መሆኑን ማስረጃ	አዲስአበባ በመቶ
1	ትቅማዊ የሚሰራውም አቅም፣ የሆነት አጠቃቀምና የአገልግሎት አስጥታ አስፈላጊን ማስለበት	82
3	የክጻችለይ የትምህርት አገባብነት፣ ጥሩት፣ ፍትሬዋነትና ተደራሽነትን ማረጋገጥ	50
3.1	በመልካም ሙሉ ፈመሳሪያ የታዘዴ ለመሆኑ አገልግሎት የሆነት የሚፈጸም ማቅረብ ማረጋገጥ	100
3.3	የትምህርት ተቁማትን ለመማር ማስተማር፣ የመሆናና ልጠና ለመሆኑ ማድረግ፣	56
3.4	የመርዓት-ትምህርቱን ተገቢነትና ጥሩት ማሻሻል	25
3.5	የአገልግሎት ስራንስ ተምህርቶችን የመማር ማስተማር ሂደት በማዘመን የተማረወችን ወጪት ማሻሻል	37
3.7	የትምህርት ፍትሬዋነትና አካታችን ማሻሻል	83
4	የገልጻለች ተምህርትና መደበኛ ያልሆነ ተምህርት ተደራሽነትና ፍትሬዋነት ማረጋገጥ	80
4.2	ከከራና ገበያ ፍላጊውን የትምህርት ተጨማሪው ተሳትሮ ማሳደግ፣	82
5	የት/ት ፈመናና ፍተናወች አገልግሎት ማሻሻልና ማዘመን	93
5.1	የት/ት ፈመናና ፍተናወች አስጥታ ማሻሻል	93
6	የከፍተኛ ተምህርት አስተዳደር ሥርዓት፣ የሆነት አጠቃቀም እና የመስረት ልማትና ፍጠረታ ማስለበት፣	66
6.1	የፊልማዊ የትምህርት አመራርና አስተዳደርን ማጠናከር	63
6.2	የሆነት ምንምው አጠቃቀም ወጪዎችንና ማሳደግ	57
6.3	የባለድርሻ አካላት ተሳትሮና ዓለም አቀፍ አገርነትን ማሻሻል፣	41
6.4	የትምህርት መስረት ልማት፣ ፍጠረታዊ የዲሞክራሲ ተከናወች ከሆነት አጠቃቀምን ማሻሻል	90
6.5	የትምህርት ተቁማትን ለመማር ማስተማር፣ የመሆናና ልጠና ለመሆኑ ማድረግ	37
7	በከፍተኛ ተምህርት ተቁማት የግዢርምር፣ አገባብነትና ጥሩት፣ ፍትሬዋነትና ተደራሽነትን ማረጋገጥ፣	78
7.2	የትምህርት አመራርና እና የመምህራን አቅርቦችና ባቻትን ማሳደግ	100
7.3	በመልካም ስነመግባር የታዘዴ ለመሆኑ አገልግሎት የሆነት የሚፈጸም ማቅረብ	60
7.5	የግዢርምርና ልጠና ለፈጸም ማሳደግ	73
8	በከፍተኛ ተምህርት ካርድ የቴክኖሎጂ ዕድገት፣ ስጋሜ እና የሚዘረዘሩበት አገልግሎቶችን ማስለበት	86
8.1	የህጻናት ስዕስ ማስረጃ አቅርቡ ለፈጸም ማጠናከር	85
8.2	የተቁማትና አንድነትና ተሳትሮ የቴክኖሎጂ ስጋሜን ማሻሻል	86
መቅረብ ወጪት		75

ከቅድመ 1ኛ ደረጃ እስከ 12ኛ ክፍል

በለማሳዣ ትምህርት

- ❖ ከቅድመ አንድኛ እስከ 12+ኛ ክፍል የተመዘገበው ተማሪ 85 በመቶ
- ❖ በለማሳዣ ትምህርት ምዝገብ አፈጻሚያ 79 በመቶ ሆኖል::

አፈጻሚያ መቀነስ ምዝገብ::

- ❖ ገዢት: ይረዳ: ነገሩ መጥለቷልቁ የተከሰተበትው አካባቢዎች የሚጠበቀው የተማሪ ቅጂ ለመመዘገበ አልተታላም

የትምህር መሰረት ልማት፡ ፍሰላዊ ዴሞክራሲያዊ ዴንብ ከፍተኛ አስተዳደር ማኅናል

- ❖ የከተማው በተ መካሬ ካለው ት/ቤቶች መ-ሳጥ 553 ት/ቤቶች በተወጪ እንዲተስተና ተደርጓል
- ❖ 2576 ለሚሆነ ሁሉትና ይረዳ ቴምህር ቤቶች 25 ማ.በ የኢትዮጵያና የዳታ አገልግሎት እንዲያገኘና ከዚህ ማዕከል ቤቱ ላይ ተፈጻሚ በተና የሰራው ስራ በመከናወን ለይ ነው::
- ❖ ከሁንተስተና በተሰጠው ሁ-8702 ቴምህር ቤቶች ተጠሪው አገልግሎት እንዲሰጠ ተደርጓል::
- ❖ በጠርሱት ጥወካይት የወደሙ ቴምህር ቤቶችን መልስ "አዲስ የኢትዮጵያ ቴምህር ቤት" የሚል የትምህር ቤት ዓይነት የተዘጋጀ በጠርሱቱ ጥወካይት ከወደሙ 1,335 መ-ሳጥ 50 ቴምህር ቤቶችን ስራ ለማስተኞች ውስጥ ተይሱል::
- ❖ ስቶች ለሰጠው ይረዳ ከድንብ ማህበረሰቦ ይገባ 21 ቴምህር ቤቶችን መልስ ለመገኘበት ስምምነትና የበታቸውን ተፈጻሚነት::
- ❖ የንድማስታ መሠረታዊ ቴምህርና የሚያ ከሆነ ስልጣን የሚሰጠ ገቢያው ተስፋዋት ሲቀርብ ተፈጻሚል:: የንድማስታ መሠረታዊ ቴምህርና የሚያ ከሆነ ስልጣን የሚሰጠ ገቢያው ተስፋዋት ሲቀርብ ተፈጻሚል::
- ❖ በስተናድሩ መሰረት የተቋሙ የሚሆን ስራ መሠረት የሚሰጠ ገቢያው ተስፋዋት ሲቀርብ ተፈጻሚል::

የኢትዮጵያ የትምህርኑ አገባብነት፡ ትረት፡ ፍቻናወንታና ተደራሽነትን ማረጋገጥ

- ❖ ተማሪዎችን በመስከተም ሥነ ጥማትበር ለማንኛውን ለሆኑ አገልግሎት ለማድረግ የግብር-ገብ ቴምህርኑ ካልፈጸም እና ክፍለው የሚሸጠውን መዳደሪዎች ተዘጋጀች::
- ❖ ካልፈጸም እና ክፍለ መሬት ቴግበራናየሁሉትና ደረጃ ቴምህርኑ በግብር 10ኛ ክፍለ የሚከራከሩ ቴግበራ እየተተገበረ ይገኛል::
- ❖ በትምህርኑ በት ማገበ በመንግስት ባሙዕና እና ከአገር ድጋፍዎች በ 5.1 ቤትምን በር 9,145,038 ተማሪዎችን ለማመገብ ታቅክ በአገጋመ የእቃዎች የቀን መኖር 5,395,545 ተማሪዎችን በማገበ ተደግኝመ ማቀኑ ተቋል
- ❖ የተማሪዎችንና የሚሞላውን የእንግሊዝኛ ቋንቋ ከሀላት ለማስኩል ከእኔም ተለካም በተገኘ ደንብ ያለምንም ወጪ (zero rate) (<http://Learn-English.moe.gov.et>) በነፃ ቅርቡ::

የትምህርኑ ምዘናና ፍቻናወንታና ለማስኩል

- ❖ 12ኛ ክፍል የፋተና አሰጣጥ ስርዓትን ከተረፈ የፊይ ለማድረግ የሚፈተኛ ጥበቃ ይረስናስተ እንዲሆን በማድረግ፡ ፍቻናወንታና ምዘናና ከሀልል በማቀያዙ እና ተማሪዎችን ውስጥ ይረስናስተ በማኅጋዝ ፍቻናወንታና ተያዋቁል፡፡ ለአሁ ስራ መሳሪቱ የተለያዩ በለዚድን አካላት ከፍተኛ ደጋጌ አድራሻዋል፡፡
- ❖ በፈተናው 954,560 የሚፈተና ተማሪዎች ከትምህርኑ በት ውስጥ ይረስናስተ በማኅጋዝ በወጪታማነት ተስተዋል፡፡

- ❖ የፊተማዎች የአሰራር ስራዎት ለማጠናከር ይረዳስስቱ ያለውን የፈጸመ እንዲታላለው የሚደረግ የአዲስ አበባ ይረዳስስቱ ጥሩ ገዢ መቋቃሚያ ታሪክ የተዘጋጀ ሲሆን ስምንት ይረዳስስቱ ወደ ጥሩ ገዢ ተቋማት ለማድረግ መለያ መስፈርት በማዘጋጀት ላይ ይገኘል፡፡
- ❖ በግብር ፖስታ የየደረሰስቱ የሚሰጥ ገቢ 15 ከመቶ ለማሳደግ ታቁዕ 8.5 በመቶ ማድረግ ተቋል፡፡
- ❖ ዘመኑ ይረዳስስቱ 164 አዲስ የአከዣማዊ ተደራሽዎችን ለማከናወት ሂቻዎች እንዲሰጣቸው ተያች አቅርቦው **48+** መስፈርቱን ያለሚሉ (በተለይም ከተለሰነና ተከራካሪ መስከ የፌዴራል) በሙሉ መሳሪያ በሙሉ መድቷቅ ተደርገዋል፡፡
- ❖ ከ2015 ዓ.ም. ማጠናቀያ ፕሮግራም በከፍተኛ ቴምህርት ተቋማት በ83 የተምህርት መስከተው የማመራ ፍተና (EXIT EXAM) በቴክኖሎጂ የታገኘ ሆኖ በአንቀጽ መስጠት እንዲቻል አስፈላጊው ቅድመ አገልግሎት በመደረግ ላይ ነው

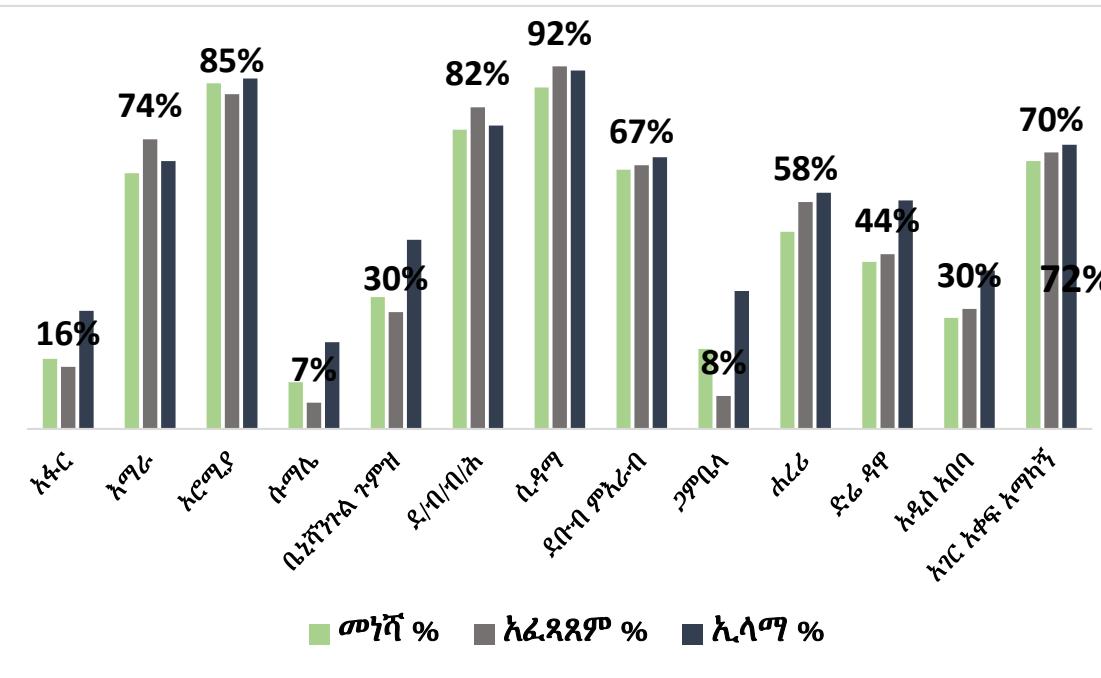
- ❖ የአዲስ ሂሳብ ተምህር ትንበሬ መጠታማነትና የመማሪያ ማስተማሪያ መዕቅቶችን ተደረሰነት መከታተልና መደግኝ;
- ❖ በተፈጥሮና ስው ስራሽ አዲህ ምክንያት ተምህር በሌተዕቃለቸው አካባቢዎች ላይ የተምህር ትደግኞችና ስለዚህ ትንበሬዊ ማድረግ;
- ❖ የሞላል ተምህር ቤትና እኩረ ተምህር ቤት መሆኑ ገንዘብዎችን መከታተል;
- ❖ የእንግሊዘኛ ቋንቋ ማስቀመጥ መሆኑ ገንዘብ በአዲስ መልካ ማዘጋጀትና መተማበድ;
- ❖ የተዕቃለ የአማራር አቀም ለገንዘብ ስራውዎችን አጠናከር መቀበል;
- ❖ የምርመራ ይረሰኝበቱ በቀጣይ ለሚገኘውን የሂሳብ ገዢ አስተዳደር ገዢ ተኩረት ማድረግና የከተትል፤ ይህን ስራ በቀጣይነት መስፈርቶ፤
- ❖ ከከፍተኛ ተምህር ተቋማት አስተዳደር አኩያ በቅይናንስ አርፍ በሚስተዋል ችግሮች ላይ ባኑትና ምርመራ የሚገኘው ሁኔታ ለማቅረብ በለዕድገትዎች ጋር ምክከር ማድረግና የዘርፍን አፈጻጸም ማስቀል፤
- ❖ ከፍተኛ ተምህር ተቋማት የግዢ ስራዎችን ለማስተካከል የሚዕቀቀ ገዢ ስራዎችን ከየረሰኝበቱ ነው ሆኖም ሆኖም እንዲሸፍ ለማድረግ ከሚመለከታቸው ጋር ውይይት በማድረግ መቆኅዕወችን መፈለግ፤

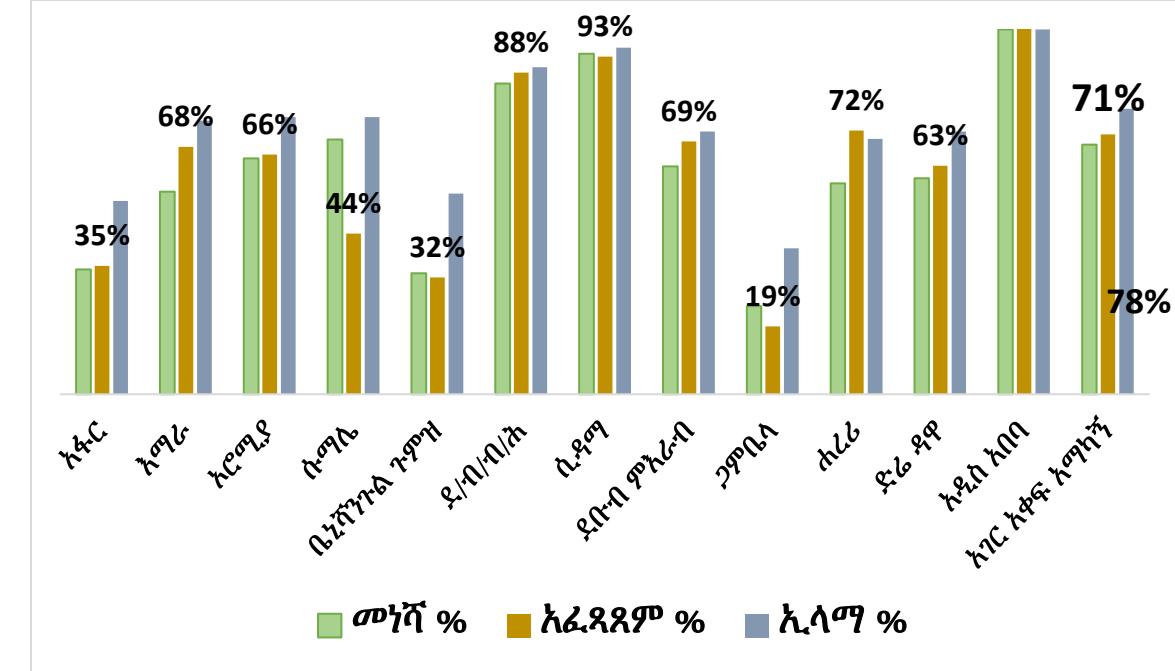
ተ.ቁ	ተ.ቁ ስትሬክት ግብር፡ የፍ የፍ ተማሪዎች	አፈጻጸም በመቶች
1	ተቋማዊ የመጀመሪያ አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የገልጻለት አስጥጥ አስራር ማንበበት	83
2	የእናደኛ፡ የህንኑት እና የመጥቶች ማኅበር ስርዓት ምግባር ማንበበት	86
2.1	የሰኔ ተዋል እናደኛ የጠና አገልግሎት ማንበበት	93
2.2	የህንኑት የጠና አገልግሎት ማንበበት	96
2.3	የመጥቶች እና መጥቶች የጠና አገልግሎት ማንበበት	54
2.4	የሥርዓት ምግባር አገልግሎት ማንበበት	84
3	የበሽታዎች መከላከል፣ መቆጣጠር እና የሀምኖ አገልግሎት ተደረገነትና ጥሩትን ማንበበት	89
3.1	አቶ እና ሲ. መከላከልና መቆጣጠርና ሁዝርና ማንበበት	82
3.2	ተተለፈ የሆነ በሽታዎችና መከላከልና መቆጣጠር	96
3.3	የተተለፈ የልሆነ በሽታዎችና መከላከልና መቆጣጠር	98
3.4	ትከራት የሚሸጥ ማኅበር በሽታዎች ማተፊት(ከብደት)	83
3.5	የሁይክና የአካባቢ ጥና አጠብቃች ማንበበት	99
3.6	የጠና አከለኝነትና ተረጋራምና የመጀመሪያ ደረጃ ጥና ክብከብ ማንበበት	66
3.7	የሁሳታቸው ሁዝርና አገልግሎቶችና ማንበበት	72
4	የጠናው ስርዓት አጠቃቀርና አቅም ግንባታን ማንበበት	61
4.2	የጠና መሰረት ለማት ማንበበት	100
4.3	የድንጋጌ የህብረተሰቦ ጥና አዲር አስተዳደር ስርዓትን ማንበበት	95
4.4	የጠና አገልግሎት ጥሩት እና ፍትሃዊ ተደረገነትን ማንበበት	88
4.5	የድም እና ተቶ አቅርቦትና ጥሩትን ማንበበት	75
5	የጠና አገልግሎት ተደረገና ማንበበት	62
5.1	የሞተርና ምዕባ ነት የልሆነ ምርመራ ደህንነትና ጥሩት ቀጥጥሪን ማጠናከር (ከብደት = 1.5)	88
5.2	የመድሃኒቱ፡ የሀምኖ መሰራምዎች እና የመወሰኑ ምርመራ ደህንነትና ጥሩት ቀጥጥሪን ማጠናከር	100
5.5	የጠና ተቋማት እና የጠና ባለሙያ ከህመትና ለንምግባር ቀጥጥር ስርዓት ማንበበት	71
6	የጠና አገልግሎት አቅርቦትን ማንበበት	72
6.1	የሀምኖ መደረኝነቶች አቅርቦትን ማሳደግ	100
6.2	የሀምኖ መሰራምዎች አቅርቦት ማሳደግ	83
6.5	የመድሃኒት በማርኑትና መከላከል (Prevention of Antimicrobial Resistance)	100
7	በመረጃ ላይ የተመሰረተ የወሳኔ አስጥጥ ስርዓትና የጠና ደረጃ ተከናሸቸን እና ፈጠራን ማንበበት	75
7.1	የጠና መረጃ አስተዳደር ሥርዓትና፡ የጠናው አገልግሎት ምግባርና እና በመረጃ ላይ የተመሰረተ የወሳኔ አስጥጥን ማጠናከር	100
7.2	የኢትዮጵያ ተከናሸቸ ፈጠራ(innovation) ሲሆ. ማንበበት	100
7.3	የጠናው አገልግሎት ምግባርና ማጠናከር	71
7.4	ወረዳን መሰረት የደረሰ የጠናው አገልግሎት ምግባርና ማጠናከር	72
8	የግል አገልግሎት ምግባርና ማጠናከር	100
8.1	ስተላቸቸ አገልግሎት ምግባርና ማጠናከር	100
	መቻላዎች	83

የበተሰብ እቅድ እኩዕዢዎች

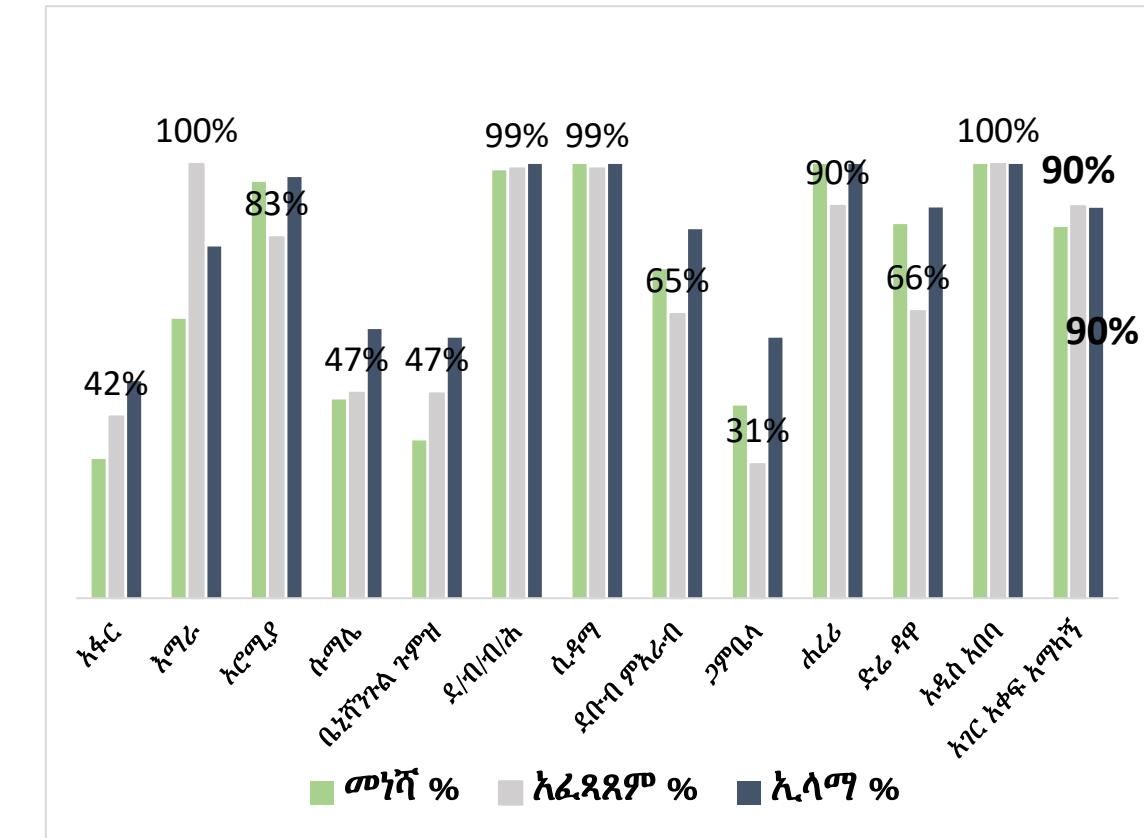
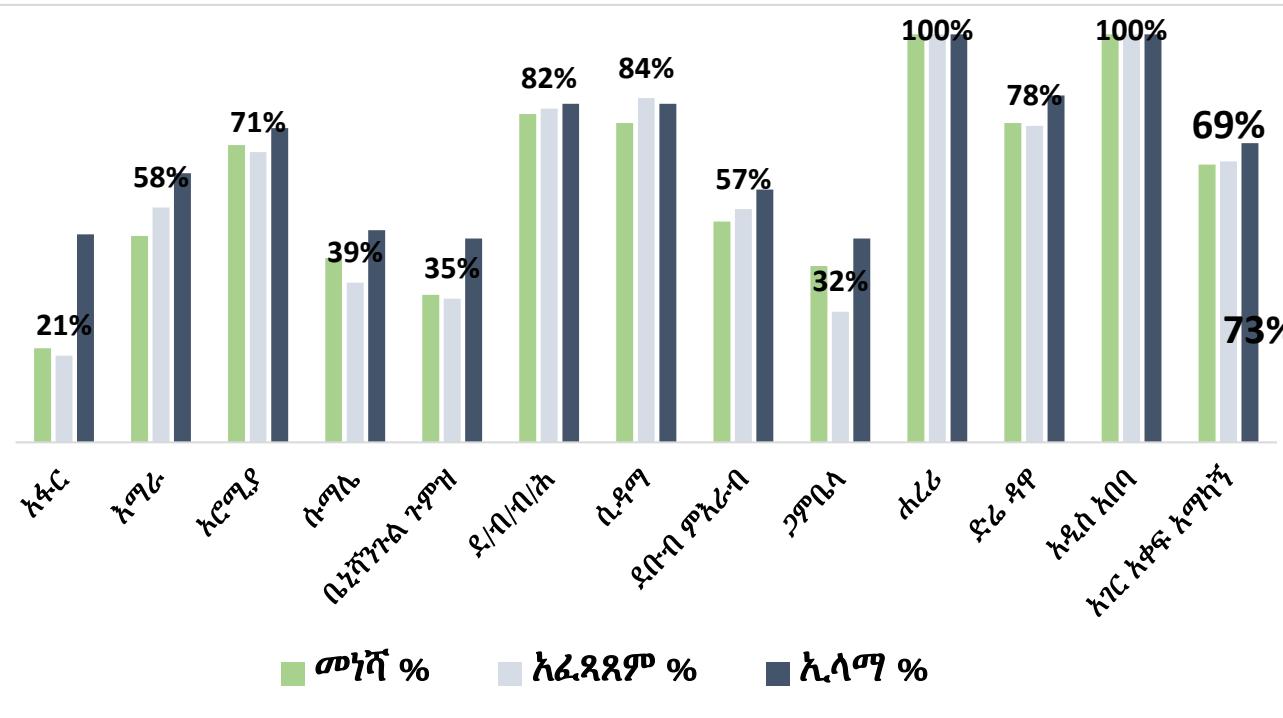
❖ የበተሰብ ዕቅድ ጽሑፍ ከበላራው በታች ዓይነት ተማሳሳይ ገዢ ጽሑፍ (72 በሙቶ) አንዳር 2 በሙቶ መቀነስና ያስፈል::

❖ ከበላራው በታች ዓይነት ተማሳሳይ ገዢ አዲቶክም አንዳር የተኩለ አዲቶክም /8 በሙቶ/ መጨመር ያስፈል::

በስለጠኑ ጥና ባለሙያ የሚሰጥ የውሉድ አገልግሎት

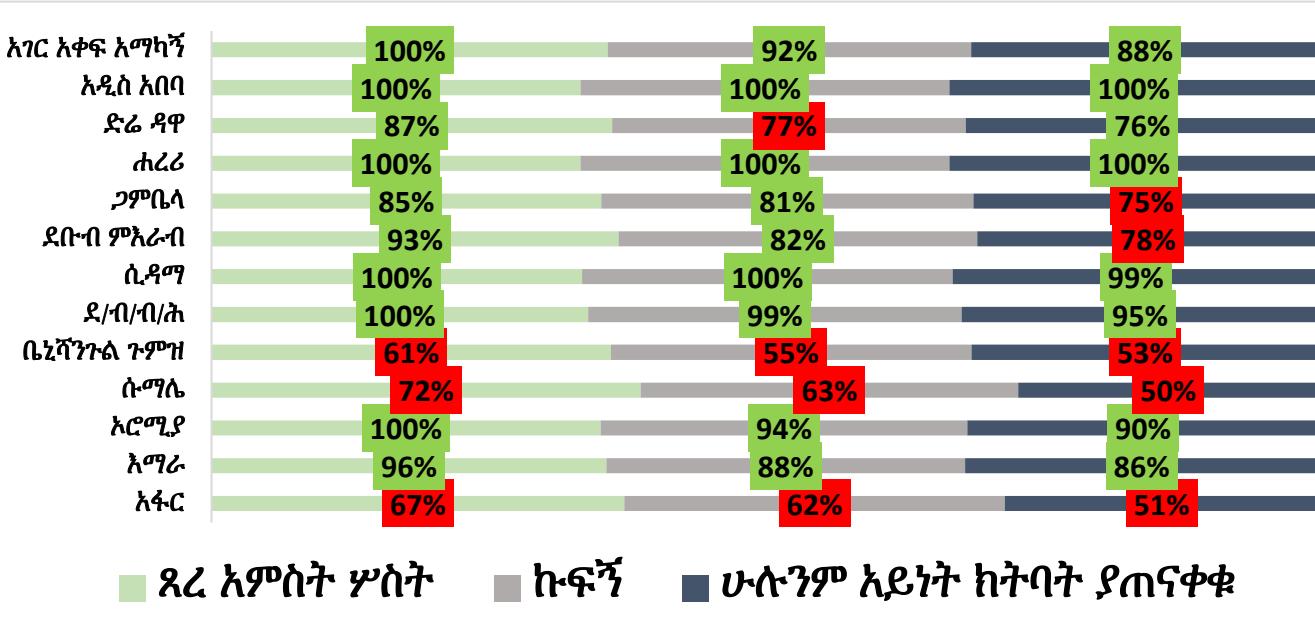

- ❖ ከባለፈው በቋት ዓመት ተመሳሳይ ወቂት አፈጻጸም አንድር የተወስኑ መሽሻል /4
በመቶ/ እንዲለው/ የስተዳደሪያ::
- ❖ በቀድ ጥና የሚወልደ ነፍሰበር እናቶች ጉኑን ከ 5 ከመቶ ወደ 6.5 ከመቶ
ማሳደግ የታችል በሁኔም ባለፈው ቅዱት አፈጻጸም ከ 5 በመቶ ላይ ይገኘል::

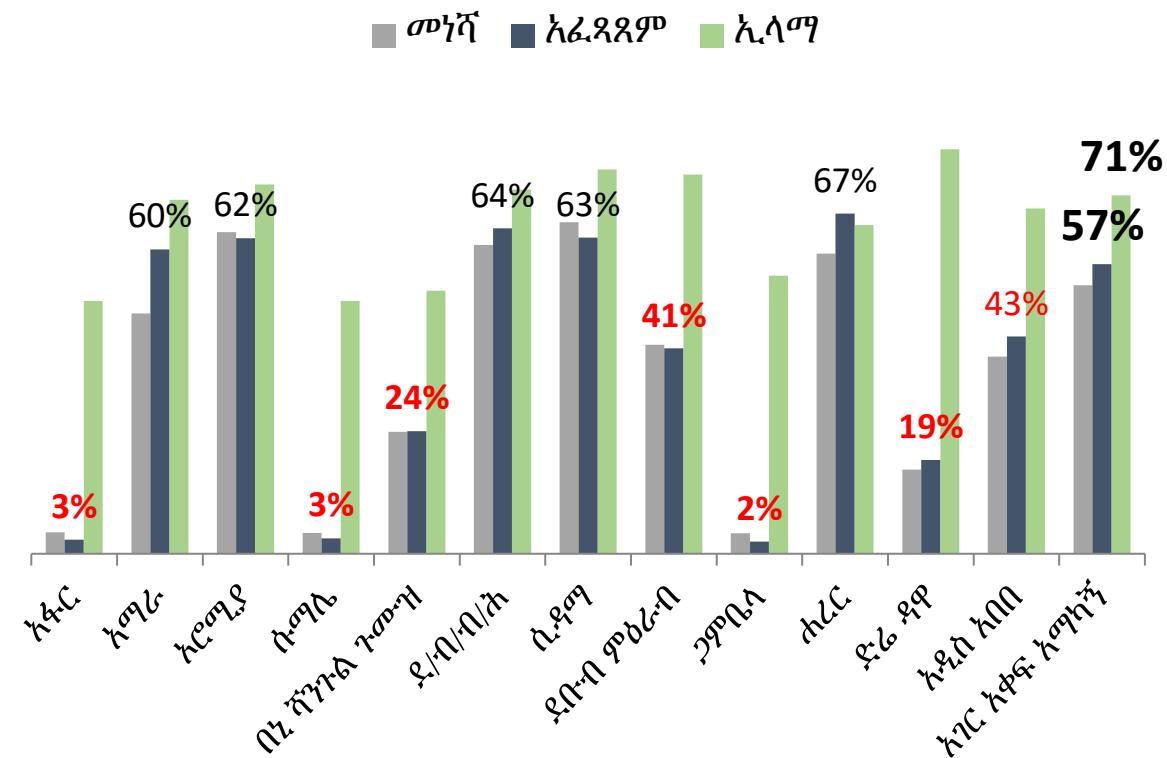
- ❖ የኋና ኮፍ አገልግሎት በሆነ ደረጃ 90 በመቶ ያረዳል::

የክትማት አገልግሎት ስፋትን ማሳደግ

ከሁለት ዓመት በታች የፊደግ ክትማት መንሰረት

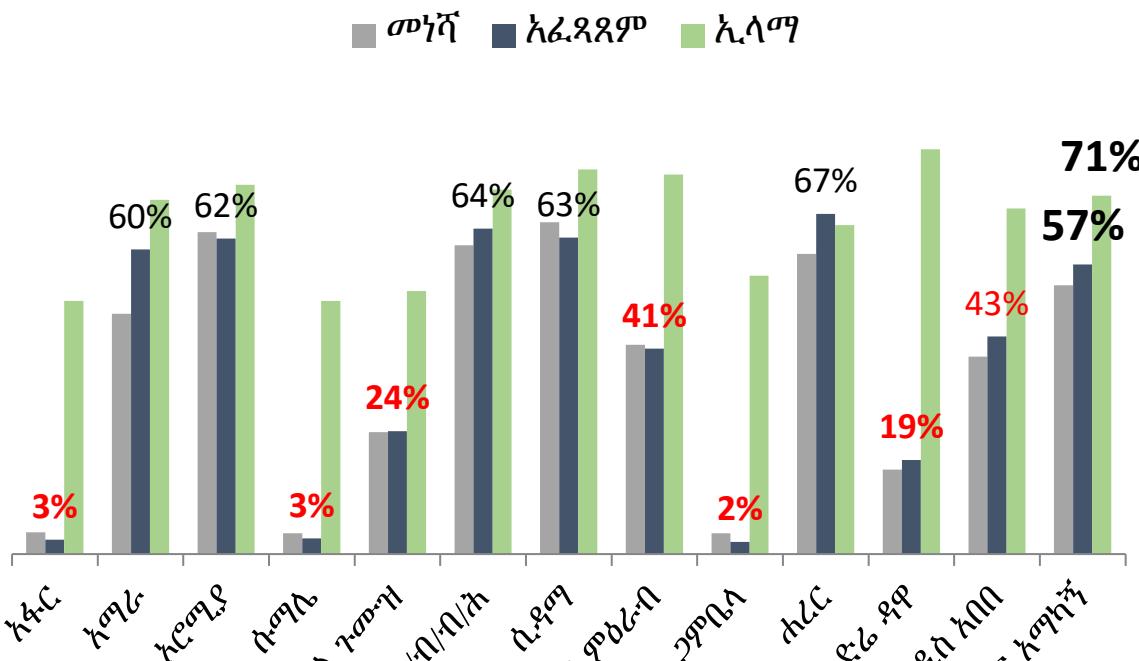

❖ ሆኖም ዓይነት ክትማት የገኘ ሁኔታ ከበላይው በታች ዓመት ተማሳሳይ ይዘው አፈጻጸም አንድር 2 በሙቀት መስኑን ያሳይል::

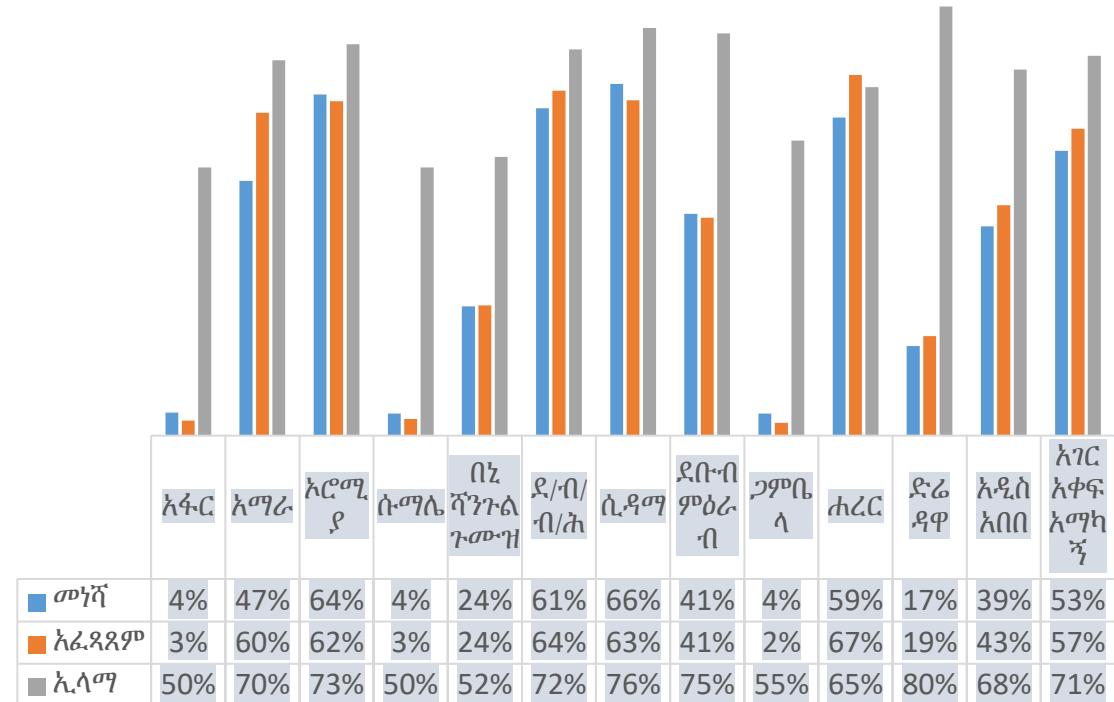
❖ GMP revitalization ከአዲስ ይረዳቸው እና ጉዳዚ ከሚመለከታቸው የሚሸጠው ክፍል በመሆን የሚከከር መደረሻ የተከናወደ ሲሆን ከከልለዋቸው በተፈጻሚነት የሚደረግ ነው::

የከተማ አገልግሎት ተናሸጋ ማስደግ

- ❖ ህጋዊ የዕለት አፈጻጸት የገኑ ሆኖም ከሰላም በታች የሚተረጋገጧ ጥሩ
አፈጻጸም አንቀጽ 2 በሚቀርብ መስጠት ያለዋል::

System Based Focused Reform (SBFR) ቁልፍ አመለካች
አዲስአበባ በ36 ሁለተኛው ቀን: 2015 በመት አመት እና የመጀመሪያው
ግማሽ አመት

አመለካች SBFR ተቋማት	የ2014	2015 በፊት ግማሽ አመት	አዲስአበባ	ንደጋጌ
የተኞች ታክክለዋቸው ትምህር ማጭ	3.40	3.29		-3%
የደንብነት ክፍል ታክክለዋቸው ትምህር(ተቋማት)	0.95	0.44		-54%
ገኘ ክፍል ታክክለዋቸው ትምህር	26.5	29.3		11%
የደንብነት ክፍል ታክክለዋቸው ኮ24 ስሳት በላይ ቅይታ	19.5	15.3		-22%
አፈጻጸም ማጭ	78.1	84.1		8%
ተኞች መታዕና የቅይታ ገዢ (ቀን)	5.4	5.5		2%
በተመሳሳይ ቅን ያልተገኘ ተመለለሽ ታክክለዋቸው ቤ%	35.6	24.2		-32%
የታክክለዋቸው የC希ታ መጠን	72.8	76.4		5%

- የመሰራተኞች መድረኑቶች አቅርቦት በጠና ተቋማት በየደረሰዎች የመድሃኒት አቅርቦት 84 ካማቶ ይረዳል::
- የመድሃኒት በከነት መቀለ ከ 3.90 ካማቶ ወደ 3 ለመቀለ እየተሰራ ሲሆን በግማሽ ፍጤቱ 1.8 ካማቶ ላይ ይገኘል
- 14.9 ባላያን ቅጂ ያለው መድረኑቶች፡ ሌሎችንቶች፡ የሀክምና መገልጻዎችና መሰራያዎች ለጠና ተቋማት ማስረጃዎች ተቋልል::
- ሀክምና መሠራያዎችን በጠና ተደግኝም 1.8በላይን በር ቅጂ ያለው እንዲሁም በተገለበዎ ፍንም ይገባም 173.7 ማላያን በር ቅጂ ያለው በድምሩ 1.98በላያንበር ቅጂ ያለው የሀክምና መሰራያዎች ከሚከከል መጠወች ተሰራዎች ተዋል::
- የመድሃኒት ቅጽ የሚመለወው ቅጽ በዘት ከ229 ወደ 160 ለመቀለ ትቁይ በግማሽ ፍጤቱ 202 ቅናት ማድረሻ ተቋልል::
- የተገኘ መድሃኒት አጠቃላይ ከመ-ዙህ ህንጻ በር 9.08 ባላያን (94.3%) ከሁንጻ ውስጥ በር 548.8 ማላያን (5.7%) ይረዳ ያለው መሆኑ ያሳያል
- 22,374,638,711.22 በር ቅጂ ያለው የጠና ተብዓቶች በግማሽ በግዢነት እርምጃ የተሰጠው ወደ መጠና ገበተዋል::

- ❖ የጊል ስትናን በጊዜ ያለውን አስተዋወቂና ማሳደግ:
- ❖ የሂሳብ ውስጥ አምራቾች አቅም በማሳደግና እኩስ አምራቾች እንዲጠበቅ በማድረግ ያለውን የመታወቃዎችን ግብዓት እኩረት ለማቅረብ የውጭ ጥንካራና ለሎቶ የአምራቾች ተግዳሚዎችን መኖታት ወሰኑ ነው፡፡
- ❖ የሂሳብ ውስጥ ክትባት ማሚራቻን ወደፊሩ ለማሳደግ የጊዜ ማ/ሪ በአለም በንክ ደንብ ስራ የቻማረና በታ ከቆላንጻ ታሪክ በከናየ ለማስተካድ እየተሰራ በሆነዎም በjoint venture ለማሽማር አለምኑ አቅምኑ እኩረቷን ፍጥነ መውሰን አለማቸልና የbuy-back guarantee ጥለሁ አለማኖር በአቅጣኝ መኖታት ያስፈልጋል፡፡
- ❖ የተረኞረ ሁኔታቸለዎን ከሚገኘው እንደር በPPP የዲያንብስተካከል ለሎቶ አገልግሎቶች በሂደት ላይ ሲሆን በተለይ ግን በjoint venture ከUAE ተርተሪያ ምርመራ በንክና ከእንጂከተማንት ሪልዲንግስ ጽሑፍ እየተሰራ በሆነዎም ተግዳሚዎች በመኖራቻው እንዲያቀጥል እኩረቻል፡፡
- ❖ የጊዜ መድሮን በተመለከተ፣ የሚሆን ስትናን መድሮን እየተገኘው እሱን 45 ማፊያን ሁዝብ የተስራነ ሲሆን በቀጥረ ሲሆን ለለው ማህበረሰቦና ለጠረተቻች የስራ/ማህበረሰዎ ስትናን መድሮን በቀጣይ የበታች አማካት ለማሽማር ከሚመለከቻው ሲከተሮችንና አገልግሎት ሲሆን በፈጸመና በከልል የበታች አገልግሎት ከአሁን ያስፈልጋል (5.4 ቤት በር በአማካት)
- ❖ የጊዜ አስተዳደር ቅጥጥር አዋጅ መጽሑፍ፡ ለጥሩት፣ ቅጥጥር፣ ስቴክኒቱ ማስተካከያ (ለጥቅም የንቅለ ተከለ ሆኖ)

07 ማዕበራዊ እና በሀል ልማት

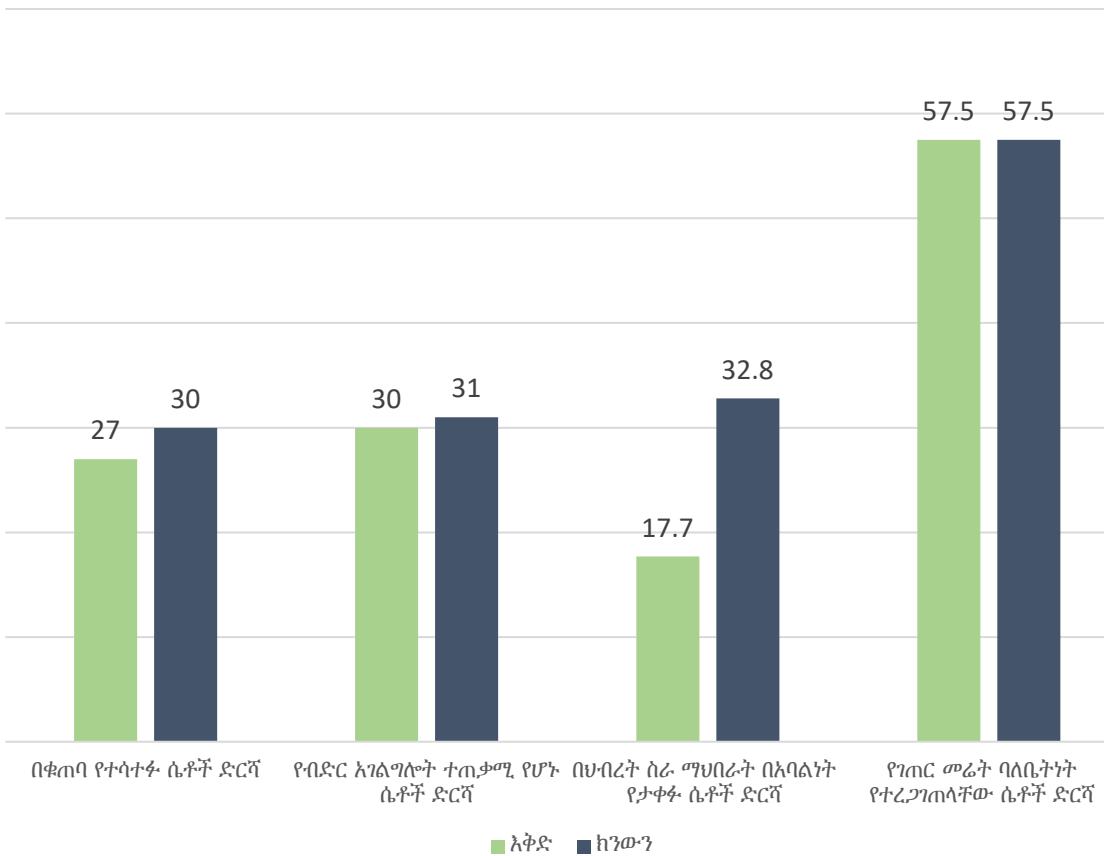
ተ.ቁ	ስትራቴጂ ግብር፡ ወር ወር ትግበራት	አዲስአበባ በሙያና
1	ተቋማዊ የሚገልጻው አቅም፡ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አሰጣጥ አስፈላጊ ማነሳበት	76
2	የኢትዮጵና መብት፡ ደህንነት፡ ተሳታፊና ተጠቃሚነት ማረጋገጥ	99
2.1	የኢትዮጵና መብትና ሁለትናፌዴር ደህንነት ማነሳበት	10
2.2	የኢትዮጵና ተሳታፊና ወከልና ማሳደግ	100
2.3	የኢትዮጵና አካውሃዊና ማህበራዊ ተሳታፊና ተጠቃሚነትን ማሳደግ	99
3	የሀገናት መብት፡ ደህንነት፡ ተሳታፊና ተጠቃሚነትን ማረጋገጥ	94
3.1	የሀገናት መብትና ደህንነት ተጠቃሚነትን ማነሳበት	91
3.2	የሀገናት ተሳታፊና ማሳደግ	95
3.3	የሀገናት ማህበራዊ ተጠቃሚነትን ማሳደግ	94
4	የወጪቶች መብት፡ ደህንነት፡ ተሳታፊና ተጠቃሚነት ማረጋገጥ	97
4.1	የወጪቶችና መብትና ሁለትናፌዴር ደህንነት ማነሳበት	96
4.2	የወጪቶችና ተሳታፊና ወከልና ማሳደግ (የቦን ል.ቁልና የበትኬራዊ አገልግሎት ሙራዎች)	98
4.3	የወጪቶችና አካውሃዊና ማህበራዊ ተጠቃሚነትን ማሳደግ	96
5	የሚህበራዊ ጥብቃ ሚርዓትን መዘርዝርና አገልግሎቶችን ማነሳበት	91
5.1	የሚህበራዊ ጥብቃ ሚርዓትን በመዘርዝር የዘመንችን ተጠቃሚነት ማሳደግ	99
5.2	የሚህበራዊ ጥብቃ አገልግሎቶችን በማስተካት የዘመንችን ተጠቃሚነት ማሳደግ	84
6	የአካውሃዊ ማህበራዊ ተከታታለት፡ ተከታታለት እና ተጠቃሚነትን ማረጋገጥ	82
6.1	የአረጋዊያንና ሁለትናፌዴር ተከታታለት፡ ተከታታለትና ተጠቃሚነትን ማሳደግ	92
6.2	የበተሰብ ተቋማዊ አድራሻዎች ማጠናከር	31
6.3	የአካል ጉዳቶችን ተከታታለት፡ ተከታታለትና ፍትሃዊ ተጠቃሚነትን ማሳደግ	100
6.4	ሁን-ወጥ የሰውች ነው-ወር መከላከልና ከሰደት ተመለሽ እንዱት የሚህበራዊና አካውሃዊ አገልግሎት ተጠቃሚነትን ማሳደግ	99
7	የተቋማትን የአካል ትግበራ አቅም ማረጋገጥ	64
7.1	የተቋማትን የአካል ትግበራ አቅም ማነሳበት	76
7.2	የአካል ትግበራ ተቋማዋነትን ማሳደግ	49
	ጠቃላላ ወጪት	89

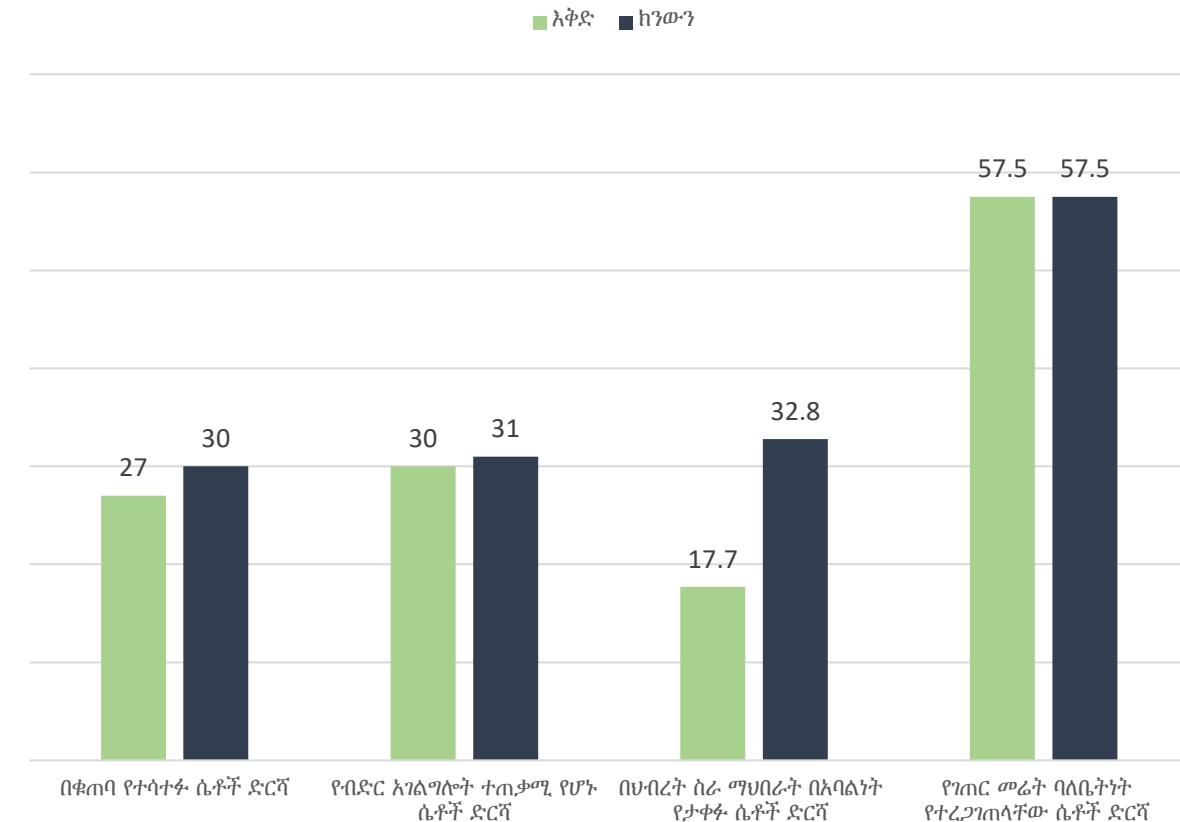
ቢቶታ የልማት ተከታዩነትና አካታችነት

ቦግማሽ ዓመት 4,641,081,304 ባር የብድር አገልግሎት መግኘት ቅለዋል

የኢትዮጵና አካል ትዕዛዝ ተጠቃሚነት እና የወጪ በመቶች

የኢትዮጵና አካል ትዕዛዝ ተጠቃሚነት እና የወጪ በመቶች

- ❖ በስድስት ወር 43 የህግኑት መጠዥችና መዘኅና ስፍራዎችን በከልለቻ/ ከተማ አስተዳደርቸው እንዲሆም በፌዴራል ተቋማት ማቆቀም ተቋል:: በተቋቀሙ የህግኑት መጠዥችና መዘኅና ስፍራዎችን 612,028 ሁኔታን ተጠቃሚ ማድረግ ተቋል::
- ❖ በመንግስትና በግል ተቋማት ወሰት የህግኑት ማቆያ ፍሰላቱ ያጋለ ተቋማት ይርባ የመጥ ያርሳል በዘመኩ በተቋቀሙ የህዝኑት ማቆያዎች 2,938 ሁኔታን ተጠቃሚ ማድረግ ተቋል::
- ❖ በ12 የሰጠው መስከት በአረንጻዱ አኞሪ መርሆ-ማብር: የአቶዎችን በት መገንባት፡ደም ለገባና በመንገድ ተረፈዎች ይህንነት አገልግሎት፡ እና በለለቻ 21 ማረጋገጫ የቦት ፍቃድችና ተከተሉዋል::
- ❖ በቦት ፍቃድ አገልግሎት 41 ማረጋገጫ የህበረተሰብ ክፍለዎችን ተጠቃሚ ለማድረግ ታቁድ 52 ማረጋገጫ ተጠቃሚ ሆኖም ይህም በጥንካብ ሲተመን 15.4 በላይን በርሃናል::
- ❖ ወደ ለሽል እንተርፕሮዙ 3 የወጣት ስጠፊና ማዕከላት ለማሳደግ በታቃዶው መስረት በእወጣ፡ በዘመኩ ያልተቀበል እና በሽስመኬ ከተማ የሚገኘ 3 ማዕከላትን ወደ ለሽል እንተርፕሮዙ አድጋዋል::
- ❖ 1 ማረጋገጫ ይሂና ተጠለው የሆኑ የህበረተሰብ ክፍለዎችን (አካል ገዢተችቸውን፡ አረጋዊያንን እና በህግኑት የሚመሩ በተሰጠውን) በጠጠርና በከተማ ለማታዊ ስፍራዎች ተረጋግጧች የቋማ ቅጽታ ይጋፍ ተጠቃሚ ለማድረግ ታቁድ 992ናሁ ተጠቃሚ ማድረግ ተቋል::
- ❖ ለአረጋዥያንና አቶዎችን ይህም ተቋል:: እና በዚህ የሚገኘ አድጋዋል::

- የሚሆኑዎችን መብቻን አለፈ ለማድረግ የሚሆኑዎች ጥበቃ ፍንደጂ በዘላቂነት እንዲቁቁም ስራውችን ማከናወን
- የከሚኒቱ ካር ክሳሽን ስራውችን በማጠናከር የስሽል እንጋጌዎችን ለማተካት
- አካል ገዢተኛዎችና አረጋዊያን የሥራ እና ልማት ለመሆኑ ስራውችን በስሩት አጠናከር ማስቀመል፤
- በሁሉም አርይታ የለውን የበት ፍቃድ አገልግሎት ማጠናከርና በከፍተኛ የህዝብ ተስተናና ጉዳኔች ተግባራዊ እንዲሆን ማድረግ፤
- ወላም እና አዲሱችዎን ገዢና ያደረገ ነገሮች ሁይወት ለማሻሻል ከባለድርጅ አካላት ጋር ቅንቃቄዎች ስራውችን ማጠናከር፤
- ጥቂት ለደረሰባቸው ሲያችቷ የድጋፍና ምላሽ አስጥጥ ማጠናከር፤

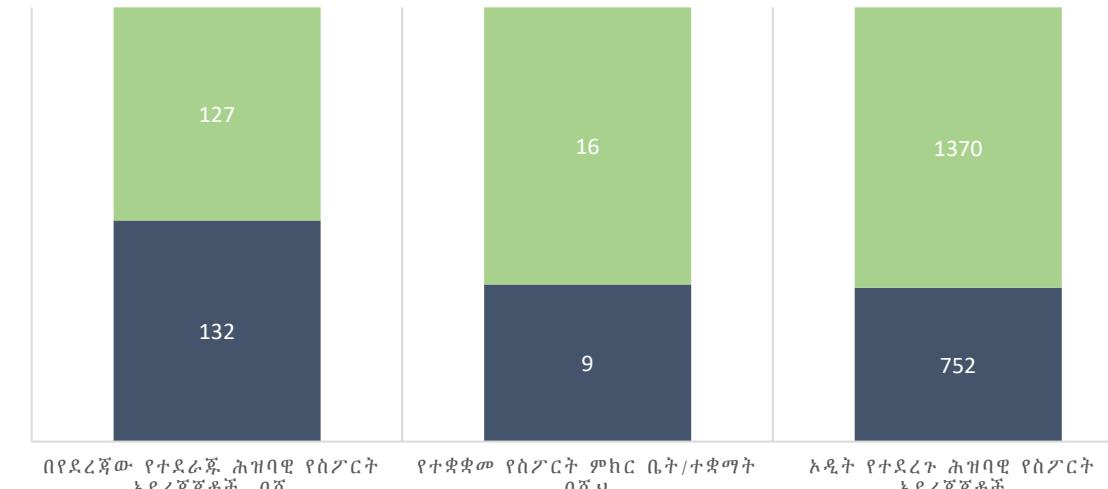
ተ.ቁ	ስትራቴጂ ማሽኑ በቅርቡ እና የሚገባውን ማስረጃ	አዲቶም
1	ተቋማዊ የሚከራለያዊ አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አስጥጥ አስፈር ማንሳበት	92
2	የበህልና ስፖርት ዘርፍ ማንሳበት	92
2.1	በሁኔታ የሚገኘ ልቦ ልቦ ማርጫዎች የሚገባውን ማስረጃ	100
2.2	በአትዮጵያ የሚገኘ ልቦ ልቦ ማርጫዎች የሚገባውን ማስረጃ	88
2.3	የበህልና ስፖርት ዘርፍ ማንሳበት	89
2.4	የብ/ብ/ሀብዎች የሚገኘ ማስረጃ እና የሚገባውን ማስረጃ	100
2.5	የአውቀት አስተዳደርን ማንሳበት በሚገባውን ማስረጃ	91
3	የጥበብ ፌጻል እንዲሰትሸን ምጣኬ ማርጫዎች የሚገባውን ማስረጃ	83
3.1	የፊይታዊ ተስፋጭ እና ለነ-ሙ-ፍና የፊልም ጥበብ እንዲሰትሸን ማንሳበት	84
3.2	በአትዮጵያ የሚገኘ ልቦ ልቦ ማርጫዎች የሚገባውን ማስረጃ	79
3.3	የአድጥበብ ምርጥን ማስረጃ	87
3.4	የጥበብ ተቋማት መሰረት ለማትን በሚስራውን በቋጥን በሚገባውን የአገልግሎት አስጥጥ ተረትን ማስረጃ	86
3.5	የጥበብ ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	80
4	በስፖርት ዘርፍ ተቋማዊ የሚስራውን ማስረጃ	89
4.1	የህብት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	99
4.2	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	95
4.3	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	80.25
4.4	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	90.68
4.5	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	80.91
4.6	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	86.4
4.7	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	84.14
4.8	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	100
4.9	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	90
4.10.	የስፖርት ዘርፍ እና ስፖርት ዘርፍ ማስረጃ	94
	አጠቃላይ	89

- ❖ በ6 ወርት 90,000,000 ገብ በተዘጋጀ አይችልም ገብ ለመስጠበቅ ታቻለ
68,583,998 ገብ በሚገኘት የዕቅናን 76% ነው
- ❖ በበታቸው ውጤት 6 ወርት ለ3,533,748 ሂሳብ የከተማውን አገልግሎት
ለማቅረብ ታቻለ 4,485,667 ማህበተሰብ የከተማውን አገልግሎት ያገኙ ሲሆን
የዕቅናን 100% ማስከተት ተቋል::
- ❖ የበላጥ መርቻን በሚፈጥሩት 1 ትርጉም ለማዘኑት ታቻለ በበኩል ክልል
መንግስት በአካባቢው በበላጥ መንገዶች የሚመሩትውን የገዢነት መርቻ (አልበሻ)
በገኝም እንዲያገኘ ተናት ተጠናቆ ለአገልግሎት ነገሮች በማቅረብ የዕቅናን 75%
ማከናወነ ተቋል::
- ❖ የእዳ ጥበት ባዶል ማሞራችና መገኘ ማዕከላት ለማደረግና ታቻለ በበኩል
ገመና ክልል ባዶል ማሞራች እና መገኘ የሚሆነ ማዕከላ እንዲያደርግ የአቀፍ
ግንባታ ስራ በማስረጃ እና ባዶል ማሞራች እና መገኘ ማዕከላ እንዲያደርግ
ተደረገል
- ❖ በፏሃራቱ የሚገኘ በ11,566 የስራውን የሚዘው ተረኞች ሁዋዊ ማረጋገጫ
ስልክ እንዲኖሩ ተረኞች ማድረግ ታቻለ በተደረገ ቅጂዎን መግለጫ 21,433 ማድረግ
.ቋል::
- ❖ ሁሉ አቀፍ ስታናይሩ የሚያሟል የስራውን ማዘዣ ተረኞች ሁዋዊ ቅጂዎን ተከተት 132 ለማድረግ በዕቅናን 93 ተቋል::
- ❖ የስራውን ማዘዣ ተረኞች ሁዋዊ ቅጂዎን ተደረገና ተከተት 17% ለማድረግ ታቻለ በበታቸው ውጤት 6 ወርት 16% ማድረግ .ቋል::
- ❖ 112 በለሁበቶ/የለሰቦች በስራውን እንቅስቻለ መገኘ እንዲሰማኑ የሚያ ብቻ ማረጋገጫ ለማስጠት ታቻለ 3,920 ባለሰቦች በስራውን
እንቅስቻለ መገኘ እንዲሰማኑ የሚያ ብቻ ማረጋገጫ .ቋል::

የስራውን አድራሻዎች ማስፈጸም

■ 2015 እቅድ ■ 2015 ክንመን

በጀልና ስጋድች

- ❖ የእደራይ አበባ ስታዲየም አስፈላጊ ባብኑት ማቅረብ እና ደንብ ማድረግ፤ የተደቂነውን ሁነት በከላሉት ላይ የሚታደርግ በፊት አስፈላጊን መቀረብ፤
- ❖ በከልሎች እያተገለበ ያሳ ስታዲየም አለም አቀፍ ስታንደረሰን ጠብቀው እንዲከናወኑ ደንብ ማድረግ፤
- ❖ በእተሞኑ አለማጥፋ ክሚቱ እና የተተሞኑ አተለተካለ ፕሮፏሰን መከከል ያለውን አለማግበብት በመቆታት አለማግበብቱ አለበት እንዲያገኝ ማድረግ፤ የስፖርት አማራር መረጃ በሀገር መስራት በግልጽነት እና ደረጃዎን በጠበቀ መሌክ እንዲከናወን በገራይ መስራት
- ❖ የህንጻች ቤት መግቢት እና አድከይ አገልግሎት ለማዘምኑ እና አስፈላጊ ባብኑት ለማቅረብ የሚያስቀል ምክንያት ሁነት ማቅረብ፤
- ❖ በቋንቋ ህለሰ የተማለከት ስትኬረተክስ ተግበሩትን በተደረገው ሆኖታ ለማከናወን የሚያስቀል ተቋማዊ አቀም እና ቅንቃች መቀበል፤
- ❖ የተበገ አርፍ በእከናወኑ ውስጥ ያለውን ደርሻ በአገበባ በመተናገኙ ደንብ ማድረግ

08

የኢትዮጵያ

ዘመኑ

ተ.ቁ.	ስትራቴሽኑን ብቻ የወጪ ከዳድ ዘርፍ ማረጋገጫ	አፈጻጸም በመቶ
1	ተቋማዊ የሚሰራውም አቅም የሆነት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አሰጣጥ አስፈላጊ ማነስበት	94
2	የዲፕላማዊ ግንኝነታችንን በሚጠናከር ስራው ቅጽማችንን ማሳደግ	99
2.1	ከነፋዱት አገልግሎት ስራ የለንና ለለንተናዊ ግንኝነት በሚጠናከር ቅጽማችችንን ማስከበር	100
2.2	በአፍሪካ ሂሳብ ማዕቀፍ ቅጽማችችንን ማስጠበቅ	98
2.3	በደንበር ጉዳዮችና ይንበር ተስፋር ሁኔታዎችንና ይጋይችን ማሳደግ	96
2.4	በሁሉም ግንኝነቶች ቅጽማችችንን ማሳደግ	100
2.5	በበላጊው ወገን መደረከው ቅጽማችችንን ማሳደግ	100
2.6	የአገልግሎት አቅም በሚሰራውም የሚፈጸመው ይጋይችን ማስገኘት	100
2.7	በፍላም አቀፍ ማህበረሰቦ ዘንድ የሆነት ግንኝነት ማሳደግ	100
2.8	የወጪ ግንኝነት ተናትና ምርመራ ሲሆዎችን ማሳደግ	100
3	የኢትዮጵያ የዲፕላማዊ አቅማችንን በሚነስበት የወጪ ሁኔታን ማስፈልጉ	82
3.1	የወጪ ሁኔታን ማሳደግ	64
3.2	የወጪ ምርመራ ግንኝነት ማሳደግ	92
3.3	የተረሰባት ሁኔታን መጨመር	86
3.4	የተከተለዋቸው እና እም-ቀት ጽጋጌዎች ማነስበት	74
3.5	የኤሌክትሪክ ደንብ ማሳደግ	100
4	የዘመናዊ መብት ማስከበር እና የድያስጋራ ለለንተናዊ ቅጽማች ማነስበት	82
4.1	የዘመናዊ መብት ማስከበር	90
4.2	የድያስጋራ ማህበረሰቦ ለማትና ለለንተናዊ ቅጽማች ማሳደግ	78
	አጠቃላይ ውጤት	92

- ❖ የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ስራተኞችንን በማጠናከር ስራው ተቀማችንን ለማሳደግ እኩያ የነበረት ሁሉትን በማረጥ እና
በመጨመር ጉዳይ ማረጋገጫዎች ይረዳ የገበድ ልማት ለማስተካከል፡ የንጂ ከሚሽን ስጋሽ እና የፖ.ስት ምክክልዎችን
በማድረግ የሁለተኛ ስራተኞችን ለማጠናከር የሚያስተካክለ ሲሄዎች ተሰርተዋል፡፡
- ❖ በስተቀባዩ በአገልግሎት መከተል ያለውን የሁለተኛ ስራተኞት ቅድም ሲል ወደነበረበት ለማመለስ ወሰኑ ምስኬና
የከራተ ነው፡፡ ቅድም ሲል በነበረው የሁለተኛ መድረግ ቅጣን በመሆናቸው ለማቅረብ ስምምነታውን
ገልጽዋል፡፡
- ❖ በዚህ የገበድ መንግስት የሀይልሙ ጉድጊን ጉዳይ በደንብና ለሻጻቸው ምክር ቤት እንዲቀርቡ ማመልከት
በየሰነድ ሲደንብ ባን ባንዱን ተከተሉ ማመልከት አለበትበታም፡፡ የተመደው የሰነድና መብቶች ከሚሽን
ከአገልግሎት ደንብ በመቆጥም ያስቀርች እናሆነት የንጂዎችን መኝኬል ወነድ ማሳያል ሆኖ ለመስጠት ይችላል

- ❖ ለእናደሪሰ ቅጽር አፍሪካዊ መኖሪያ የሚለውን የሀገረችን መሆኑን በመከተል የሰላም ፖዲቱ በእናደሪሰ እንደገኘት መቀበል እንዳለበት ተኋላ እቅም በመያዝ፣ በመንግስት እና በTPLF መከከል ያለውን ቅጽር በሰላምዋ መንገድ ለመኖታት የአፍሪሰ እንደገኘት የየዘመኑን የሰላም ፖዲቱ ከሁንቱ ለማስወገት እና አይፈጸም ተደርገው የተከተለውን የቀድሞውን የኩይቻቸው ተፈዘዣኝነት Olusegun Obasanjo በሌላ ለማተከት ሲደረግ የነበረውን ተረት ለማከናወ ተቋል::
- ❖ የታለቁ የሀገራ ትምህር በተመለከት ባለሙያ የሚታከናወውን አፍሪሪ እንቀሳቃሽ ለመመከት እና የሰላምና የደረሰናን ከአፍሪሰ ሪፖርት ማዕቀቁ ለማወገት የሚደረገውን እንቀሳቃሽ ለማከናወ ህሉን አቀፍ የዲፕሎማሲ ሲፈጥቶች የተከናወበት ሲሆን ከስዬን ሂርሞ ከግድበት ሂር በተያያዘ በተወስኑ ጉዳዮች ለይ የህጻናትና ሲጥምነት መደረሰ ተቋል::

- ❖ በቅርቡ መንግስትበት የአገልቶን ክፍል የተፈጻሚው ባጭት የዚህ በተያያዘ እንዲያደርግ ምዕራዊያን አገልቱ በአገልቶን ላይ እያደረሰት ያለውን ማኅበር ለማቅረም፡ ከሚዕራዊያን መንግስት የዚህ የኩልት መፈጸም ለማገኘበት እና በአፍሪካ ውስጥ ያለንን የድጋፍ መሠረት ለማጠናከር እንቅስቃሴ ተደርጓል፡፡
- ❖ በስሜ የአገልቶን ክፍል የተፈጻሚውን ችግር በስለማዊ መንገዶች ለማቅረብ ያለውን ቁርጓኛ እችም እና በተጨማሪ እያተመስቀል ያለ አውንታዊ እርምጃዎችን የሚስትራው፡ የኩልት እንዲሰጣ የሚገባበት እና መካከል ለማጠናከት ክፍተኛ ትረት ሰደረግ ቅደሙት፡፡
- ❖ ከመደበኛው እቅድ ገን ለገን ከአንድነድ ምዕራዊያን አገልቱ፡ ከአመራር እስከት እና ከተመደረግ የተቀባዩ መቻል ተግባር የተገበ ሲሆን ይህንም በሚጠናከር ባሻል ተስፋኝ የኩልቱን ወደ መደበኛ/Normalization/ለማመለስ እየተያረጋግል፡፡

- ❖ በጠቅላላ ነበሩት ወቅት ከአገልግሎት ትቃዋሚ ማስታወሻ አስፈላጊ (Green Legacy Initiative) ላይ የተከራ
የነገሪሰን መድረክ በሚዘገበው ከአትብጥያ ይገልጻል ይህ ማስታወሻ የሚከተሉበት መልካም ተማሪዎችን በሚስተዋወቁና
በቀበሌ እናኝተኛን ለማስቀበል ዓለም እቀዱ ማህበረሰቦ የሚያደርግውን ይጋፍ እጠናከድ ለማስቀበል
የሚረዳ ስራዎችን ለማከናወን ተቋልል::
- ❖ የአገልግሎት ትቃዋሚ ያስተካክለ መሳሪያዎች:- በዕጣታዊ ፖስቲቂል ቤት እንዲያደርግ አበል ህንጻት ከአገልግሎት ወቅታዊ
ሁኔታ የሚከተሉበት ከአገልግሎት ላይ የሚሰጠው ማስታወሻ ተደርጓል ተረጋግጧል የሚከተሉበት የሚደረግ ስራዎችን በተለይ
አየርለንድ እና ተመሳሳይ እቅዱ የሚሰጠው የሚከተሉበት እንዲያደርግ የሚከተሉበት መከራ በዋናነት A3
ተጠለው የሚታወቁት የሚከተሉበት እና እና ተመሳሳይ በተመሳሳይ ተቋሙዋል በተጨማሪም ፊርማ የሚከተሉበት መከራ በዋናነት
የሚከተሉበት እና እና ተመሳሳይ በተመሳሳይ ተቋሙዋል ተደርጓል የሚከተሉበት መከራ በዋናነት እና ተመሳሳይ
አገልግሎት ነገር መቆጣጠር ተቋሙዋል::
- ❖ የተመደረግ የሰነድ መብት ፖስቲቂል ቤት በቋላቂው አገልግሎት የተጠበቀው ይህንን ሲሆን የሚ/በቋሙ መሳሪያ እና ተመሳሳይ
በበት በሚከተሉበት መከራ በዋናነት እና ተመሳሳይ በተመሳሳይ ተቋሙዋል::

- ❖ በሰውዲ አረቢያ በአስተኛው ህናታ ላይ የሳ ንት ለመመለከ ታቁሪ 45,760 ኢትዮጵያን ጽንድመለሰ ተደርጋል;
- ❖ ከዚህ በተጨማሪም በሌሎች አስራ አገቶ አገሩት በአስተኛው ህናታ ውስጥ የሚገኘ 5,433 ኢትዮጵያ ወደ አገል
ቦት ጽንድመለሰ ተደርጋል;
- ❖ በአጠቃላይ በግማሽ ዓመቱ 51,193 ኢት ላይ ማረጋገጫ ተመልከዋል

- ❖ 845 የድያስጋር አበት 40.3 ቤትምን በርሃን ከተቻል በንግድና እንሰሳትመንት መስከታ እንዲሰጣች ከተተለና ይገባ
ተደረጋል፡
- ❖ በ2013 እና 2014ዓ.ም እንሰሳትመንት ተያቄ ከቀረበት ደያስጋዦዋች 27.15 ቤትምን በርሃን ከተቻል ለሰማዘገበ 223
ክፍልን መሠረት እንዲሰጥው ተመለደል፡፡
- ❖ 298 ደያስጋዦዋች ማሽነዎችና ለሎች ለተደሱካቱ የሚውለ ግብዓቶችን መሙ አገር በለቻው ገንዘብ ገዢው
በቅርቡ ተስተካክል እንደሚሸጠው ለገምሩክ ከሚሽን እና ለእንሰሳትመንት ከሚሽን ይገባ ተስተካል፡
- ❖ 86 የድያስጋር አበትን ያሳተኗል በዚህ ዘርፍ፣ እንደርሱሽን ከመጀመሪያ ተከናላቸ፡ በመኖኑ ፍርማና እንዲሁም
በስራው ዘርፍ የአመቱትና የተከናላቸ ስሜን ለማድረግ ይገባና ከተቻል ተደረጋል፡፡
- ❖ 3843 የድያስጋር አበት የወጪ ታምህር አከማ-ንቶችን በማከኬት 3,440,872.89 ድላር ተቀማች እናጋግቃዎል
- ❖ ደያስጋዦዋ በፈሚታዊ በሆኔዋ መንገድ 2.34 ቤትምን ድላር እንዲሰነ ተደረጋል፡ ለተለቁ የኢትዮጵያ ሂደሻ ባድን
731 ስሏ ድላር ማስበስብ ተቋል

- ❖ የአገርና የወጪ በለሆነዎች ጥምረት እንዲሁጠር ይገባ ከሚደረግ አይደም ይህንን የወጪ በለሆነዎች ከአገርና በለሆነዎች የደረሰና ለመስራት እንዲገኘ ተደርጋል;
  - ❖ የአገርና የወጪ በለሆነዎች ጥምረት እንዲሁጠር ይገባ ከሚደረግ አይደም ይህንን የወጪ በለሆነዎች ከአገርና በለሆነዎች የደረሰና ለመስራት እንዲገኘ ተደርጋል;
  - ❖ 845 የፊያስጥር አበላት 40.3 ቤትም ቤት ከተቻለ በንግድና እንሰሳትመንት መዝከር እንዲሰጣቸው ከተተለፈና ይገባ ተደርጋል;
  - ❖ ፌያስጥር በፁጥራዎች በሁዋዊ መንገዶች 2.34 ቤትም ይለው እንዲሆነ ተደርጋል፣ ለታለቂ የእቃዎች የሚከተሉ ቤቱን ተደርጋል

- ❖ ከሁለተኛም ሆነ በበላ ትክ ውጤን ገንዘብነታችንን በተቀማው "Re-engagement Strategy plan" መሠረት በማድረግ ወደ
መጀመሪያ ምርመራ ለማስረዳ በሚገባ መሰረት፡
- ❖ በጥሩነቱ የተፈናቀሉ እና የተነካ ውጤቶችን ለመረዳቸው መልሽ ለማቻቻም የሚያስቀል ሁኔታ በማስከበከብ ለተረዱቸው የሚደርሱበት
ሆናቸው ላይ መሰረት፡
- ❖ የዲሞክራሲ ይጠልማዊ ከለው ነገሮች ሆኖም ሆኖም ተረጋግጧ እና ከበለዚህ አካላት ተረጋግጧ በሚኖባባና በማቅናዣት ስትሬቱና
የሚደርሱበት ሆኖም ለማስከበከብ ለተረዱቸው የሚደርሱበት እና ከፍተኛ አገልግሎት የሚደርሱበት እና የሚደርሱበት
ሆናቸው ላይ መሰረት፡
- ❖ የተከናወጣ የሚሰራው በቻን ለይሆም አተገበበው መከተልና ለይሆም የሚፈለግውን ውጤት ማጥጋቸውን ማረጋገጥ፡
- ❖ የያስተኞቷ ማህበረሰብ ለአገሩ በሚጠቀሙ ሆኖም የሚያደርግውን እንቅስቃሴ አጠናክል እንዲቀጥል ይገኙ ማድረግ፡
- ❖ ተለዋዋዣ የሆነውን ዓላማ አቀፍቸው ሆኖም በማቻቻው በማቻቻው የዲጠልማዊ ሂሳቸውን እውቀት-መር እንዲሆን በግብዓትነት
በማጠቀም የሁለተኛም የፖለቲካ ውጤን ገንዘብነታችንን ማጠናከር፡
- ❖ የዘንዴት የወጪ ሲሆን ሲሆን የዘንዴት የወጪ አገልግሎት እንዲሆን ከሚሆናቸውም አስቀድሞ አስፈላጊውን ከሀላት
ይዘው እንዲሆናቸውም በማድረግ በሚሆናቸውም አገልግሎት መጠቀሻው እንዲጠበቀ የሚድረግ ሲሆዎን አጠናክል መቀበል፡
- ❖ የወጪ እንስሳተኞች ያሳይቸውን ማነቆዎች እና አስረር ቅጻሚች የሚፈፀመበት ማስረጃ የሆነውን አስረር ሲሆን ማስረጃ፡

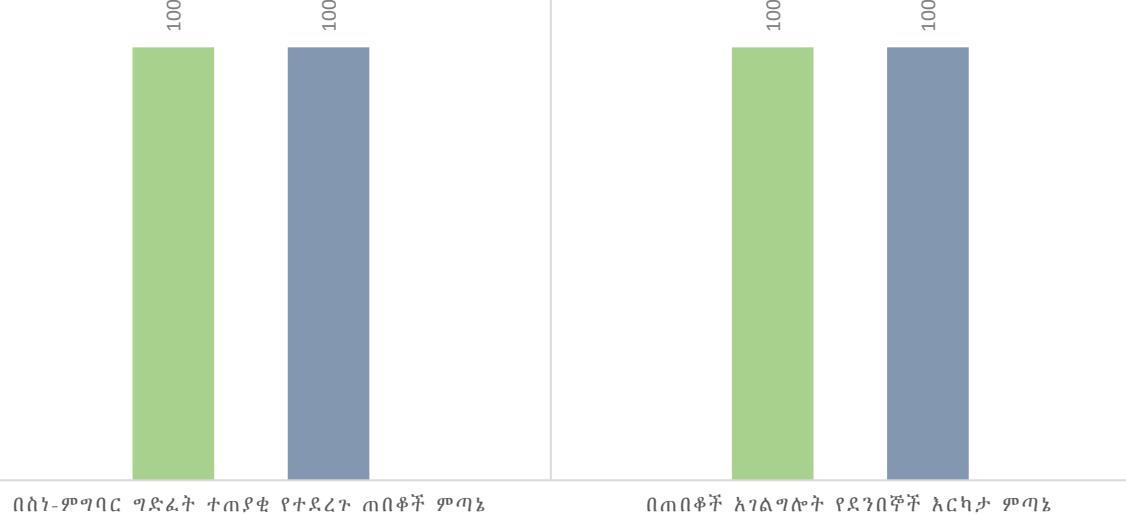

ተ.ቁ	ስትራቴጭ ማብት ቀን የፍትህ ኢርፍ በመጀመሪያ	አዲስአበባ በመጀመሪያ
1	ተቋማዊ የሚከፈልግም አቅም፣ የህብት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አሰጣጥ አስፈላጊ ማስረጃ	94
2	የመንግሥት ስነዎች የፍትህ ኢርፍ አገልግሎት አሰጣጥን ማስረጃ	80
2.1	የሀገር ፍትህ ማስረጃ ስራውችን ውጤታማነት ማስረጃ	87.5
2.2	የጥብቅና አስተዳደር እና ከተተለ ማሳደግ	100
2.4	የመንግስትና የህዝብ ፍትህ ማስረጃ በመጀመሪያ ጥሩ ማስጠበቅ	80
2.5	የአስተዳደር ፍትህ አስፈላጊ ውጤታማነትን ማስረጃ	69
2.6	የደመና ሆኖ ተፈጥሯል ማሳደግ	75
3	የሰብዓዊ መብት ማከበርና ማስከበር አፈፅዥምን ማስረጃ (ከብድት = 10)	100
3.1	ከአለማቃና አሁንፈዊ የሰብዓዊ መብት ተቋማት ለማመሪያ ተያቄዎች ዘላሽ መሰጠት የሚከተሉ የሰብዓዊ መብት	100
3.2	የተያዘኝ የተከሰሰ ስዋት አያያዝና አጠብበቅ ሁኔታ የተከተለ መሆኑ የተረጋገጠበችው ስዋት በሆት	100
5	የጠቅላይ የቃበ ስነ የአገልግሎት ተደራሽነትና ጥሩ ማስረጃ	85
5.1	የወንጀል ሆኖ አፈጻጸም ውጤታማነት ማሳደግ	95
5.2	የፍትህ ኢርፍ አገልግሎት አሰጣጥ ተደራሽነትን ማሳደግ	87
5.3	የህብት ማስመለሰ ውጤታማነት (በወንጀል የተገኘ ሁበት) ማሳደግ	65
5.4	የወንጀል መሰከርች፣ በቋሚዎች፣ ተነሱዎች አገልግሎት አሰጣጥን ማሳደግ	90
	ጠቅላላ ውጤታማ	85

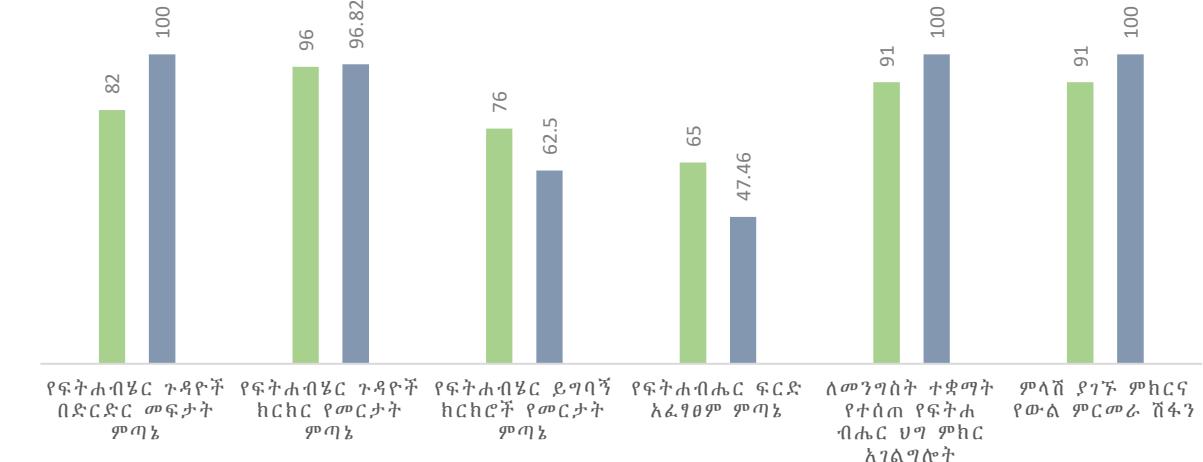

የፍትህ ኢርፍ

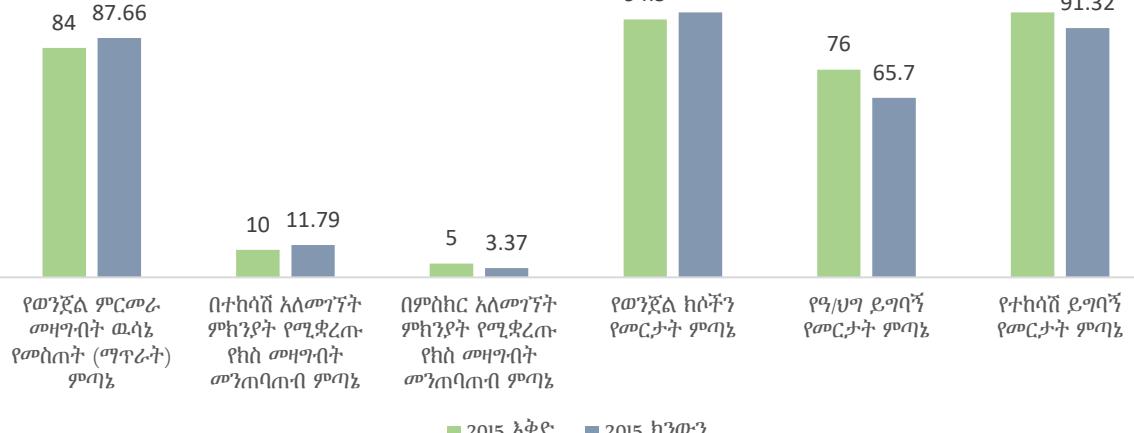
የጥብቅና አስተዳደርና ክትትል

■ 2015 እቅድ
■ 2015 ኮንውን

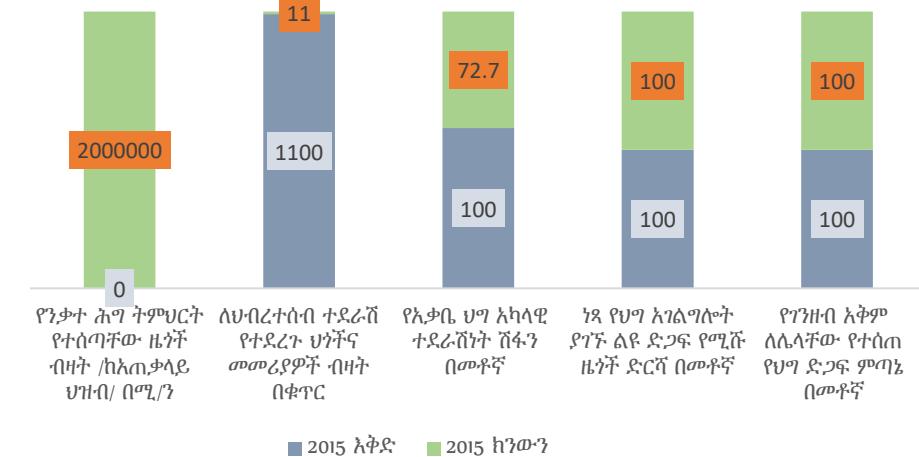
የመንግበትና ሁዝብ ፍታብኬር ጥቅም ማስጠበቅ

■ 2015 እቅድ
■ 2015 ኮንውን

የወንጀል ሆነት አፈጻጸም

የፍትህ አገልግሎት አስጣጥ ተደርሱት አፈጻጸም

- ❖ በሁገቻና መደበኛ የፍትህ ስራዎች አካሂያን በቻ ተከተለው መጠቃሚ የፍትህ አገልግሎት ለማስጠት የሚያችል በመሆኑ ለሽያጭ
ቁጽ እና ለማህበረሰቦች ተከራ ፍቃቤ አገልግሎት ልዩ ትኩረት ተስተቶች ይሰራል፤
- ❖ በሚረሚያ በቶች ያለውን የቀለበ በዚት ፍስነ እኩረት ለማዕታት ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በቀንች መስራቱ፣ ማረሚያ
በቶች በስራው ያለ ሁኔታና በማጣቀሻ ሁኔታ ለማስቀመጥ ሁኔታ የሚያመለከት አማራራች በመለየት ተንበዴ ማድረግ፤
- ❖ በዚህ የኢትዮጵያና ተከናለሁ አጠቃቀም ትራንስፖርትና እቅዱ ትኩረት ስተቶ መፈጸም፡በመረጃ ለይ የተመሳረቱ ጠንካራ
የከተትልና ይጋፍ ስራዎች በማዘረጃች መተባበ፤
- ❖ የሚሰና ወንጀሉት ምርመራ ቁልጥርና እና ተራት በማሳደግ ወንጀለችና ተጠሪዎች ማድረግና ከሀዘንና ከመንግስት የተመዘገበ
ከተቶችን ማስማለስ፤
- ❖ የሀገረተሰበን ጉዢ ከገና ለሆነ ተገኘነትና ስታፊነትና፡ የሚያሳይንስ የኤሌክትሪክ ትምህርዎች ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆኑ
በየደረጃዎች መስጠት፤
- ❖ ለከፈለቶች የተሰጠ ወከፊኖ፡ የሚደረሱት ቅለዎች፡ የዚሁ ከገና በደምዎች መይም ቁርንጫፍ ምርመራ ከፍለቶችን በገዢ የሚኖብን
የሚደረሱት ሲሆ መስራቱ፤ በፍትህ አድራሻ ያለ የቅብብለኛ አስረር እና አደረጃዎች ቅጻሚዎችን በዘላቂነት በሆነ አገባብ መኖች፤
- ❖ የፍትህ አድራሻን ከፌዴራል እስከ ችልኩው እርከን በተቀናዙ እና በተናበበ አገባብ በመጥሩት የአገልግሎት አስተዋና ተደራሽነትን
ማሳደግ ይገባል፤

- ❖ በፍትህ አርፍ በተደረገው እንዲታրው የሆነዎችን የዘመና የፍትህ ተደራሽነት 80 በመቶ እየተረጋገጠ የሰው በበለዋዊ እና ማህበረሰቦች የፍትህ አርፍ አስፈላጊ ሲሆን ከባምት በማስተካከል ተደራሽ የሆነ የፍትህ አገልግሎት ለዘመና እንዲቀርብ የፍትህ አከሰቱንና ተደግኝም ተቋማዊ በሆነ አገባብ ተግባራዊ ማድረግ፤
- ❖ በማረሚያ ቤቶች የእኔ ተረጋግጣችን ለመቀለብ ያለበትምን የበታቸው ተግና ለመቀታት በስራው የእኔ ሁኔታን በሚገኘው ሁኔታ የሚያመለክበትን አማራቻች በመለየት ተግባራዊ ማድረግ፤ ለምሳሌ የግብርና መረጃን ለሁበት ማማኑች ስራ ላይ ማዋል፤
- ❖ በዘርፅ የእንደረሱችን ተከናወኙት አጠቃቀም ተረኞስረሩችን እቅዱ ተከናወኙት ስተቶ መፈጸም፣በመረጃ ላይ የተመሳረት ጠንከራ የከተትናና ይጋፍ ስርዓት በመዘርፅ መተጣበድ፤ የፍትህ አርፍ መረጃ ጋር በተያያዘ የእኔ እንደረሱችን ለመቀታት ከመረጃ ይሞላ የተቋሙው የፍትህ አርፍ አፈዎችም መግምገም እና የመረጃ ልማማት
- ❖ የተቀናዱ የፍትህ ተረኞስረሩችን ማከኔድ፤ በአስተዳደር ቀንታዊ እና አገልግሎት አስተዋጥ
- ❖ በሆነዎችን መደበኛ የፍትህ ስርዓት አከኔድን በቻ ተከተሉ መጠቃሚ የፍትህ አገልግሎት ለመስጠት የሚያችል በመሆኑ ለገኘገኘ ፍቻ እና ለማህበረሰቦች ተከራ ፍቻ አገልግሎት ላይ ተከናወኙት ተስተዋጽቷል፤

ተ.ቁ	ስራ ትኩረት ተስፋዎች	አፈጻጸም በመቶዏች
1	ተቋማዊ የሚሰራውም አቅም፡ የሆነት አጠቃቀም እና የአገልግሎት አስተዋጥ አስፈላጊ ማነሳዎች	89
2	አዋጅታዊ ስላም ማስደንግ	74.8
2.1	በአዋጅታዊ ስላም ግንባታ ያደገኘ የሂያዣናት ተቋማት ተስተኞና የአገልግሎት አስተዋጥ	85
2.2	በሚሆን ተስተኞና ያደገኘ አዋጅታዊ ስላም	68
3	የሆነት መንግስት ግንባታን ማነሳዎች	82.9
3.1	በበትራቸውች ተስተኞና የነበረ ቤት-በኩረዋዊ አንድነት	81.25
3.2	ለሆነት- በከኩረዋዊ አንድነትና በከኩረዋዊ መግባባት እናገት የዋጽሕና ይሰጣ ማሆኑዋዊ ፍትህት	83.3
3.3	በፊዕስ ተስተኞና ያደገኘ በከኩረዋዊ መግባባት	86.7
4	የግዢት ተጨማሪነትን መቀነስና ግዢት የሚሰተኝና አቅምን ማስደንግ	91.6
4.1	በሚከተሉ በከኩረዋዊ አንድነትና ከተማ አስተዳደርች የተናበብ የቅድመ ግዢት ሆኖታ መከታተያ ከፍል በሚያረጋግጣት ግዢትን አስቀድሞ መከላከል	95
4.2	ወደ አለቁ ስላምና ልማት የተሽጠና የግዢት ቅጂዎች	100
4.3	የተጠናከሩ ጥቅም ለይ የዋጽሕና ህጻናት የግዢት አፈጻጸም ስርዓት	66.7
5	የፌዴራል ሲርዓቱን እና የመንግስት ግኝነትን ማጠናከርና ማስደንግ(ከበደት)	100
5.1	የተጠናከሩ የፌዴራል አገል መንግስት እና የሚሆን ተስተኞና ግኝነት	100
5.2	የተጠናከሩ ፍቃድራለዋ ዳግፍ ከፌዴራል ስርዓት	100
	ጠቃላላ ውጤት	85.6

የደማኑት ተቁማቶች ወ-ለጣዊ ስለም

- ❖ በአቶዕድና እስልምና ተዕናቸው በቅላይ ምክር ቤት መቻለሰ አማራሪቸው ምርመራ
  - ❖ በአማራ ክፍል እና በሙያራት የመቻለሰ አማራር የነበረው ልዩነት
  - ❖ የምስራቅ ነዕም ሆንጻ ስነዕናት በቅበት እምነት ተከታታቸው እና በተዋሂደ እምነት ተከታታቸው መከከል የነበረው ቅጂዎች በሚደረገት ቅጂዎች በስላምዊ መንግዶ እንዲፈፀም ተደርጓል::
  - ❖ ለ13 እናዚ ዘርተዕናት ተስተካል::
  - ❖ ለ30 ለቦር የወርተዕናት የእድሳት አገልግሎት ተስተካል::
  - ❖ ለ200 ለሚሆኑ የሂያጣና ተቋማት ልዩ ልዩ ተዘማሪ አገልግሎቶች ተስተካል::

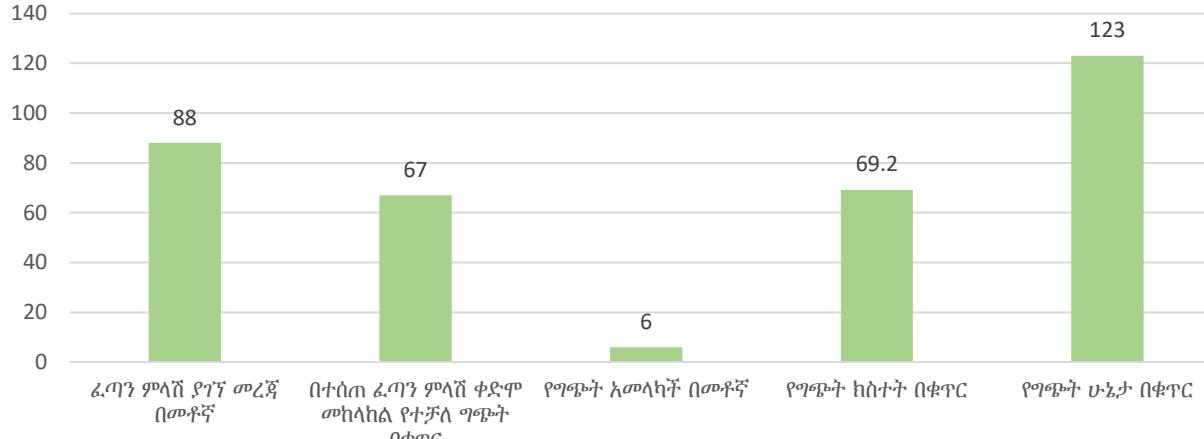

- ❖ የበት ፍቃድ ማህበረሰብ ስልጠና ከተዚሙ ቤትም በደንምኑ 34,303 በት ፍቃድዎች ስልጣነው ተስማሚው ተቋርጥዋል፡፡
በዚህ መሰረት፡-
- ❖ የ5ኛ ተር ስልጠና ታማሚያና መረጃ ማሽኬ የተደረገ ሲሆን 13,000 በት ፍቃድዎችን ለማስፈጸም ተቀብ
6,637 ማስፈጸም ተቋርል፡፡
- ❖ 4ኛ እና 5ኛ ቅድመ-ስልጠና ታዘኝና 52.1% ሲሆን የድጋሪ-ስልጠና አማካይ ወጪት ይግባኝ 82.36 % ነው፡፡
በአማካይ 30.6 % ዕድገት አሳይቷል፡፡
- ❖ በማንኛውም ለይ የሚገኘው በት ፍቃድዎች ቅጥር 4ኛ እና 5ኛ ተር በቅለለ ዓይነት 10,817 ነው፡፡
- ❖ የአገልግሎት ገዢዎችውን አጠናቀው ገዢት የተደረገበትው የ2ኛ እና 3ኛ ተር በደንምኑ 10,430 በት ፍቃድዎች
በየደረገዎች ገዢት ማድረግ ተቋርል፡፡
- ❖ በዚህም በትንትን የሆይዎት ዘመን ተግበሩትው አይደረገ እንዲቀጥሉ መልከት ተለፈኝል፡፡

- ❖ በሚከተሉት በከልሎች የንጂዢ ቁድመ ማስጠበቅና ፍጥነት ስጋን
ማለሽ የሆኑት መከተታዊ ክፍል የሚደረሱት ስራ ተስርቷል፡፡
በዚህ መሰረት የተሰበሰበው የተተለገነ መረጃ፡-

የቁድመ ገዢት እና ገዢት መከላከል

በአገር አቀፍ ይረዳ የንጂዢ ተጠሪዎች እና አዋጅና አከበዎችን
የሚያሳይ የተገኘው ስጋን (150 ውሃድ ውስጥ እና በከተማ አከበው የሚገኘ
ዘመኑ የእንቅስቻለን ቁድመ) ከከልሎች የገዢ ቁድመ መለያት
ተችሉል፡፡

ወደ አለፈ ስለምና ለማት የተሻገሩ የንጂዢ በተጨማሪ
ቀበሌዎች

❖ በንጂዢ መከላከል የሚከሰቱ ስብዓዊ ቁጥር
የንጂዢ ቁድመ መረጃ ለማስበሰብ
ለማተኑትን በታችና መሰረት እንዲ ሲነድ
ተዘረዘሩትል፡፡

❖ በአድማራሪ በበንኩንኩል፡ በአማራ፡ በደቡብ፡
በኢማራ፡ በአኅድ፡ ሆረሻ፡ ዳቦ ባለቤት
ከለሎች በደምኑ 1.9 ማረጋገጫ ከዚ
ንብረቶችው ተፈኗቆለው ለቻንር ተጠሪዎች፡፡

❖ ከአኅድ፡ ከአድማራ፡ በንኩንኩል ከለሎች ውሃድ
ቀኙችው የተመለከተ ውግኑት በደምኑ 1.12
ማረጋገጫ ተችል፡፡

ወደ ዘላቂ ስለጥና ልማት የተሽያጭ የገዢነት ቁጥርዎች

- ❖ በገዢነት ምክንያት የሚከሰቱ ስብሰብ ቁጥርና የንብረት ውሃመት መረጃ ለማስበስበና ለማተኑትን በታችልው መከራት እንዲ ሰነድ ተዘዋዋቸል::
- ❖ በተሰበሰበው መረጃ በአድማናዊ በበንሻንጂል፣ በአማራ፣ በደቡብ፣ በተማላ፣ በአቅራ፣ ሆኖም ተወራው ክፈለቶች በደምና ንግድ ማረጋገጫ (ወ 818,162፣ ሲ 536,418) የሀብረትሰባ አካላት ከዚት ነገሩትናው ተፈናቀለው ለቻና ተጠሪዎች::
- ❖ ከአቅራ፣ ከአድማናዊ በንሻንጂል ክፈለቶች ወደ ቅዱቸው የተማለሁት ወገኖች በደምና ንግድ ማረጋገጫ የተሞራይ ክፈለ ተፈናቸዋቸን አያዝተትም

- ❖ ከአፍሪና እና ማህበረሰብ ጉዳዮች የደንብ በተያያዘ ከአፍሪና ከሰማለ ክልል ከፍተኛ አመራሮች የደንብ መድረሻ በሚቀመጥ ተግልታቸውን በማይሆት በታች መኖቻቸት በሚቻቸበት ስለት ላይ በማይሆት በማይሆን አቅርቃቸው እናዚቀምጫ ተደርጋል::
- ❖ በአማራና አድማና ክልሎች በተለይም በአማራ ስሜን ግዢ እናዚሁም በአድማና ምስክር ግዢ መከከል ያለሙን ጉዳትን በዘላቂነት መኖቻቸት መታሪ:: በዘላቂም ከተገኘበት እናቅስቃሴና ከመንግሥት መዝግት የደንብ የተከሰቱ ተግል እናዚሩ ተደርጋል::
- ❖ በአማራና በበደኝነት ጉዳዎች መከከል የነበረውን ጉዳት በሚኖቻቸት ሌሎች የአመራር ለአመራር የደንብ በአማራ ክልል በእናዚሁም ከተማ ማዘጋጀት ተቋል:: በቀጣይ የሀዘን ለሀዘን እናቀ ስለም መድረሻ ለማዘጋጀት የቆዳው አገልግሎት ተገኘው ተደርጋል::
- ❖ በሰማለና አድማና ክልል በበለ እና ለበን ሲን ተቀባዩ ወረዳዎች መከከል ተከለዋ የነበረውን የወሰን ይገባኝል ጉዳት በአመራር መድረሻ ተደግኝሚሯ የተናጠል እና የደንብ ወይሆትና ከትክል በማይሆን ከሰላም ማረጋገጫና ፍደራል ሌሎች እና የሀዘን ክልሎች አመራሮች ተሞር በደንብ በማስማርት ያለትን ገዢያዊ ተግልታቸው እናዚሩ ማድረግ ተቋል::
- ❖ የሰላም ክልል መንግስት ተንኋነትን ማስላጥ ቁደም ሲል የተቋቋሙ 4 ነበር ይረዳው በማጠናከር ወደ ተጨማሪ ሥራ ማስገበት ተቋል::

- ❖ የሚሆን ተከራካሪ የሰላም ስርዓት እና የለሆነ ምክክር መደረሻዎችን በስተቀር አጠቃላይ ማስቀመል;
- ❖ የገዢዎች ተንበያ መረጃዎች በየደረሰው ተአማኑት በለው መልካ እንዲያረጋግጣ ማድረግ እና ለመደረሰ መንግስት ወቅታዊ እና ተአማኑት ያለው የገዢዎች አሁንም መረጃዎች እንዲያረጋግጣ ማድረግ
- ❖ በደረሰው እና በመደበኛ ተሞላርት በቶች ላይ የሂሳም አደረጃዎችን በማቋቋምና በማጠናከር ለሰላም የረሰኑዎን አስተዋጽኑ እንዲያበደሩት መደገፍ;
- ❖ የበጀራዊ ቤት ፍቃድ አገልግሎት ተደግኞም በየደረሰው ያለው አመራር በበለቤትነት ይዘ እንዲመራው ተከታታይነት ያለውን ይጠናና ክትትል ማድረግ፤ የሰላም ቤት ፍቃድ ጥልሙለ፤ ስልጠናና ስምረቱ በለማው ተከናሽ መሰረት ተግባራዊ ማድረግ፤
- ❖ የሰላም ስምምነቱ የፁጻሚዎን መልካም አጠቃላይ በመጠቀም ግዢዎች በተፈጻሚነት አከበበች ላይ የመልስ ማቋቋምና የሰላም ግኝነት ሲሆ መሰረት፤ የሀዘን ለሀዘን ተስስርናና ተብብርና ማጠናከር፤
- ❖ በማዕከል፤ በከልሎችና በከተማ አስተዳደሪቶች የተናበብ የቅድመ ግዢዎች ሆኖታ መከታታይ ክፍል ማጠናከርና ማደረሰቸት፤
- ❖ የገዢዎች ቀጣጥዎች ወደ አለቁ ስለምና ለማት እንዲሻጋገና መሰረት፤ ህገ-በቀል የገዢዎች አፈታት ስርዓትን በማጠናከር ጥቅም ላይ እንዲወጧ መሰረት፤
- ❖ የፁጻሚ ክልል የሀዘን ክልል መንግስት ግኝነት ፍረምቶችን እንዲመሰረቱና ወደ ተግበር እንዲገቡ በማድረግ የሀዘን ክልል ክልል ግኝነትና የሀዘን ለሀዘን ግኝነትን ማጠናከር፤

- ❖ የመንግድ ጉንባታ ፖሮግራም ሥራ ተፈቻትን በ2015 በዚህ ዓመት ወደ 100% ለማሳደግ ዕቅድ ተይዞ እያሳይን ሲሆን በመጀመሪያው ስጋገት ወራት ክንዋና በሰላምነው ዓመት በነበረበትና እናደ መነሻ በተወካደው 80 በመቶ ለይ ይገኛል::
- ❖ የሀንጻ ጉንባታ ፖሮግራም በተመሳሳይ ወደ 100% ለማሳደግ ዕቅድ ተይዞ እያተሰረ በሆነም በነበረበት 75 በመቶ ለይ ነው::
- ❖ መከላከል ክንሰተራከኝን አንተርፕራይዝ (መከሉ) በያዘዎች በዚህ ዓመት አጥቢት የመንግድ ጉንባታ ተደሱክት የመጀመሪያ ስጋገት ወራት ዕቅድ 312 ማረብን በር ለመፀወጥም ተቀብ የበር 180 ማረብን ሥራ የተሰራ ሲሆን የዕቅድን 58 በመቶ ማከናወኑን ያጠለክታል::
- ❖ ከሀንጻ ጉንባታ ተደሱክት አሸና በ2015 በዚህ ዓመት 19 የነበረ ሲሆን እናደ አዲስ ተደሱክት ለማስረጃ ተቀብ እንቅስቃሴ እያተደረገ ሲሆን በጣምና ዓመቱ 722 ማረብን በር ለማስረጃ ተቀብ የበር 416 ማረብን በር ሥራ በማስረጃ የዕቅድን 57.65 በመቶ ማስከተት ተቋል::
- ❖ የመከላከል ክንሰተራከኝን ገብዓት ማጥረቃች ይረዳች በ2015 በዚህ ዓመት በመጀመሪያ ስጋገት ወራት ወሰን በሚረት አገልግሎት ሲሆን በላ የሚጥረቃች ክፍል 336,606,000 በር የሚያወጡ ሥርዓት ማጥረቃች ተቀብ 229,495,714 በር የሚያወጡ ሥርዓት የተመረተ ሲሆን የዕቅድን 68% ተከናወኅል::
- ❖ በ2015 ዓ.ም በዚህ ዓመት የመጀመሪያ ገብዓት ዓመት የበር 384,448,739.39 ሥርዓት ለማስገኘ ተቀብ በር 257,831,895.06 ሥርዓት የተገኘ ሲሆን የዕቅድን 67 በመቶ ማከናወኑ ተቋል::

- የዘርፍ እና የያሳቱ ተቁማት ትሸሣራና ትብብር የበለጠ እንዲጠናከር ማስታል በቀጣይም ወደ እንደ ገኻታ ትግበራ

መግባት፡

- የተጠናከሩ የጥሎች ክፍት ክፍት ነው፡ ቅጥጥርና ዝግጁ፡
- የአመራር፡ የጥሎች ሥራ አስከያደኑ ክፍት እና ታደቦች ተከታታይ የሆነ የአቅም ግንባታ እንዲሆም የልማድ ልሙዕጥ ተለተደረገም ማዘጋጀት፡ መተግበራና ወጪታማነቱን መመዘን፡
- የተለያየ የመንገዶና የሀንጻ ግንባታ ማስረዱት ዝግጁ፡
- የሠው ችግት፡ ቅዱንጠናና ችግሩት አስተዳደሩን በጠንካራ በለማያዕቀት እና በቴክኖሎጂ ማጠናከር፡

አመስጥናለሁ